SOCIETATEA
ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ SA

Stimaţi cititori,

Revista „Anticipaţia" apare, începând cu nr. 544/545 – după cum aţi putut observa – din două în două luni, având 64 de pagini. Pentru a nu pierde nici un număr şi fără să faceţi din căutarea ei pe piaţă o preocupare constantă, vă puteţi abona trimiţând contravaloarea abonamentului pe un an – **29.000 lei** –, fie direct la redacţie (pe adresa: Cornel Daneliuc, P-ţa Presei nr. 1, Bucureşti, sector 1, cod 79781), fie în contul nostru – 403401 – la Banca Agricolă SA, SMB. Preţul abonamentului rămâne neschimbat întreaga perioadă de un an, până la expirarea lui, aceasta însemnând că veţi primi 6 numere de revistă!

A APĂRUT

ALMANAHUL ANTICIPAŢIA 1998

care poate fi procurat de la redacţie (printr-o comandă scrisă sau telefonică) cu plata ramburs, ori de la chioşcurile RODIPET sau de la difuzorii particulari.

I.S.S.N, 1220 - 8620

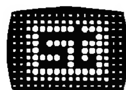
Anticipaţia

COLECŢIA DE POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE

Generatorul de realitate
Modificat pentru a uide

552/553

SOCIETATEA
ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ SA

Societate cu capital de stat, funcţionând sub egida Ministerului Cercetării şi Tehnologiei, înmatriculată în Registrul Comerţului cu nr. J 40/6775/1991

Anticipaţia

Revistă lunară de literatură şi artă SF editată de S.C. „ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ" S.A.
Nr. 552/553

SUMAR

Consiliul de administraţie
IOAN ALBESCU – director
NICOLAE NAUM
VIORICA PODINĂ

Director adjunct
CONSTANTIN PETRESCU

Director economic
CARMEN TEODORESCU

Redactor literar
MIHAI-DAN PAVELESCU

Lei 5 900

Tehnoredactor
PAVEL D. CONSTANTIN

Coperta
BALAZS GABRIEL

Difuzarea
CORNEL DANELIUC
CRISTIAN ANGHELESCU
Telefon: 617 58 33 sau 223 15 10 int. 1151
Cont: 403401 BASA-SMB
Cod fiscal: R 1578216

Tiparul:
Tipografia FED
Grupul Drago Print

Abonamentele se pot face la oficiile poştale, precum şi direct la redacţie.
Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET S.A., PO BOX 33-57.
Fax: 004-1-312 94 32
Telex: 11995

Adresa: Piaţa Presei Libere nr. 1, Bucureşti, cod 79781
Tel: 617 58 33 sau 223 15 40 int. 1151
Fax: 222 84 94
BUCUREŞTI
ROMÂNIA

LIVIU RADU

In-a-gadda-da-vida

De curând, urmărind un serial oarecare la televizor, am reţinut o replică prin care un personaj (om serios, tată şi soţ responsabil), mărturisea că, în tinereţe, îşi dorise să cutreiere lumea, ascultând *In-a-gadda-da-vida*.

Mi s-au aprins de îndată toate beculeţele, ca întotdeauna când e vorba de ceva dintr-un trecut ce-mi pare acum teribil de frumos: *In-a-gadda-da-vida*, Iron Butterfly, versiune de studio 18 minute, versiune de concert 23 minute, un solo de baterie extraordinar, o piesă teribilă, pe care am dansat cândva, la un revelion memorabil...

După care – lucru foarte normal – m-am întrebat câţi dintre cei ce se nimeriseră atunci în faţă micilor ecrane ştiuseră la ce făcuse aluzie personajul respectiv şi – iarăşi un lucru normal – am dedus că nu prea mulţi, din moment ce amatorii de muzică progresivă nu fuseseră nenumăraţi nici în vremurile de demult...

Conform logicii bizare ce ne dirijează gândurile, mi-a trecut prin minte că, deoarece literatura SF se adresează unor grupuri specializate, anumite aluzii nu pot fi înţelese de persoanele din afara fandomului (şi chiar de unele din interiorul lui). De aici până la a-mi veni în minte articolul lui Leonard Lunguleac, *Asimov - note de lectură*, din art Panorama nr. 7, n-a fost decât un sfert de pas.

Interesant articol, dar care susţine teze complet opuse celor ale amatorilor de SF. Voi cita câteva afirmaţii: *1. Dacă despre Imperiul Asimovian am putea spune că a fost creat după modelul anticului Imperiu Roman... 2. Dacă la începutul carierei sale, autorul era nevoit să ţină seama de cerinţele editurilor... după 1980 marele Asimov putea scrie după propria sa dorinţă, fără a face prea multe concesii. 3. ...începând cu* Marginea Fundaţiei, *esoterismul îşi face simţită prezenţa, iar tradiţiile spirituale ale omenirii înlocuiesc în mare parte tehnicismul cu care era obişnuit cititorul lui Asimov.*

Ca orice amator de SF, nu mă mulţumesc doar să citesc literatură SF, fanul se simte obligat să cunoască biografii, articole critice, mărturisiri şi destăinuiri. Între cititorul şi autorul de literatură SF se creează o legătură ce depăşeşte cadrul strict al operei. Ca atare, afirmaţiile domnului Lunguleac mi s-au părut, în primul moment, simple manifestări de neinformare. Dar, la o analiză atentă, mi-am dat seama că-i vorba de ceva mai mult. De o diferenţă de mentalitate ce reprezintă, de fapt, diferenţa dintre SF şi mainstream, acea diferenţă pe care mulţi o neagă sau n-o bagă în seamă, pentru simplul fapt că n-o pricep.

Să examinăm cu grijă afirmaţiile selectate din articolul publicat în art Panorama. Afirmaţia nr. 1: *am putea spune că Imperiul Asimovian a fost creat după modelul anticului Imperiu Roman...* Domnul Lunguleac *presupune, bănuieşte* că Asimov s-a inspirat din modelul Imperiului Roman. Pentru că mainstreamul foloseşte în mare măsură modele culturale, istorice, sociale, dar pe care autorul le transfigurează, le transformă în ceva propriu, aducându-şi o contribuţie substanţială la îmbogăţirea zestrei culturale a omenirii. *Faust*-ul lui Goethe nu-i identic cu cel al lui Marlowe, iar Thomas Mann preia doar un motiv din poveste. SF-ul, în schimb, consideră informaţia ştiinţifică drept un dat inamovabil, pe care trebuie să-l iei ca atare. Mai mult, indicarea sursei dă un aer de seriozitate, de veridicitate. Autorul SF dezvoltă o poveste *în jurul* unei teorii ştiinţifice, nu inventează teorii, nici nu le modifică, nici nu le adaptează. Asimov a afirmat în diferite rânduri că *Fundaţia* se bazează pe teoriile lui Gibbon şi ale unor istorici privind decăderea Imperiului Roman. Ca orice scriitor al genului, Asimov n-a lăsat vreo îndoială asupra sursei de inspiraţie.

Afirmaţia nr. 2 susţine că *...după 1980, marele Asimov putea scrie după propria sa dorinţă, fără a face prea multe concesii.* Noi, fanii SF, ştim foarte bine că Asimov a scris continuările la ciclul *Fundaţiei* la insistenţele editorilor, că a făcut acest lucru după o dârză rezistenţă şi că, în general, celebritatea i-a

adus mai degrabă obligaţii decât libertatea de creaţie. Însă opinia domnului Lunguleac reprezintă un punct de vedere tipic mainstream, acela că recunoaşterea publică înseamnă şi recunoaşterea de către editori. Întâmplător, în SF funcţionează alt mecanism. Autorul de literatură SF îşi face un nume pe baza unor idei originale, ce atrag atenţia cititorilor şi editorilor. Apoi, vrând, nevrând, autorul este obligat să se menţină în cadrul clişeului pe care l-a creat. Editorul ţine la clişeu pentru că acesta îi asigură vânzarea cărţilor, publicul pentru că preferă să ştie la ce să se aştepte. De fapt, această situaţie caracterizează toate literaturile specializate şi, în general, literatura populară.

Afirmaţia nr. 3, referitoare la esoterismul asimovian, este în totală contradicţie cu ateismul declarat al marelui scriitor. Şi totuşi, afirmaţia domnului Lunguleac merită tratată cu seriozitate. Asimov era un bun cunoscător al Bibliei, a scris chiar ghiduri ale unor cărţi din acestea. Este foarte posibil ca o analiză mai atentă a textelor asimoviene să descopere sensuri esoterice (aşa cum a descoperit domnul Lunguleac), esoterism care reprezintă manifestarea inconştientă a unor obsesii şi preocupări ascunse în subconştientul lui Asimov (care putea să se considere, independent de aceste obsesii şi cu bună ştiinţă, un ateu veritabil). Ca ilustrare a unei asemenea posibilităţi cităm cazul povestirii *Ultima întrebare*, publicată la noi în Almanahul Anticipaţia 1997, însoţită de un articol al lui Cornel Robu. Povestirea, care pornise, evident, de la o poantă de inspiraţie biblică, a ajuns, independent de dorinţa autorului, la o anumită definire a divinităţii. Calculatorul descris la început devine ceva imaterial, atotştiutor, atotprezent, în legătură cu toate minţile oamenilor, veşnic – adică are toate atributele lui Dumnezeu. Chiar dacă scopul pe care şi-l propusese Asimov fusese altul, autorul a atins, fără să-şi dea seama, graniţele esotericului. Numai că, pentru a remarca acest lucru, trebuia să examinezi textul fără nici o prejudecată, fără informaţii care să infirme lucrurile evidente. Din nefericire, articolul domnului Robu ţine mai puţin seama de conţinutul povestirii – ba chiar tratează cu dispreţ opinia unui autor german care consideră textul respectiv ca având caracter mistic – şi îşi bazează opiniile pe declaraţiile – din alt context – ale lui Asimov. În acest caz, articolul din art Panorama reprezintă nu doar interpretarea mainstream a unui text SF (adică analiza strictă a textului literar, spre deosebire de interpretarea SF, care ţine seama în principal de validitatea ideilor ştiinţifice şi de integrarea acestora într-un sistem), ci şi o judecată obiectivă, detaşată, lipsită de spirit partizan.

Dar dacă interpretarea mainstream diferă de cea SF, care este cea corectă? Această întrebare nu-i deloc retorică, din moment ce mare parte din critica SF de la noi se face de pe poziţii mainstream. Sigur, un mare autor este mare tocmai pentru că rezistă oricărei interpretări (a se vedea *Shakespeare, contemporanul nostru*, de Kot). Dar, dincolo de aceste considerente de ordin general, o literatură specializată rezistă în măsura în care răspunde cerinţelor publicului specializat. Din punctul meu de vedere, romanul lui Asimov este inferior altora din ciclul *Fundaţiei*. Din punctul de vedere al domnului Lunguleac, este mai bun. Numai că opinia sa este a unui cititor întâmplător, nu a unui fan. Cine are dreptate? Problema este, de fapt, mult mai complicată, pentru că, în acest moment de superspecializare, până şi literatura mainstream a devenit o literatură specializată, care se adresează unui grup de cititori care solicită respectarea anumitor canoane literare. Ca atare, judecata mainstream nu poate fi extinsă fără riscul de a transfera anumite limitări tipice unei literaturi cu circulaţie restrânsă asupra altei literaturi definită din start ca adresându-se unui grup limitat numeric. Întâmplător, cele două mulţimi se intersectează, nu se exclud, dar mulţimea de intersecţie este mult mai redusă decât cele două mulţimi iniţiale. Deci este de preferat ca fiecare parte să-şi vadă de problemele ei (o parte din probleme sunt comune, de exemplu valoarea literară intrinsecă a textelor), iar cei care se amuză făcând critica literaturii SF să aibă idee şi despre specificul acestei literaturi (nu să aleagă soluţia comodă a negării existenţei acestui specific). Însă, obligatoriu, criticii literaturii SF trebuie să dea dovadă de obiectivitate, de înţelegere deplină a literaturii, nu să susţină teze false, menite să-i deruteze pe cei pe care ar trebui să-i lămurească. Recunosc, cer prea mult...

Problema de bază a criticii literare SF este că se adresează unui public ce înţelege referirile la teorii ştiinţifice (aşa cum orice fan serios al muzicii anilor '60 înţelege despre ce-i vorba când se pomeneşte de In-a-gadda-da-vida). Dar criticii noştri înţeleg oare acele teorii ştiinţifice? Despre asta, însă, poate altădată...

Suspine zadarnice

Revista „Anticipaţia“ este obligată să polemizeze cu ea însăşi. Asta fiindcă presa culturală nu-i dă nici-o atenţie. Monologul „Anticipaţiei“ are demnitate şi dramatism. Iar colaboratorii ei, inclusiv subsemnatul, dovedesc un anume masochism. Nu mai puţin patetic este editorul, în consecvenţa sa păguboasă sub raport financiar, dar sublimă dacă luăm în considerare cultul pentru „Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice“, întemeiată de miticul Adrian Rogoz.

Ce se întâmplă? În ce etapă se află lupta „Anticipaţiei“ cu rigorile tranziţiei politice? O rundă a fost pierdută. Revista apare acum la două luni. Vânzările nu sunt satisfăcătoare. Puţini dintre amatorii de SF din România cumpără eleganta broşură. Unii dintre „corifeii“ genului s-au retras în mod tacit, fără declaraţii. Alţii s-au pronunţat vehement împotriva „genului“, abjurând şi emoţionându-i până la lacrimi pe cei fideli. Se fac auzite voci încurajatoare. „Anticipaţia“ este îndemnată să meargă mai departe, fiindcă viitorul ei este de aur. Unii, chiar în paginile „Anticipaţiei“, spun foarte explicit că „literatura SF“ reprezintă o avangardă literară încheiată, manifestările ei fiind inerţiale. Alţii, dimpotrivă, afirmă că literatura SF este un organism viu, mai rezistent decât oricând, în Statele Unite. În micul cor al celor preocupaţi de soarta acestei reviste a răsunat foarte recent şi o voce elegiacă, deplângând retragerea unor „seniori“.

Aceste manifestări exprimă o realitate: sefiştii, de regulă debili în lupta pentru afirmare literară, dar având, în compensaţie, un puternic simţ de grup, trăiesc o penetrantă frustrare. Scâncetele lor de copii abandonaţi semnalează dispariţia organismelor care le permiteau să-şi ofere simulacre de succes literar. „Anticipaţia“, continuând să navigheze împotriva curentului, joacă rolul de ultimă „cloşcă“, publicând sefişti dezarmaţi în lupta dură pentru supravieţuire literară.

Bătălia de ariergardă dusă de „Anticipaţia“ exprimă, fără îndoială, nobleţe. Merită tot respectul. Pe de altă parte, însă, nu putem escamota realitatea: este de presupus că eforturile financiare menite să asigure tipărirea revistei nu vor putea continua multă vreme. Ce se va întâmpla când Ioan Albescu va fi silit să sisteze apariţia „Anticipaţiei“? (Ideal ar fi, desigur, ca actuala formulă a revistei să resusciteze interesul cititorilor, iar desfiinţarea să rămână un vis urât.)

În editorialul numerelor 548/549, Mihai Bădescu arată că în Statele Unite interesul cititorilor pentru SF se află într-o continuă creştere, conchizând că în România o să se întâmple tot aşa, de îndată ce sărăcia se va estompa. Spusele cunoscutului comentator de televiziune sunt judicioase, dar revirimentul pronosticat pare a fi de domeniul viitorului îndepărtat.

Prezentul aduce altfel de semnale. „Ficţiuni“, tânăra revistă din Satu Mare, a renunţat la sigla „SF“, deşi toţi colaboratorii săi sunt sefişti. A preferat să se declare preocupată de domeniul imaginarului. Editura Sedona din Timişoara, condusă de cunoscutul Cornel Secu – fervent organizator de consfătuiri şi simpozioane axate pe problemele „literaturii SF“ – a iniţiat o colecţie intitulată, simplu, „Insolit“. Editura RAO foloseşte o siglă „SF“ aproape invizibilă,

precizând că este interesată de literatura imaginarului. „Abjurările“ tacite sau exprese ale unor foşti sefişti mai mult sau mai puţin notorii semnalează faptul că preocuparea pentru „literatura SF“ este aducătoare de faimă culturală rea. În România de azi este, la drept vorbind, păgubos să fii sau să treci drept sefist. Cine perseverează o face pe riscul lui. Faptul că în alte ţări lucrurile stau cu totul altfel nu încălzeşte pe nimeni.

Nu cumva „Anticipaţia“ schimbă macazul? S-ar părea că da, dacă ţinem cont de orientarea spre proze cu subiecte româneşti, tot mai accentuată în ultimele numere. Poate că aventurile din Los Angeles au început să-i plictisească pe cititorii români. Prin contrast, „Anticipaţia“ ar putea câştiga în interes.

Proză filmică

O carte incitantă: K.W. Jeter, *Vânătorul de recompense 2. Undeva în oraş există încă un replicant liber. Trezeşte-te! E timpul să mori!*, traducere din limba engleză de Horia Florian Popescu, Nemira 1998. Este vorba despre o continuare a cunoscutului roman al lui Philip K. Dick. Autorul se străduieşte să ducă mai departe ideile lui Dick, rezolvând anumite ambiguităţi şi, lucrul cel mai important, aliniindu-şi stilul la gusturile actualităţii.

Căutând cu disperare echivalentele literare ale unui film de acţiune, K.W. Jeter recurge la diferite modalităţi menite să accelereze relatarea. Reuşitele şi eşecurile sale sunt de-a dreptul instructive pentru cine se preocupă de rivalitatea contemporană dintre literatura scrisă şi film.

Memorabile sunt, în primul rând, scenele filmice, unde naratorul se transformă în obiectivul unei camere de luat vederi. Scena răpirii unui bolnav dintr-un spital este antologică şi arată cât de departe poate merge literatura atunci când doreşte să combată filmul pe terenul acestuia din urmă. Efectele vizuale şi auditive se acumulează. Răpirea are loc prin penetrarea forţată a spitalului de către un aparat de zburat: „De-abia rostise cuvintele, când şirul înalt de ferestre s-a făcut zob; puncte scânteietoare de sticlă au zburat, descriind arcuri prin secţie. Rama de metal secţionată s-a îndoit şi s-a răsucit, buloanele s-au smuls din podea şi din ziduri ţipând strident pe măsură ce botul aeroglisorului de transport îşi croia drum spre interiorul clădirii spitalului. [...] A împins din răsputeri patul, opintindu-se şi luând viteză, cu capul în pământ ca un taur şi muşchii încordaţi sub salopeta verde. După o secundă, patul care rula s-a izbit de rama de jos a ferestrelor; inerţia l-a basculat şi l-a trimis în zbor spre aeroglisorul de afară, gura magaziei fiind exact în centrul ţintei. La fel, propria inerţie l-a lansat pe bărbat într-un plonjon final, expediindu-l în aceeaşi direcţie.“

Dialogurile sunt întrucâtva cele ale unui film. Autorul are grijă ca ele să nu treneze şi, de regulă, să configureze un conflict, chiar şi incipient. Personajele sunt oameni scârbiţi (acţiunea romanului are loc în Los Angeles, august 2020), care acţionează mânaţi de agresivitate şi violenţă, ca şi cum s-ar afla sub imperiul unei damnări. Idila personajului central, imposibila lui iubire au rolul de a introduce cunoscuta notă de umanitate într-un univers de coşmar – procedeu uzual în textele şi peliculele asemănătoare.

Efectele de stranietate sunt înmulţite prin diversele posibilităţi oferite de dilema om–replicant. Introdus într-un univers unde nimeni nu mai este sigur dacă nu cumva este un android, cititorul poate fi realmente captivat.

Există totuşi o limită, imposibil de trecut, atunci când un prozator îşi propune să-i concureze pe creatorii de filme pe propriul lor teren. Scriitori mult mai cunoscuţi decât K.W. Jeter s-au izbit de ea şi au fost nevoiţi să-şi recunoască înfrângerea. Citind cu atenţie *Vânătorul de recompense 2*, constatăm, o dată în plus, că literatura scrisă are un specific de nedepăşit.

Traducerea este fluentă. În mod obstinat, sunt folosite verbe la perfectul compus, atunci când contextul ar fi reclamat perfectul simplu narativ. Dacă în cărţi mai vechi apărute la Nemira putea fi vorba despre neglijenţă sau inabilitate, de data aceasta este sigur că traducătorul a urmărit în mod conştient un efect stilistic anume. Cum se ştie, imperfectul indică acţiuni încheiate cu puţin timp înainte, iar perfectul compus se

referă la acţiuni finite cu mai multă vreme în urmă. Atunci când foloseşti într-un dialog trepidant perfectul compus, şi asta cu bună ştiinţă, înseamnă că doreşti să dai un caracter anumit lecturii. Cred că în cazul de faţă este vorba despre dorinţa – paradoxală – de a crea cititorului o senzaţie de suferinţă.

Această ultimă afirmaţie pare ciudată doar dacă nu ne gândim la poetica grupului de la *Jurnalul S.F.*, ce includea o apropiere a literaturii de muzica pop-rock. Disonanţele căutate de această muzică, diversele ei moduri de a contraria simţul estetic al ascultătorilor, cu scopul de a-i oferi o „plăcere a suferinţei" se regăsesc, păstrând proporţiile, în traducerea de faţă. Este, fără îndoială, o nouă tentativă de a demonstra că există o literatură SF de sine stătătoare.

Cazuistică

O carte din 1992 (cea a lui Jeter a apărut în 1995) merge pe linia unui tradiţionalism speculativ, ilustrat cu pregnanţă de Asimov: Norman Spinrad, *Deus ex*, traducere de Ion Doru Brana, Nemira, 1997. Lectura este de o cu totul altă factură. Atuul lui Spinrad este recursul la aluviuni culturale, accesibile oricui are habar de dogmele credinţei creştine. Este mult mai avantajos să porneşti, ca autor, de la ceva cunoscut din viaţa contemporană, decât să imaginezi o lume cu totul nouă, indiferent cât de fascinantă ar fi aceasta.

Este construită o lume în care s-a produs catastrofa climaterică, iar efectul de seră a făcut ravagii, schimbând cu totul viaţa pământenilor. În urma topirii gheţurilor de la poli, nivelul apelor a crescut, multe din marile aşezări urbane ale prezentului devenind refugii subacvatice pentru puţinele vieţuitoare marine rămase în viaţă.

În acest peisaj aprocaliptic, Biserica Romano-Catolică întâmpină o dificultate surprinzătoare. Dezvoltarea nemăsurată a informaticii a permis crearea unui Big-Board, unde pot „supravieţui" softurile succesoare, provenite din copierea minuţioasă a unor oameni reali (*meatware*). Biserica, condusă acum de o papesă pitorească, se trezeşte în faţa unei dileme. Pot fi recunoscute amprentele informatice drept ceva echivalent sufletelor din dogmatica creştină? Sau nu?

Un bătrân preot tradiţionalist este ales pentru a lămuri lucrurile. De pe „lumea cealaltă" el va depune mărturie că modelele informatice nu au o valoare dogmatic omologabilă.

În acest punct încep încurcăturile. Entitatea succesoare a părintelui Pierre De Leone dispare în Big Board, iar în calculatoarele Vaticanului intră o structură falsificată. „Adevăratul" soft al preotului trăieşte o „convertire", sfârşind prin a crede că, într-adevăr, lumea cealaltă, a informaţiilor, este creditabilă. De aici, diferite conflicte amuzante. Vaticanul este contrariat. Un detectiv specializat în Big Board este angajat pentru a-l găsi pe autenticul părinte De Leone, papesa dă dovadă de mare diplomaţie, arătându-se dispusă să treacă peste amănunte, de dragul salvării aparenţelor şi pentru a nu-şi pierde puţinii credincioşi rămaşi.

Paginile unde Spinrad speculează alternativa dovedesc o adevărată virtuozitate. Iată un exemplu de construire a dilemei: „Aici sus, în acest pustiu simulat, aici jos, de sub pictogramele şi simulările care serveau interfaţării celor două genuri de existenţă ale noastre, vorbeam cu locuitorii acestui abis haotic – cu entităţile sistemului evocate de Inspector, cu înseşi sufletele osândite ale Big Boardului. Suflete? Strigoi? Năluci? Demoni? Mica listă de definiţii a Bisericii Catolice se oprea brusc la acest nivel. Ca şi a mea."

Tonul romanului este umoristic, iar atmosfera este de parodie. Cu siguranţă, catolicii nu vor fi citit cu plăcere această carte a scepticismului „militant".

Traducerea lui Ion Doru Brana este impecabilă. Consecuţia timpurilor verbale este aşa cum au construit-o maeştrii literaturii române. „Efectul de suferinţă" nu apare.

P.S. Dacă, prin absurd, vreun cititor al acestei rubrici doreşte să faciliteze apariţia în volum a „Fragmentelor critice", îl rog să mă anunţe.

MARIUS C. OIAGA

Disonanță cognitivă

Doctorul e cocoţat pe masă. A adoptat o poziţie îngenuncheată şi loveşte cadenţat cu fruntea suprafaţa de tablă a biroului. De fapt nu e doctorul, căci acum Dick a intrat în posesia trupului.

– Dickey, spun, te rog să mă laşi să vorbesc cu Doc.

Dick întoarce capul spre mine. Ţeasta este rasă şi propriile-i bale au lubrefiat craniul, făcându-l să strălucească.

– Taci, cretinule! mă împroaşcă cu salivă.

– Dickey, te rog...

Mă şterg folosind mâneca dreaptă. Dick se scoală în picioare. Ţipă:

– Şi nu-mi mai spune Dickey!!!

Ridică braţele în poziţie orizontală, îşi ia avânt şi sare. Aterizează în cap pe podea, scoţând un urlet de durere.

Nici măcar nu încerc să-l opresc. Dick face lucruri dintr-astea cu corpul Doctorului. M-am obişnuit, odată cu trecerea timpului, totuşi mă miră încă sănătatea fizică a celor doi.

Un geamăt vine dinspre trupul crucificat la podea. E Doc, îl recunosc după acalmia care a cuprins corpul. Dick ar fi repetat figura.

Doctorul deschide ochii şi mă caută cu privirea. Când mă găseşte, ţopăie în picioare şi-şi apropie faţa de a mea:

– Mamă! Ce clar e să fii nebun!

Zâmbeşte. Se aşează pe un scaun vecin cu al meu.

Uneori îl invidiez că poate face lucruri din astea:

– Auzi, Doc, de ce-l laşi să ne întrerupă?

– Corpul ăsta e al nostru, nu doar al meu, spune Doctorul, indicându-şi pieptul. Nu încearcă să găsească scuze; e, pur şi simplu, o constatare.

– Îţi ziceam, continui eu, că mă gândesc să citesc „Infernul" lui Dante.

– Charlie, băiat normal..., mă dezaprobă el. Ştii doar că Dante nu era un nebun, era normal, aşa, ca tine. Sănătos la bibilică. Îşi mângâie chelia. Cărţile lui sunt interzise astăzi şi, oricum, Dick n-ar fi de acord sub nici o formă.

Îmi cobor capul şi-l cercetez pe sub gene, cu o privire plină de subînţelesuri:

– Înţeleg...

– Hei, Charlie, să nu cumva să te superi pe mine, se impacientează Doc, astea sunt legile.

– Nu, nu, nici o supărare, îl asigur eu.

Ţintesc uriaşul ceas de perete ce domină încăperea.

– E timpul să mergem în celulă, zic.

Doctorul se uită şi el la ceasornic.

– Nu mai putem sta de vorbă un pic?

– Nu, neg eu.

– Bine, să mergem.

Observă mâna plină de salivă şi-şi pipăie capul:

– Ar fi, totuşi, ceva mai bine, dacă Dick n-ar saliva atâta.

Lungeşte gâtul ca să dea o amploare mai mare strigătului:

– Asistentă! Adu ceva de şters!

Obiceiurile lui Dick sunt cunoscute, totul este deja pregătit. Ela apare de după o uşă cu un prosop viu colorat pe umărul stâng şi cu o bucată de ţeavă ruptă dintr-un calorifer în dreapta! Îi aruncă ştergarul lui Doc, apoi pleacă.

Mă ridic de pe scaun şi o iau spre celulă. Doc mă precede cu un pas, frecându-şi capul cu prosopul.

– Tot păianjeni? întreb, cu gândul la bucata de ţeavă din mâna femeii.

– Tot, aprobă Doctorul.

Ajungem în dreptul unei camere capitonate cu burete. Uşa este larg deschisă, dar prevăzută cu un zăvor greu.

Ela răsare lângă noi ca de nicăieri.

– Eu cred că am să plec mai devreme astăzi, domnule doctor, zice.

O privesc amuzat.

Doc dă din cap în semn de aprobare.

– Desigur, du-te!

Ela mă priveşte, la rândul ei. Îmi lărgesc zâmbetul. Tipa e destul de bună.

– Mulţumesc.

Însă, în loc să plece, începe să tremure. Ochii i se lărgesc, mandibula îi cade, spaima i se citeşte pe chip. Începe să zbiere:

– Păianjeni!!!!!!!!

Ridică ţeava şi apoi o coboară, lovind în neştire podeaua:

– Păianjeni!!!!!

O ia la fugă, urlând, de-a lungul coridorului.

Doc mă priveşte.

– I-aţi pastilele, urmează cura de hipnoterapie şi ai şanse să ajungi şi tu ca domnişoara asistentă. Tu şi restul normalilor din lume.

– Da, ştiu, murmur abia auzit.

Doc mă închide în celulă şi trage zăvorul.

– Şi când mă gândesc că odată rolurile erau inversate, zice sarcastic. Nebunii sunt adevăratul destin al umanităţii.

Îmi lipesc faţa de micul grilaj prin care văd holul şi-l privesc pe doctor plecând. Fluieră a pagubă, apoi se opreşte brusc.

– EU SUNT DICK!!! ţipă şi se trânteşte violent de zid.

Asistenta defilează prin faţa gemuleţului. Aud zgomotul metalic pe care-l scoate contactul dintre ţeavă şi podea.

– Păianjeniiiii!!!!!!!

Desen de Silviu Anescu

JEAN LORIN STERIAN

VÂNZĂTORUL DE NOAPTE

Intrase în apartament nepăsător, opac la trăncăneala omului din spate care-i lăuda avantajele şederii în acest loc. Îi închise gura cu o bancnotă şi îl dădu afară. Schimbase atâtea locuinţe în ultimii ani, încât orice nou popas era, de fapt, acelaşi. Se trânti pe pat şi adormi imediat. Gabriel era un bărbat dur. Nu ştia să zâmbească. Singura lui satisfacţie era să-şi încheie o misiune. Atunci îşi permitea cel puţin trei zile de relaxare, fuma havane, închiria o pipiţă şi golea o ladă de whisky. Trei zile, după care încremenea în aşteptarea telefonului. Cel puţin aşa fusese până la Soledad.

Visă o clădire/construcţie religioasă/biserică/moschee/catedrală, visele sunt atât de neclare, ca o privire printr-un geam murdar, prăbuşindu-se peste un bărbat, creieri striviţi, o mamă urlând un nume cu V. Se trezi însă calm şi odihnit, într-o formă fizică perfectă. Telefonul nu sunase, avusese grijă să-l verifice, îl dăduse la maxim, de altfel era tot ce-l interesa într-un apartament, telefonul. Era în regulă, însemna că nimic nu se contramandase. Făcu câţiva paşi pe covorul uzat şi privi fără să vadă un tablou, o copie ordinară după Dantelăreasa lui Vermeer.

Era norocos că primise o altă misiune după ce eşuase cu cea dinainte. Fuseseră înţelegători. Nu existase nici un precedent asemănător şi poate şi ei fuseseră nepregătiţi în evaluarea consecinţelor. Un al doilea eşec ar fi însemnat, cu siguranţă, extincţia imediată a organizaţiei şi din... istorie. Uneori simţea că doar aparent lucrurile fuseseră lăsate ca înainte şi că sabia lui Damocles îl pândea oriunde ar fi fost. Oricum, viaţa lui personală nu contase vreodată. Rolul pe care îl juca, însă, era unul important. Din camera alăturată, în care nici măcar nu avusese curiozitatea să intre, se auzi un trosnet puternic. Apoi tăcere. Nu-l interesa ce se afla dincolo. Puse un scaun în uşă şi făcu câţiva paşi, gânditor. Prin draperiile groase lumina se cernea greoaie, pregătind noaptea. Îi plăcea întunericul, ascundea mizeria. Îl ascundea şi pe el. Soledad iubea soarele/muzica/apa. Iubise şi lumina din el, era singura care o văzuse, atâta câtă era.

La naiba cu Soledad! Avea o treabă de făcut. Regretele sunt pentru neputincioşi. Mai mult din cauza ei îl ratase pe Garcia Marquez. Se hotărâse apoi de sus ca scriitorul să rămână în viaţă; nu-şi dădea seama de ce. Poate pentru că accidentele erau ca şi inexistente şi considerau că hazardul decisese pentru el. Ce se va întâmpla însă cu lumea de acum încolo? Marquez era unul dintre cei care ştia. Scriitorii nu sunt nişte oameni discreţi. Iar oamenii, oamenii nu sunt pregătiţi să afle adevărata ordine a lucrurilor.

Scoase din buzunar o cutiuţă de plastic. Meşteri puţin la un mic zăvor şi scoase o bucăţică de hârtie pe care era notat numele următoarei victime. Strâmbă din nas. Era complet necunoscut. Ca rezonanţă îi aducea aminte de Jean-Paul Sartre. Revăzu instantaneu moartea francezului prin anii '80. Fusese o joacă. Era mai orb ca o cârtiţă. Arsese chiar în faţa lui manuscrisul cu care ar fi putut schimba faţa lumii. Hemingway murise demn. Îşi băgase singur glonţul în arma de vânătoare şi aşteptase să tragă zâmbind. *Ai dreptate,* îi spusese. *Ceilalţi nu sunt pregătiţi.* Thomas Mann îi arătase o povestire în care scria despre venirea lui. Jucaseră o partidă de şah şi murise aproape fără ajutor. De fapt, el era o parte din Adevăr. Dacă geniul artistului ducea la Adevăr, apariţia lui nu mai putea fi o sur-

priză. Era doar un verdict. Singurul patetic fusese Cioran, care, deşi foarte bolnav, se agăţase cu disperare de viaţă. Gabriel aranjase să fie internat într-un spital care era, de fapt, al Organizaţiei. Îi turnase otravă în urechi, ca tatălui lui Hamlet. Salman Rushdie îl blestemase, crezându-l venit din partea Islamului. Fusese răbdător şi-i explicase, dar îşi dăduse seama de la primele cuvinte. Murise liniştit. Cel care mai apărea acum în secret pe la manifestările literare era doar o fantoşă. Papini, Hesse, Buzzati, Faulkner, Malraux. Anii '70 fuseseră nişte ani buni. Tuturor li se înscenase o moarte cu puţin înainte de a publica manuscrisul revelatoriu. Atunci cine naiba era necunoscutul ăsta? Singurele informaţii despre el erau că scosese o singură carte, prost difuzată şi plină de stângăciile inerente debutului. Îi venea greu să creadă că individul e unul din cei ce putea dezvălui *maya*. Rar de tot se mai întâmpla aşa ceva, dar dacă scriitorul era complet necunoscut, cartea nu avea nici un impact; nu lua nici măcar vreun premiu SF. Doar celebrităţile erau periculoase, patriarhii literaturii, care, cu nesăbuinţa specifică geniului, puteau detona un univers atât de fragil.

Într-una din plimbările lor pe străduţele periferice ale Medellinului, când Soledad îl convisese să renunţe la costumul negru şi să îmbrace nişte blugi tăiaţi deasupra genunchilor, fata se oprise brusc, apoi se dăduse câţiva paşi înapoi, până în faţa unui chioşc amărât.

– Uite ce scrie aici, exclamase. „Angajăm vânzător de noapte."

O privise nedumerit. Reacţiile ei erau uneori atât de surprinzătoare, încât îi lua ceva timp ca să-şi dea seama de acuza lor. Se simţea de multe ori un urs stângaci. Nu reuşise să-şi dea seama ce era atât de extraordinar în faptul că aici era nevoie de un vânzător de noapte.

– Aici e de vânzare noaptea, rostise Soledad încet şi abia atunci înţelesese. Ai fi un foarte bun vânzător de noapte, continuase fata şi îl luase strâns de mână. Până ajunseseră în faţa hotelului, nu mai vorbiseră deloc. Se sărutaseră lung, ca doi adolescenţi, nepăsători la lumea din jur.

Victima locuia în acelaşi imobil. În seara asta avea să-şi termine cu succes misiunea. În zilele de după avea să se îmbete cui, să uite de tot.

Ieşi să se plimbe. După informaţiile de pe hârtiuţă mai erau vreo două ore până la întâlnirea cu obscurul scriitor. Cine naiba era ăsta?

Palierul era slab luminat. Liftul nu mergea, apăsă în zadar pe butonul de plastic. Din spatele unei uşi se auzeau zgomotele unei certe. Bărbatul îi reproşa soţiei că s-a culcat cu instalatorul. Ridică din umeri şi aproape că zâmbi. Oamenii normali erau adorabili. Pe scări se intersectă cu un individ slab, cu mâini lungi. Pentru o clipă se priviră ochi în ochi şi, cine ştie de ce, îşi aduse aminte de vis. Clădirea/construcţia religioasă/biserica/moscheea/catedrala prăbuşindu-se. Individul slab îşi revăzu într-o clipă viaţa; se aşeză pe scări şi începu să plângă. Gabriel coborî mai departe, ajunse în curte şi ieşi pe stradă. Intră în prima librărie şi cumpără o carte a scriitorului. Se aşeză pe o bancă şi începu să o răsfoiască. Nu-i plăcea să citească, dar se simţea cumva obligat să intre puţin în universul celor cărora le dăruia noaptea veşnică. În volum era vorba despre un flăcău romantic, cam puţintel la minte, ce-şi dorea să devină personaj de roman. Urmau apoi povestiri în care, sub felurite nume şi înfăţişări, tânărul devenea ceea ce-şi dorea. Într-un final murea, datorită hazardului căruia îi şi datorase transformările şi aventurile. Asta era tot. Despre fiecare carte pe care o termini poţi să spui „asta e tot"? Se ridică de pe bancă şi porni, puţin cam confuz, spre apartamentul închiriat. Un cerşetor îi aţinu calea. Era un bătrân în zdrenţe, ce mirosea îngrozitor, dar care purta ochelari. Îi puse cartea în braţe şi grăbi pasul, ca să nu audă înjurăturile. Era într-o stare cam stranie, pe care, deşi nu prea voia s-o recunoască, o datora lecturii. Simţea că în ceea ce citise exista ceva care îl privea şi pe el – ceva vag, însă; singur n-ar fi putut realiza niciodată ce era.

Descuie cu gesturi sleite şi se lovi de un coş de gunoi pe care cineva îl lăsase în faţa uşii. Vechea frică reapăru. Sabia lui Damocles. Scoase pistolul şi intră precaut în casă. Verifică fiecare colţişor. Era în regulă.

Ca să se calmeze, scrise vreo zece numere la întâmplare. Le adună, le împărţi, făcu toate operaţiile posibile. Când termină, era din nou calm; scăpase de insuportabila senzaţie a vânătorului care devine vânat. Era din nou el. Victima anostă va fi exterminată cu profesionalism şi pe urmă va putea reveni la un Umberto Eco sau Mario Vargas Liosa. Era cel mai bun şi singurul în branşa lui. Dacă Organizaţia mai dorea asta.

Telefonul sună în acelaşi timp cu soneria de la intrare. Se ridică de pe scaun ca un arc. Ridică receptorul; o femeie căuta pe un oarecare Filip. Se prelinse până în hol, trase piedica armei şi strigă:

– Intră, e deschis.

Bărbatul care intră ar fi putut fi fratele lui mai mare. Asemănarea dintre ei era uluitoare. Gabriel îşi dădu instinctiv seama că el era scriitorul. Îi făcu semn cu patul pistolului să-l urmeze în sufragerie. Se aşezară amândoi pe scaunele incomode.

– Aşadar, dumneata eşti Jean-Lorin Sterian, zise, lungind cât mai mult cuvintele. N-a mai fost nevoie să urc până la tine.

Bărbatul, de altfel destul de tânăr, îl privea cu un aer uşor amuzat, nepăsător la arma îndreptată spre el.

– Mă bucur să te cunosc, Gabriel. Arăţi şi te comporţi exact cum trebuie.

– Trebuie să recunosc că semănăm extraordinar de bine. Natura are umorul ei. Poţi să-mi spui tată, dacă vrei. Încă nu mi-a mai spus-o nimeni, niciodată. De fapt, n-am mai stat niciodată de vorbă cu un personaj de-al meu.

– Vorbăria asta nu-i decât un obicei de-al vostru, de-al scriitorilor, de a bate câmpii de câte ori aveţi ocazia. Analizaţi, disecaţi totul, ca un medic legist, rosti Gabriel. Se simţea foarte sigur pe sine. Discuţiile cu oamenii deştepţi îi făceau întotdeauna plăcere. Dacă reuşea să le dea peste nas cu vreo chestie, era în al nouălea cer. Iar când ai un pistol în mână şi celălalt nu, discuţia devine şi mai plăcută.

– Înseamnă că te-am conturat destul de bine, dacă eşti atât de îndrăgostit de polemică. Trebuia să semeni cu mine. Orice scriitor toarnă cât se poate din personalitatea sa în personajul principal. Totuşi, nu suntem identici, fiindcă nici eu nu sunt identic cu acel Jean-Lorin Sterian care începuse să scrie povestirea asta. Am început acum vreo două luni şi abia azi m-am hotărât s-o termin. M-am schimbat ceva de-atunci. Uite, mi-am lăsat cioc.

– Aiurezi, bătrâne, vorbi Gabriel. Îi dispăruse însă ceva din siguranţa de sine anterioară. Ştii că vei muri şi-ai început să delirezi. Scoate manuscrisul. Ori l-ai lăsat acasă? Ştiu unde stai, două etaje mai sus. De la geamul tău se vede marea. Ai două balcoane şi două grupuri sanitare. Holul e furniruit.

– Am ceva de genul ăsta la mine. Scriitorul se ridică şi depuse un teanc de foi pe masa din faţa lui Gabriel. Apoi se întoarse şi se aşeză din nou pe scaun. Îşi privi ceasul.

– Te grăbeşti, nu? Eşti chiar un tip ciudat. Gabriel luă prima foaie şi citi: „Intrase în apartament nepăsător, opac la trăncăneala omului din spate, care-i lăuda avantajele şederii în acest loc. Îi închise gura cu o bancnotă şi-l dădu afară. Schimbase atâtea locuinţe în ultimii ani, încât orice nou popas era, de fapt, acelaşi. Se trânti pe pat şi adormi imediat. Gabriel era un bărbat dur. Nu ştia să zâmbească. Singura..." Ridică ochii. M-ai minţit, spuse. Nu ştiu de ce naiba ai fost ales, dar cu siguranţă ai un manuscris important ascuns prin biroul tău sau poate în bibliotecă. Organizaţia există şi ştie ce face. Am să-l găsesc. Mi-a făcut plăcere să te cunosc.

– Înseamnă că vom muri împreună. Mă cam grăbesc, am de corectat o altă povestire. Dă drumul gloanţelor tale de hârtie. A fost foarte instructivă convorbirea noastră. Îmi eşti simpatic, vei mai exista zece rânduri.

Gabriel trase o singură dată. Jean-Lorin Sterian se prăbuşi melodramatic, dând din mâini şi din picioare, cu limba scoasă şi ochii daţi peste cap. Se mai zgâlţâi puţin, apoi înţepeni cu o expresie grotescă pe faţă. Se apropie de el şi verifică. Era mort. Rămase în picioare lângă cadavru. Tipul fusese un bufon.

Se aşeză în pat. Avea să urce mai târziu în apartamentul scriitorului. În jurul lui lucrurile îşi pierdeau conturul. Încercă să se gândească la ceva, dar mintea era goală. Venise noaptea.

Duel cu ceață și lotuși

Povestire distinsă cu premiul I la concursul „Victor Kernbach", lansat de Oragnizația de Tineret din București a Partidului Democrat.

I.

Ridică din nou capacul cutiei de lemn, fără însemne, şi luă în mână una din sferele aşezate frumos înăuntru. În transparenţa ei desluşi, cu fum albastru, ideograma *coerenţei*, rotindu-se şi izbindu-se la nesfârşit de pereţii de sticlă ai bilei, destrămându-se pentru câteva clipe, ca apoi să-şi refacă aspectul. Început să frământe preocupat între degete, privind absent spre sferele celelalte. În interiorul lor continua zbaterea ideogramelor de ceaţă colorată şi, acolo unde graniţele curbe ale sticlei se atingeau, fumul penetra înăuntrul piesei vecine, apoi în următoarea, rezultând o goană fosforescentă, un joc al nuanţelor.

Deci, un caligraf. Până acum, pare a fi un caligraf, îşi spuse Solan.

Alături, Sebastiana, umbra sa, îi aştepta întrebările. Femeia, stând pe vine, îl privea cu o sclipire ciudată în ochi. Ea era cea care îi predase cutia provocării, primită în dimineaţa aceea, printr-un curier. Aşeză la loc sfera şi puse caseta pe măsuţă.

– Cine este Wing?

– Am trimis pe cineva să caute, răspunse Sebastiana.

Provocarea părea o nebunie, ceva lipsit de sens. Solan, campion mondial, *magister memoria*, se încruntă. Îşi flexă degetele şi studie încă o dată caseta de lemn.

– Cât se ştie despre el? Ce informaţii ai cules până acum?

– E un anonim, încercă femeia să evite răspunsul direct. Îşi îndepărtă de pe fustă un fir de praf pentru a câştiga timp. Trăieşte, se pare, undeva în Mongolia. Sau undeva în India. Dar cred că nu s-a remarcat nici pe plan local. Nu s-a auzit nimic de el acolo.

Şi totuşi, pare un caligraf destul de bun. Cel puţin din provocare. Bărbatul, cu o mică ezitare, deschise iar capacul, urmărind fuga ideogramelor. *Din Mongolia, în mijlocul războaielor civile? Cum ar fi putut să se antreneze? Şi chiar în India... Chinez?* Solan se foi neliniştit în fotoliu.

– Nu ştii măcar ce rang are?

Sebastiana ridica imperceptibil din umeri.

– Pare că e specialist în Yuan.

Mda. Asta reieşea clar din sferele trimise. Dar nu puteai trage concluzia doar dintr-atât.

– Să faci rost de partidele lui. Trebuie să...

– Asta e puţin... ăăă... problematic.

Bărbatul se încruntă.

– Am încercat înainte să aflu câte ceva. În arhive. Nu e nimic pe numele lui Wing. Nimic. Dar am trimis un om să caute mai bine, poate că o să găsim ceva.

Solan oftă şi se lăsă pe spate. Admiră un timp însemnele de *magister memoria* atârnate pe pereţi, cele patru discuri de fildeş pe care, pictate în tuş negru, peisajele înfăţişau un munte ascuns în aburii formaţi de o cascadă. Wu Tao, al şaselea magistru al jocului. Inegalabil în *oiotoshi*, găsind mereu un *tesuji*, o mutare superbă.

Ce fel de oameni am eu în jur? îşi reveni Solan. *Trăieşte – se pare, cred că, poate o să găsim... Cine este până la urmă Wing?*

Până acum mai primise şi alte provocări, în care îşi confirmase de fiecare dată statutul de campion. Cândva, îşi aduse el

aminte, la o partidă în stilul Ching, un pretendent puternic, aflat la nivelul trei, aproape că reuşise să-l elimine. Pornind fără piesă de handicap, se avântase în atacuri excelente în go, crease scene uluitoare în tuş stropit, unde cu greu reuşise să construiască teritorii.

– Deci, rezumă Solan, nu cunoşti nimic.

Sebastiana îi evită privirea. Se ridică şi îşi turnă un pahar cu nectar. Abia atunci se întoarse către Solan.

– Săptămâna viitoare trebuie să aibă loc confruntarea.

– Dacă va avea loc.

E un caligraf bun. Va trebui să fie el cel care alege stilul provocării. Şi totuşi, nu e sigur că va alege asta. La dracu', nu am nici o informaţie de care să mă agăţ.

Se sculă din fotoliu şi înaintă spre Sebastiana.

– Să fac invitaţiile? încercă ea.

– Încă nu.

Uşa se vaporiză, iar în încăpere pătrunse un curier. Bula de informare plutea pe lângă el, înconjurându-l. Solan îi aruncă o privire fugară.

– E cel pe care l-am trimis să caute ceva despre Wing, interveni Sebastiana.

Slăbănogul îşi îndreptă cutele formate pe uniforma albă a curierilor. Ochii, mult prea mari, măsurară camera înaltă şi se opriră un timp asupra discurilor lui Wu Tao.

– Am cercetat, scoase el.

– Spune.

Solan, încordat, îi urmărea trăsăturile aspre ale feţei tăiată neregulat de riduri.

– Nu posedă nici măcar Neng. Nu are nivelul primar.

Femeia începuse să râdă. Magistrul, uimit, încercă să spună ceva.

– Are, totuşi, îl întrerupse curierul, un rang de 6-dan. Provocarea e legală. Wing e un aspirant la Neng, în prezent.

Un începător, gândi Solan. *N-are calificativul de bază prin care să mă atace, dar e suficient de înalt în drumul spre primul nivel, ca să-mi trimită cutia cu sferele provocării. Un începător. Practic, partida o să-mi revină fără probleme. E o nebunie. Ce urmăreşte prin asta?*

Bula de informare a cercetaşului se înălţă rapid, ca apoi să se lase pe umărul acestuia. Sfera transparentă îl străbătu în goană şi se opri la picioarele acestuia. Omul se lăsă pe vine şi începu să-i mângâie suprafaţa netedă.

– Altceva? Ce mai ştii de Wing? Nervozitatea creştea în Sebastiana. Sub zâmbetul ei se ghicea neliniştea, ca o pată întunecată pe un fond imaculat.

– E din Shigatse. Tibet. Partidele sale, atâtea câte au fost înregistrate, le am aici, în pereţii bulei mele. Le-am transferat în arhiva voastră.

– Banuiam eu, mârâi Solan. Chinez.

– E obsedat, se pare, de Wang Wei. I-a citit tratatul de zeci de ori.

Normal. Un Wang Wei nu scapă unui chinez. Şi pariez că-i obsedat şi de...

– E obsedat şi de Goruba Shih, primul maestru al jocului.

Atins, făcu în sine Solan.

Bula curierului îi penetră faţa şi-i cuprinse capul. Prin pereţii subţiri, ochii slăbănogului erau măriţi şi mai mult, într-un mod grotesc.

– Şi încă ceva, zise. Nu a fost învins niciodată.

Solan ridică din umeri. Informaţia nu îi spunea nimic. Un non-Neng care nu a fost învins nu însemna nimic. Poate, cel mult, indica faptul că nu jucase decât cu neprofesionişti. Însă, se încruntă el, asta e mai mult decât o simplă nebunie. De ce doreşte o provocare?

Şi totuşi era legal.

– Sebastiana, pregăteşte invitaţiile. Preşedintele. Senatorii şi toţi ceilalţi.

Trebuia să îşi întrerupă un timp războaiele, luptele mărunte.

– Trimite şi în China. Să-şi oprească traficul de arme şi să vină.

Pentru ei ar fi fost un divertisment înainte de războiul de anul viitor, din noiembrie. Ar mai fi finisat planul conflictului.

Se apropie de măsuţa pe care era aşezată cutia provocării. Mai privi o dată sferele în care ideogramele încingeau un dans frenetic, o beţie multicoloră. Din când în când, fumul ce alcătuia trupul subţire al scrierii chineze căpăta nuanţe fosforescente, sclipind într-un ritm abstract. Pereţii scunzi

ai cutiei reflectau lumina puternică a ideogramelor, creând un joc fantastic.

Solan îl observă în spate pe omul slab aşteptându-l şi fixându-l cu ochii lui mult prea mari.

– Mai este ceva?

Sebastiana, fără să-l fi întrebat, turnă puţin nectar de mango într-un pahar şi i-l oferi lui Solan.

– Wing. N-a precizat ce stil va adopta pentru confruntare, scoase curierul.

Continua să-l privească într-un mod ciudat. În jurul său, descriind curbe line, bula de informare scotea un sunet slab.

– E firesc, aruncă Solan. Vrea să pară că are o strategie bine gândită. Vrea să mizeze pe elementul surpriză.

Şi totuşi, gândi el, *de ce sunt neliniştit?*

Luă o înghiţitură de nectar. Ceva în toate acestea era confuz. Până atunci, provocatorii săi fuseseră cel puţin de nivel Shen. O singură dată luptase cu un Miao. Un aspirant Shen, totuşi. El, *magister memoria,* avea în sine un sentiment nesigur.

Privi spre Sebastiana.

Mi-e frică.

Reflex, sorbi dintr-un singur gest paharul cu nectar, apoi îl trânti pe măsuţă, alături de cutia de lemn.

2.

Sala era acoperită de replicile ascuţite ale celor din tribune. În arenă, în mijloc, bărbatul era aşezat pe vine, privind în podea, indiferent la întrebările aruncate spre el de demnitarii ce se aplecau peste balustrada despărţitoare pentru a-l studia. Din când în când îşi flexa degetele mâinii stângi, strângându-le în pumn, ca apoi să-l elibereze pe rând, deget după deget, ca într-un joc numai de el înţeles. Când Solan pătrunse în sală, ochii săi străluciră pentru o clipă, în timp ce murmurul continuu al sălii se amplifică.

În urmă, Sebastiana, îmbrăcată în costumul albastru al celui aflat în serviciul magisterului, cercetă mulţimea ordonată, căutând parcă pe cineva anume. Femeia trebuia să stea în spatele său, întotdeauna, să stea în spatele său, să nu-i apară înainte. Existau doar câteva excepţii, foarte rare, în lumea jocului. Ea îşi ştia bine rolul.

Spre sfârşit, Sebastiana îşi coborî privirea pe omul din arenă, curioasă.

– Deci el este, constată Solan.

Într-un târziu, obţinuseră câteva imagini ale lui Wing, însă abia acum, în ziua provocării, îl vedeau cu adevărat. Solan, *magister memoria,* îl studie preocupat. Chinezul îşi plecase din nou fruntea, în aşteptarea începerii partidei.

Mi-ar fi plăcut să fim doar noi doi, gândi magistrul. *Fără membrii parlamentului. Fără toţi oamenii aceştia în jur. Chiar şi fără Sebastiana.*

Câţiva curieri alergară pe lângă el, grăbindu-se să-şi instaleze bulele în jurul sălii. Întotdeauna nu putea să nu fie uimit de cât de mult putea să mănânce un astfel de mesager. Trupul ceda o mare parte din energia sa către sferele transmiţătoare ce pluteau în permanenţă lângă el. La rândul ei, când informaţia înmagazinată tindea să mărească tensiunea superficială a pereţilor elastici, bula de informare ceda o parte din date corpului energetic al curierului. Din acest motiv, câteodată, înregistrările erau incomplete.

Ca şi la Wing.

Multe din partidele de care reuşiseră să facă rost prin intermediul lor erau deteriorate. Cele câteva care fuseseră recuperate, nu se dovediseră prea semnificative. Pentru el, Wing era doar un nume. Ceva care acum prindea viaţă. Dar încă era o necunoscută.

În schimb, celălalt avea acces la toate arhivele pentru a afla orice informaţie care îl priveau pe magister. Toate jocurile sale de până atunci.

De ce mi-e frică? E doar un sub-Neng.

– Marcus. Solan Marcus, magister.

Se întoarse. Din tribuna oficială îi zâmbea un bărbat înalt. Xavier, preşedintele republicii, îi făcu semn. Solan se apropie de balustrada de la marginea arenei şi se aplecă, salutându-l.

– Te-ai coborât, Marcus. Ai acceptat provocarea.

– Nici o competiţie nu trebuie refuzată. Altfel te înjoseşti prin orgoliul refuzului.

La picioarele preşedintelui, o pisică îl fixă plictisită. Xavier îşi lăsă mâna pe ea şi începu s-o mângâie pe blană, iar animalul porni să-şi balanseze coada. Alături, Solan îl recunoscu pe Lantar, senatorul ce urma să-i ia locul după războiul de anul viitor. Campionul îşi plecă fruntea şi în direcţia lui.

– Sunt onorat că invitaţia mea a fost acceptată, spuse.

Era o replică uzuală. Orice provocare era un eveniment la care trebuia să asiste.

– E o ocazie în plus de a-l vedea pe preşedintele Chinei.

Îşi flutură mâna în direcţia opusă a sălii, spre reprezentanţii parlamentului chinez.

Da, făcu în sine Solan. Peste un an, în noiembrie, vor începe luptele în care Xavier va fi învins, iar Lantar va fi pus în locul lui, de fapt, o viitoare unealtă manipulată de Zhou Chan. Totul fusese deja stabilit de senatele celor două republici. Mediatizat pe toate canalele. Conflictele se vor desfăşura în zona Shangai, însă Xavier convenise să fie capturat pe undeva pe lângă Danton. Pe Marele Zid. Trădat.

Privi în jos, spre felina ce adormise în ciuda zgomotului din jur. O simţi alături pe Sebastiana. Femeia îi salută, la rândul ei, pe cei doi politicieni.

– Am citit câteva cărţi, îi şopti ea. Sunt în arhivă.

– Da. Le voi vedea după confruntare.

Lantar se aplecă spre ei.

– După confruntare, zici?

Afişă un zâmbet strâmb.

– Nu te gândi de pe acum la victorie. În *go-ch'i* nu trebuie să fii sigur de asta, nu aşa ziceţi voi, magister? Care-i partea cea mai importantă din joc? Începutul?

– Da, *fuseki*.

– Să ai grijă atunci, în *fuseki*. Păstrează-ţi titlul. Am pariat pe tine.

Nici măcar nu-l privea. Pânza subţire a cămăşii Sebastianei lăsa să se ghicească forma perfectă a sânilor femeii, şi Lantar nu se chinua să-şi ascundă privirea vulgară.

Nu trebuia ca un contract politic să-l oblige să intre în rolul de trădător. Era născut pentru asta. Întorcându-se, îl studie încă o dată pe Wing, aşteptându-l în centru. Bărbatul îşi continua cu încăpăţânare jocul degetelor.

– Vă rugăm să ne scuzaţi, domnilor. Confruntarea trebuie să înceapă.

Urmat de Sebastiana, porni spre locul său din arenă. Oprindu-se, îi zâmbi femeii, iar ea se retrase în spate, dincolo de balustradă. Brusc, sala amuţi. Se aşeză în faţa lui Wing care abia în acest moment îşi înălţă fruntea şi îi susţinu privirea.

– Sunt Solan Marcus, *magister memoria*. Rang I 10-dan, primitor al Provocării, îşi declină identitatea bărbatul.

Celălalt îşi umezi buzele.

– Sunt Wing Wu Tao, aspirant Neng, rang 6-dan, solicitantul confruntării.

– Vei alege modul de desfăşurare al luptei. Doreşti stilul caligrafic?

Nobilii se aplecaseră în faţă, urmărindu-i. Îl observă pe Xavier râzând la o şoaptă a lui Lantar. Se concentră asupra lui Wing. Wing Wu Tao. Îşi alesese numele celui de-al şaselea magistru al jocului.

– Nu. Doresc pictural. Vreau un open.

Open! Omul era nebun.

Cum ar fi reuşit, la calificativul pe care îl avea, aspirant Neng, să realizeze coerenţa între esenţa fiecărei dinastii, de la T'ang şi Sung până la Ming ori Ching? Să surprindă gândirea, naturaleţea, ori *yun*, rezonanţa? Un non-Neng? Un aspirant.

Un open dinastic. Era o sinucidere.

Tribunele erau în delir. Zhou Chan, preşedintele chinez, zâmbea, însă în sinea lui se considera poate ofensat de reprezentantul ţării sale. Solan îşi simţi gura uscată.

– Eşti sigur? încercă el. Ai dreptul să alegi încă o dată.

– Nu. Open. Fără piese de handicap.

Acum Wing îl înfrunta cu privirile, şi Solan, iritat, îşi coborî ochii în podea. Cei din sală simţeau că totul se va termina mult mai repede decât ar fi crezut. Ei doriseră un spectacol. Îl obţinuseră, dar într-o cu totul altă formă. Şi, totuşi, el bănuia că nimic nu părea să fie aşa cum se arătau lucrurile.

– Să înceapă partida, reuşi să scoată cu un glas răguşit.

Pe margine deja începuse să se ridice cupola neagră ce urma să izoleze arena de

tribunele zgomotoase. Câteva bule de informare se mai aventurară un timp pe lângă ei, capturând imagini pe suprafeţele lor transparente, înainte ca acoperişul să se închidă deasupra lor cu un zgomot sec.

Liniştea căzu uşor între ei, ca apoi, prin compensaţie, o fosforescenţă albă a aerului să destrame parţial întunericul. Erau, în sfârşit, singuri.

– Cine eşti?

Solan, mai sigur pe el, aştepta un răspuns. Oricare.

– Sunt Wing Wu Tao. Un aspirant Neng, de rang...

– Ascultă, îl întrerupse *magister memoria*, însă se opri.

Îl privi pe celălalt dintr-o parte. Cei de afară încă nu puteau să-i observe. Sala avea acces doar în clipa când partida începea, în momentul când Wing punea prima piesă pe tabla de joc.

– Ce vrei?

Wing făcu un gest şi caroiajul din linii roşii, strălucitoare, apăru între ei, întinzându-se până dincolo de arenă, la limita vizibilităţii. Era un nou univers.

– Se spune, începu chinezul, că în patru ani aici se va programa un război. Xavier, preşedintele tău, şi senatorii săi, au stabilit câteva lupte ce se vor purta în regiune. Mai rămâne să găsească un stat cu care vor încheia contractul de luptă. Atunci la putere va fi Lantar.

Da, auzise şi el de zvonurile acestea. Ceva fusese dat publicităţii, însă...

– Şi?

– Arhivele *go-ch'i* vor fi distruse. Toate înregistrările vor fi şterse atunci şi arhivele vor rămâne goale. Soluţia, pentru moment, este transferarea lor în altă parte.

– Îmi propui cumva să *cedez* partida? se înfurie Solan.

Dacă ar fi pierdut, Wing ar fi avut dreptul să mute arhiva. În Tibet. În Shigatse, ori în altă parte.

– Nu. Vom respecta spiritul *go-ch'i*.

Atunci, ce urmărea? Spera să câştige, în ciuda rangului său mult inferior? Wu Tao. Pentru prima dată se gândi la el folosind numele marelui magister. Măcar dacă ar fi ales doar un singur stil dinastic. Ming. Ori Yuan, unde îşi dovedise talentul prin sferele provocării. Dar, un open... Era, cu siguranţă, un nebun. Arhivele le-ar fi putut păstra şi el.

– Începe! îi strigă Solan.

Chinezul, zâmbind, făcu să-i apară între degete o piesă neagră, pe care o aşeză la intersecţia a două linii din reţeaua ce-i încadra.

3.

Un munte se ridica spre infinit, în muchii ascuţite şi riduri ce-i crăpau stâncile, pierzându-se în aburul alb al ceţii dimineţii. Undeva, sus, printre pietrele uriaşe, câţiva vulturi se avântau în cercuri înalte, în spirale dese, căutând cu privirea o posibilă pradă.

Marcus Solan păşi spre izvor şi se aşeză pe iarba moale. Apa sărea din piatră în piatră, pierzându-se într-un sunet cristalin, undeva, în spatele său. Închise ochii. Dorea să fie primăvară. Se lăsă antrenat în fluxul prin care *ch'i*, spiritul, îl purta spre ideea de anotimp al renaşterii.

Îşi cufundă mâinile în apă, iar răceala îi atinse palmele, i se transmise în braţe, producându-i o senzaţie plăcută. Atinse fundul izvorului şi mângâie pietrele mici, rotunjite de vreme. Poate că ar fi fost mai bine să fi creat un râu, ori întinderea mării. Să fi subliniat mult mai evident starea de calm a lucrurilor, prin prezenţa munţilor, şi să crească tensiunea, să lanseze căutarea perpetuă. Muntele, apa – cei doi poli ai naturii.

Mai târziu, îşi propuse Marcus, *voi crea marea. Voi crea un ochi în formaţiunea aceasta. Acum îmi trebuie primăvara.*

În sine, stilul se născu perfect, o combinaţie uimitoare între Shang şi Ching. Adăugă esenţă de Sung, regăsindu-l pe Kuo Hsi.

Kuo Hsi, minunatul pictor din dinastia Sung de Nord, îl ajută să nuanţeze anotimpul: *Muntele, primăvara, va fi învelit într-o perfectă linie de aburi, într-o nuanţă de vis a ceţii, crescută firesc pe coama înălţimilor ce încep să-şi înverzească ierburile. Oamenii, când vor fi prezenţi în peisaj, vor fi surâzători.*

Lansă în jurul său vârtejul pe care îl crease şi natura se însufleţi cu mirosul binecunoscut al renaşterii de după zăpezile bogate.

Lotuşi.

Se ridică în picioare şi se întoarse. Gândi lotuşi, apoi adăugă o uşoară adiere şi, când deschise ochii, se lăsă în voia senzaţiei oferite de floarea aplecându-se la atingerea slabă a vântului. Creă lotuşi, umplând peisajul până la orizont, după care începu să-i şteargă, păstrând din loc în loc, foarte rar, doar câteva tulpini mişcându-se în baletul aerului.

Privi cerul şi se cutremură.

Trebuie să refac golurile.

Îşi înălţă braţele şi zbură deasupra munţilor, trecând prin ceaţa frumos adunată în perle pe gâtul stâncilor. Adună şi el spiritul, căutând să-şi organizeze lumea.

Făcu un gest, iar cerul se stinse.

Solan îşi imagină politicienii de dincolo de balustrada despărţitoare, aplecaţi spre cupolă, ori căutând plictisiţi în jurul lor, bârfind sau făcând comentarii fără valoare. Ei nu vor şti niciodată ce înseamnă *go-ch'i*, ce înseamnă să aduni spiritul în tine şi să-l surprinzi în cascada pictată pe faţa abruptă a unei înălţimi. Un senator, ori preşedintele vreunei republici oarecare va fi mai interesat de elaborarea unui contract de luptă, de detaliile lui, decât de modul în care poţi picta în *go-ch'i*.

Erau, totuşi, obligaţi să asiste la partida provocării.

Coborî şi îşi permise câteva momente de odihnă pe malul izvorului. Admiră încă o dată sinteza dinastică perfectă.

Când se opri cutremurul, fu surprins, aproape că se rostogoli în apă. Reuşi să-şi recapete echilibrul şi, îndepărtându-se de apă, încercă să se salte în zbor, însă căzu din nou la pământ.

Wing. A atacat Wing.

Cerul se întunecă, îi reapăru culoarea pe care înainte Marcus o îndepărtase. Lupta porni acută, iar munţii se învăluiră în nori de furtună. Solan încercă o senzaţie ciudată, ca şi cum ar fi fost totul pierdut. Asistă neputincios la transformarea în bambuşi a lotuşilor săi.

Chou! Atacă în Chou!

Schema atacului era vizibilă. După ce ar fi cucerit poziţia, prezenţa norilor de furtună pe stâncile golaşe trădau intenţia lui Wing de a-şi construi un peisaj de iarnă. Trebuia, pentru a-şi păstra formaţiunea, să facă un sacrificiu.

Lansă curentul Ming şi reuşi să recupereze câţiva lotuşi. Simţi că putea să zboare şi, după ce se înălţă, putu să îndepărteze norii întunecaţi adunaţi în jurul munţilor. Nu reuşi să refacă ceaţa pură, albă, de dinaintea atacului. Pentru moment, însă, stopase dezlănţuirea lui Wing. Undeva, departe, cerul era albastru, ca o ameninţare latentă adresată spiritului surprins de el în peisaj. Încă mai putea să salveze ceva.

Închise ochii şi lăsă universul să se scurgă în afara sa.

Analiză tabla ce se desfăşura dedesubt. Piesele sale erau mai bine dispuse, în timp ce Wing nu câştigase decât câteva teritorii. Jos, în zona în care pictase până acum, în piesa din mijloc, era o situaţie specială. Marcus recunoscu poziţia clară de *ko*. Da, Wing izbutise să-i smulgă un *ko*. Trebuia să atace în altă parte. Privi liniile fosforescente, roşii, ale tablei de *go-ch'i*. Wing încerca să schiţeze un teritoriu în partea dreaptă. Putea să creeze un *wariuki*, o invazie, acolo. Coborî la nivelul pieselor, însă nu descoperi nici o breşă. Mări scara universului *go-ch'i* şi păşi pe suprafaţa uneia din piesele lui Wing.

Găsi, în cele din urmă, o breşă în blocajul creat de chinez în *moyo*-ul său, intenţia sa de a construi un teritoriu. Zâmbind, plonjă în pata albă, vizibilă, de pe piatra de joc adversă. Absorbi lumea interioară a piesei şi îşi planifică atacul.

Începu să cerceteze modul în care Wing îşi construise formaţia. Fu uimit de forţa cu care acesta îşi pictase interiorul piesei. Reuşise să creeze o sinteză extraordinară, respectând lupta deschisă pe care o alesese. Câţiva bambuşi, ici-colo, un munte în depărtare, pierdut, ca şi al său, într-un abur, însă mai bine surprins decât o făcuse el.

Identifică, în câteva puncte, la orizont, locurile prin care piesa în care intrase se afla în contact cu altele. Peisajul se extin-

dea şi în acestea, chinezul reuşind în acest fel să ocupe teritoriul pe care, din afară, privind doar tabla de joc, nu ai fi crezut că îl posedă. O tactică perfectă.

Desfăcu braţele şi materializă lângă el un dragon lung, căruia îi accentuă linia dură a ochilor. Arătă o direcţie cu degetul şi monstrul se năpusti înainte, atacând stâncile din faţă.

Marcus îl urmări un timp, apoi zămisli şi alţi dragoni, lansându-i asupra lumii create de Wing. Făcu ceaţa să se împrăştie şi strivi florile de lotus crescute pe câmpie. Se concentră şi adună în sine spiritul suprem, căută să afle încă o dată prezenţa *ch'i* în fiece lucru din jurul său. Elaboră un nou tablou, o nouă sinteză în care, de data aceasta, făcu să predomine dinastia Yuan şi, după ce simţi că totul este pregatit, se deschise, eliberând forţa desenului său.

Un vânt puternic îl doborî pe Solan la pământ, iar magistrul se izbi greoi de pietrele tari.

Nedumerit, se ridică, scuturându-şi hainele. Simţi pe faţă o arsură şi, ducându-şi mâna la frunte, îşi şterse câteva dâre de sânge.

Ce se întâmplă?

Un chip uriaş apăru în fundal, ca, o clipă mai târziu, să se micşoreze, să se completeze cu braţele, apoi cu trupul, până când putu să vadă un bătrân cu o carte în mână. Fascinat, Marcus îl recunoscu pe Wang Yuan-ch'i, peisagistul fantastic al dinastiei Ching.

– Priviţi un peisaj, recită pictorul. Tuşul, tuşul întotdeauna să-l faceţi moale. Să fie pufos.

Închise cartea. Solan continua să-l privească.

Chipul se dizolvă, lăsând loc altuia. Kuo Hsi. Wang Wei.

O cascadă de maeştri se derulă în faţa sa într-un ritm alert.

Apoi, Wu Tao. Goruba Shih. Toţi *magister memoria.*

Şi el. În final, chipul său, propriul său chip, îl privea surâzător.

– Fugi, îi spuse eul atârnat în văzduh, după care se sparse eliberând cerul.

Dragonii săi se întorceau acum, iar Marcus Solan se înfioră. Atacul său eşuase. În teritoriul acesta, în zona aceasta câştigată de Wing, nu putuse să lupte. Privi dragonii. Capetele monştrilor păreau să fi crescut, iar ochii îl fixau cu ură.

Nu mai aşteptă. Se înălţă în vânt şi încercă să se ascundă în munţi. În munţii lui Wing.

Peisajul, în timp ce zbura, porni să se refacă. Trestiile şi lotuşii distruşi mai înainte îşi recăpătau tuşa. Norii se rematerializară, la fel ca prima dată, şi se lipiră de crestele înalte ale vârfurilor spre care alerga. În spate simţea răsuflarea fierbinte a dragonilor.

E mai bun decât credeam. Poate că, într-un fel, am pierdut partida...

Evită temporar atingerea otrăvită a unui dragon. Jos, printre stânci, reuşi să descopere o peşteră. Se lăsă în picaj, însă un monstru îl izbi puternic cu coada în spate.

Marcus Solan se dezechilibră. Căzu greoi în râu şi apele învolburate îl împinseră cu furie spre marginea unei cascade. Magistrul căută cu greu să-şi recapete răsuflarea. Se îneca.

Valurile îl acoperiră, îl abandonară în mâinile cascadei şi Marcus se izbi de suprafaţa lichidă a lacului de dedesubt. Sunetul apelor înspumate se estompă şi întunericul se năpusti asupra sa.

Când deschise ochii, încercă cu greutate să gândească. O clipă mai târziu, îşi recunoscu peisajul uneia din piesele sale. Fusese smuls şi aruncat aici, într-un din formaţiunile proprii de piese. Lângă el găsi împăturit un bilet. Îl desfăcu.

A FOST UN YOSU-MIRU

Mda. *Yosu-miru,* o mutare ce-l sileşte pe adversar să-şi arate strategia pe care o construieşte. Citi mai departe:

TE-AM ATRAS SPRE MINE, IAR ACUM
ŢI-AM PRINS STILUL ÎN CARE JOCI

Atât. Întoarse biletul pe partea cealaltă. O semnătură. Wing. Nu folosise un stil caligrafic al unei dinastii anume. Nu putea cere întreruperea confruntării pentru încăl-

carea regulilor, Wing se păstra în limitele picturalului.

Aruncă biletul. Îl privi absent un timp. Simţea pe spate transpiraţia curgându-i. Îi era, mai mult ca oricând, frică.

4.

– Cred că nu o să ai nevoie de mine, îl privi Sebastiana.

Solan se lăsă în fotoliu şi-şi cuprinse capul în palme. Îi mulţumi în gând femeii. Ea ştia întotdeauna în ce stare se afla, îi ghicea mereu gândurile. Era puţin confuz. Căută să-şi liniştească furtuna ce-l străbătea.

– E bine, totuşi, să iei puţin aer, îl sfătui ea.

Ridică din umeri. Pentru prima dată, în toate provocările sale, ceruse o pauză. El, *magister memoria*, ceruse o pauză, iar Wing i-o acordase binevoitor, de parcă îi făcea o favoare.

– Mi-e foame, zise. Nu. Nu vreau să mănânc aici. Cred că am să ies.

Da. Wing era bun. Picta excelent. *Cândva, poate, va ajunge magister. Are talent.*

Încă nu credea că va pierde acum. După *fuseki* reuşise să captureze în formaţiunile sale multe din piesele lui Wing şi câştigase trei colţuri. Chinezul, în retragere, izbutise totuşi să se agaţe de cel din urmă colţ al tablei de joc. După *fuseki* stăpânea partida. Apoi, nu ştia cum, prin ce peisaje răspândite prin piesele sale, Wing revenise. După un timp, în *chuban*, la mijlocul partidei, situaţia se echilibrase la teritorii. Partea din stânga şi două colţuri le pierduse în atacurile îndrăzneţe ale orientalului. Păstrase însă marginea dinspre el şi centrul.

În plus, în pictural, avea totuşi un avantaj. Nu prea mare. Wing era, cu adevărat, un jucător cu tactică bine gândită. Şi, la peisaje, crea decoruri fantastice.

Aspirant Neng? Era cel puţin un Miao.

– Spectatorii?

– Sunt nervoşi. Însă nu vor pleca.

E normal, gândi Marcus. *Au venit pentru a asista la o partidă simplă, se aşteptau la un joc scurt, după ce s-a anunţat stilul deschis, în sinteză, şi acum, când am cerut o întrerupere, sunt derutaţi.*

Sunt epuizat. Şi mi-e foame.

Se ridică. Sebastiana îi zâmbi timid, căutând poate să-l încurajeze. Încă nu apucase să se schimbe de costumul provocării, iar roba lungă, pusă peste cămaşa mulată, îi cădea în valuri spre glezne. *Cândva poate că am să schimb regulile jocului în privinţa lor,* îşi zise Marcus.

– Partidele lui Wing cred că merită să stea în arhivele *go-ch'i.*

Magistrul o privi uimit.

Da, are dreptate. Chiar dacă va pierde, chinezul are şansa să fie păstrat în arhive. Partidele lui. Stilul său.

– Am să ies, făcu nesigur.

Femeia se retrase, lăsându-l singur. Un timp privi discurile de fildeş ale lui Wu Tao.

Simţi ca pe o binecuvântare aerul rece al serii. Căută un restaurant unde să poată găsi ceva bun. Ar fi dorit să-l cunoască mai bine pe adversarul său. Trebuia să afle cât mai multe despre locurile de unde venea. Tibetul.

Zări un local cu specific indian. Alături, pe zid, un afiş murdar anunţa terminarea conform contractului a războiului din Africa. Pătrunse în restaurant, iar foamea ce îl încercase până atunci reapăru la fel de puternică. Se aşeză la masă şi consultă meniul pus la dispoziţie.

– Doriţi ceva?

Marcus Solan scăpă meniul. Wing. Vocea lui Wing.

Se întoarse rapid, însă nu văzu decât un ospătar îmbrăcat în costum tradiţional, zâmbindu-i. Cercetă mesele alăturate, însă nu reuşi să-l găsească pe chinez.

– Doriţi ceva? repetă indianul.

– Da..., făcu nesigur Solan.

Deschise din nou meniul, însă îşi stăpâni cu greu tremurul mâinilor.

Sunt obsedat?

– Un *poppadom*, ca aperitiv, ceru magistrul. Şi... ăăă...

– V-aş recomanda un *shashlik, sahib.*

Da, avea vocea lui Wing. Şi, oarecum, chiar şi trăsăturile aduceau puţin... Foamea îl aduse pe Marcus la realitate. Confirmă comanda şi indianul se îndepărtă.

Regretă că nu o luase şi pe Sebastiana cu el. Simţea nevoia de a-i vorbi, de a

râde cu ea, de a uita de partida obositoare. L-ar fi împins pe chinez undeva, la marginea amintirilor lui. Începu să mănânce, când o mână i se lăsă pe umăr şi îl strânse uşor.

– Solan? Tu?

Alături de el era Lantar. Îi recunoscu zâmbetul urât, ochii fără expresie. Încercă să schiţeze un gest amabil, arătându-i senatorului scaunul din faţa sa.

– Nu mă aşteptam să te găsesc aici, făcu bărbatul.

La masa alăturată magistrul zări doi gardieni ce îşi afişau ostentativ armele. Senatorul continua să-i zâmbească.

– Unde e Xavier?

– Ah, a rămas la hotel. E în vizită la Zhou. Mi-ai plăcut.

Marcus Solan îl privi nedumerit.

– Meciul. A fost bestial.

Ce ştii tu despre pictură?

– Tipul te-a luat, însă. Spune-mi, ce te-a făcut să te apuci de *go-ch'i*?

– N-are importanţă. Comanzi ceva?

– Îmi place Sebastiana.

Solan se aplecă deasupra *shashlik*-ului său.

– Uite, îl făcu atent nobilul, ştii că am pariat pe tine. Credeam că o să învingi repede. Nu vreu să mă dezamăgeşti. Ce găseşti în pictură?

– E ceva frumos.

– Am să iau şi eu ce mănânci tu. Fac eu cinste.

Atunci Marcus se opri. Uitase să ia bani cu el. Nu avea cu ce să plătească.

Dumnezeule, ce se întâmplă cu mine?

Îl privi pe senator. Lantar era acum speranţa sa. Indiferent cât îl ura, cât ar fi vrut să-l refuze, trebuia să-i accepte oferta. Nu luase bani. *Era atât de obosit?*

– Vreau să te întreb ceva.

Lantar îl fixă.

– Aş vrea să-mi spui despre arhive.

Deci aici vrei să ajungi!

– Peste câţiva ani o să activez un contract. Am vorbit cu prinţul moştenitor al Angliei. A semnat contractul propus de mine. O să avem război aici. El o să fie atunci regele Marii Britanii, iar prin planul de luptă stabilit şi-a anunţat intenţiile de creare a unui imperiu. Eu o să-l înving şi o să-mi consolidez poziţia. Voi fi mai puternic. De ce ai ales, totuşi, *go-ch'i*?

Ăştia erau cei care guvernau, gândi Solan. *Creatorii de contracte de luptă. Sau, în cel mai bun caz, intrai în casta curierilor. Trăind în simbioză cu o sferă informaţională.*

– Am auzit, începu baronul, că în arhivă aveţi informaţii. Că adunaţi mereu informaţii. Accesul e aproape nul pentru alţii, care nu-s de-ai tăi.

– Sunt partidele pe care le jucăm.

Ştia că celălalt nu îl credea.

– Ştii ce? Poţi să intri şi tu în combinaţia dintre mine şi prinţ, şi atunci vom administra împreună arhivele. Tot cred că o să câştigi.

Desigur, ai pariat pe mine.

– Ce aveţi în arhivele voastre?

Marcus mestecă îndelung, privindu-l în ochi pe Lantar. Înghiţi şi luă o gură din paharul de alături. Se aplecă spre celălalt.

– Îţi place?

– Ce?

– *Shashlik*. Îţi place?

Îl urmări pe cel din faţa sa. Recunoscu atitudinea afişată de senator. Era din cei care ar fi dorit să ajungă celebri. În cazul acesta, Lantar dorea să fie cunoscut ca fiind cel care a realizat cele mai multe contracte de luptă. Să fie predat în şcoli. Mda. Era periculos.

– Să-ţi spun cum era făcut cândva. Puiului îi erau îndepărtate uşor oasele, foarte uşor, apoi se marina cu grijă, cu multe condimente. Se gătea cu ceapă tăiată mărunt, puneai piper verde, auzi? Era gătit, fii atent aici, era gătit direct pe cărbuni, înţelegi? Îl serveai cu orez, adăugai puţin *nan*...

– Şi?

– Să-ţi spun cum se făcea o *murgi masala*?

– Nu înţeleg.

Marcus îşi bău nectarul.

– Acesta e unul dintre motivele pentru care am ales să joc *go-ch'i*. Unul.

Senatorul se aplecă un timp asupra porţiei sale. Amestecă preocupat câteva momente furculiţa în farfurie, se opri şi-l privi pe Marcus:

– Cum adică? Cum adică unul din motive?

5.

– Care crezi ca va fi rezultatul?

Xavier îşi luă pisica şi o dădu Sebastianei. La cererea sa femeia acceptase să asiste la finalul partidei alături de el. Luă animalul şi îl aşeză lângă ea, evitând privirile insistente ale lui Lantar, aflat în partea cealaltă, în dreapta lui Xavier. Bărbatul îşi repetă întrebarea.

– Nu ştiu.

Îndepărtă o bulă de informare ce insista s-o curteze cu impertinenţă. Cupola hipnotică începuse să se înalţe deja peste arenă, sporind agitaţia curierilor ce-şi trimiteau în aer sferele transparente pentru a panorama tribunele şi pe cei doi adversari. Sebastiana se aplecă şi-l privi pe Marcus Solan în mijlocul arenei. Stătea pe vine, faţă în faţă cu Wing. Un moment magistrul se întoarse spre ea şi Sebastiana îi adresă un gest încurajator. Ceva o neliniştea, însă.

– Nu ştiu, repetă lăsându-se pe spate.

Solan se întoarse spre Wing. Era nerăbdător să continue partida, acum era mai sigur pe el. Căută în direcţia unde o zărise mai înainte pe Sebastiana, dar nu mai prinse decât pata albastră a cămăşii sale, înainte ca întunericul să crească şi cupola să se închidă deasupra lor. Încet, liniile tablei de *go-ch'i* apărură între ei şi Marcus recunoscu poziţia în care fusese nevoit să ceară întreruperea jocului. Acum putea analiza mai calm partida. Îl privi pe Wing.

– Îmi place cum joci.

Era adevărat. Trebuia s-o recunoască, în ciuda faptului că celălalt îl silise să se apere cea mai mare parte a timpului şi să-şi cedeze o bună parte din teritoriile ocupate la început. Chinezul îl privi surprins, ca apoi să schiţeze o plecăciune către el.

– Mulţumesc, făcu. Ai vorbit cu senatorul? Cu Lantar?

– De unde ştii?

Solan se încruntă. *M-a urmărit?*

– Nu contează.

Magistrul îl studie încă o dată. Deşi ajunseseră în clipa când trebuiau să se confrunte, nici acum nu reuşise să afle cine era chinezul acesta. Era în continuare o enigmă pentru el. Ba, mai mult, deşi curierii încercaseră să caute informaţii în plus despre Wing, bulele lor se întorseseră cu aceleaşi puţine date pe care le avea şi el. Câteva partide jucate nu se ştie când, fără importanţă. Nimic nu explica puterea de joc pe care o avea Wing acum.

– Da, zise Marcus. M-am întâlnit cu el.

– Şi te-a întrebat...

– M-a întrebat despre arhive.

– Aha!

– Ce, aha?

– Nimic. Acum nu mai are sens. Trebuie să jucăm.

Marcus încercă să-i afle gândurile. *Ce nu mai avea sens?* Dori să spună ceva, însă se opri. Cu un gest, chinezul se ridică deasupra sa.

– Eu eram la mutare când ne-am oprit. Să începem.

Se lăsă absorbit de piesele sale. Solan rămase un timp privind în gol. Tabla se desfăşura în jurul său, iar undeva, într-una din formaţiunile ce-i ocupau caroiajul, Wing începuse să picteze. Închise ochii, lăsându-se atras de un grup de piese proprii. Pătrunse încă o dată în desenele sale, aterizând lângă un izvor.

Marcus Solan descrise o spirală cu braţele şi peisajul se refăcu, aşa cum îl părăsise în prima parte a jocului. Respiră aerul curat care se revărsa lin peste lotuşii creaţi în tehnica tuşului uscat al lui Huang Kung-Wang. Alergă prin iarba moale, inserată discret în natura din jurul său, se lăsă în voia stilului Ming, atât de fascinant pentru el. Undeva, departe, la limita vederii, crestele înalte se ridicau uşor, îngemănându-se cu norii, săpând goluri albe pe cer.

Desluşi în dreapta fisura pe care un atac de-al lui Wing o lăsase în universul său. Cu grijă, repară ridul ce-i îmbătrânea pictura şi, după ce zbură spre marea ce o adăugase la orizont, Solan se aruncă în valuri. Se răsuci şi străbătu graniţa dintre el şi Wing, pătrunse în lumea construită de adversarul său. Câteva păsări îl evitară, îndreptându-se spre un pâlc de copaci de alături.

Nu putu să nu se umple de admiraţie privind unitatea perfect surprinsă în arborii aşezaţi în faţa sa. Ideea de mulţime, redată doar în cinci truchiuri ridicate în tuş stropit,

completați în pensulă aplecată, o sinteză Sung-Yuan. Esența. Legea celor cinci elemente. Dacă vei ajunge să cunoști cinci copaci, vei putea să redai, vei putea picta o mie.

Ce nu avea sens?

Trase aer în piept. Sus, deasupra sa, lipsa cerului sugera, într-o notă exactă, natura lui *ch'i*.

Ce trebuie să fac?

Marcus Solan se urcă în zbor planat, se avântă în spirale largi, lăsând în urmă dâre de ceață subțire ce se depuseră perfect peste peisaj, întregindu-l. De sus, Solan înțelese.

Va trebui să-l întrec, nu să-l înving.

Știa acum cum va lupta cu Wing.

Am să-i recreez peisajele. Îl voi surprinde completându-i sintezele. Nu voi mai trimite dragoni ori zăpezile avalanșelor peste munții săi. Voi accepta să respir aerul curat pictat în lumile lui, pe care le voi lăsa să se integreze în ale mele.

Accentuă unitatea scenelor desenului și, rotindu-se lent, Solan simți încă o dată suflul *ch'i* pătruns în tot ceea ce adăugase, asimilându-l pe cel surprins într-o măsură mai mică de Wing. Mulțumit, ieși din peisajul construit și se regăsi pe suprafața tablei imense, alături de piesele înalte. Micșoră scara la care i se înfățișa jocul și cercetă situația în care se afla.

Wing fusese izolat în centru. Cucerise, în sfârșit, colțurile, iar piesele lui Wing, majoritatea lor, se aflau în *atari*, cu o singură libertate. Nu trebuia însă să-l subaprecieze. Undeva, în peisajele sale, Wing continua să picteze.

– Ascultă, strigă.

Nimic.

M-a urmărit, oare, Wing?

– Pasez.

Așteptă.

– Wing?

Căută încă o dată printre liniile caroiajului. Dacă și adversarul său ar fi pasat, partida s-ar fi încheiat cu victoria sa, iar chinezul ar fi pierdut la un scor destul de bun pentru el, pentru o confruntare cu un magister. Poate că doar asta dorise.

– Pasez, repetă.

O explozie violentă în spate îl făcu să se rostogolească în aer, deasupra tablei. Reuși să se echilibreze și încercă să afle ce se întâmplase. Se încruntă. Wing atacase, îl lovise brutal printr-un plonjon nebunesc în mijlocul unui grup de piese proprii. Da, încercase un *oki*.

Acum, granița unuia dintre teritoriile sale amenința să se destrame.

Marcus se opri, încruntându-se.

Nu a vrut să paseze. Până unde vrea să meargă?

Înghiți în sec. Își închipui publicul de dincolo de cupola hipnotică, așteptându-i înfrigurați replica. Trebuia să joace. Închise ochii, concentrându-se. Adună în sine încă o dată spiritul *ch'i*, noul spirit *ch'i*, de acceptare a ideilor pe care Wing le înscria în peisajele sale. Lansă curentul acumulat în făptura sa spre piesele de dedesubt.

Nu era un duel, un *de-giri* sau un *nozoki*, nu era nici un atac din cele cunoscute. Era o integrare totală. Acceptare.

Solan așteptă.

O clipă mai târziu, tabla explodă. Piesele se descompuseră în flori, răspândiră nuanțe infinite, ca într-un curcubeu, se topiră în sunete vii ce cuprinseră spațiul din jurul său. Liniile tablei se desprinseră și închipuiră un dans fantastic ca apoi, după un timp nedefinit, lumea să se refacă, piesele să se așeze încă o dată, cuminți, pe caroiajul refăcut.

Am câștigat, gândi magistrul.

– Wing?

Sunt magister memoria.

Cupola se deschise. Strigătele ascuțite ale celor din sală năvăliră asupra sa, zăpăcindu-l. Jocul dispăruse ca un balon de săpun. Era din nou în arenă.

O mână îl bătu pe umăr. Sebastiana.

– Felicitări.

Wing?

Xavier se apropie, urmat de Lantar. Senatorul îl privea într-un fel ciudat. Din dreapta se îndrepta spre el suita lui Zhou Chang.

– Ai făcut o partidă excelentă, Solan.

Zâmbetul lui Xavier.

Ce se întâmplă cu mine?

Căzu în genunchi, în timp ce bulele de informare se adunau deasupra sa. Câțiva curieri îl priviră cu ochii lor mari, lipsiți de

expresie. Îşi acoperi faţa cu palmele. Tremura.

Câteva strigăte.

Wing?

Se ridică şi alergă spre locul unde ar fi trebuit să fie chinezul. Oamenii se dădură la o parte, făcându-i loc. În mijloc, într-o baltă de sânge, trupul lui Wing. Se aplecă. Gura îi era uscată.

– Prindeţi *imaginea!* strigă un curier.

– S-a forţat prea tare.

– Da. I-a ţâşnit sângele pe nas. Şi urechile. Priviţi.

Ce-am făcut?

– Vino, îi spuse cineva.

Încercă să-l atingă pe Wing, însă nu îndrăzni. Sângele se adunase în pete mari, neregulate, încadrându-i capul. În mod ciudat, pe faţa lui era afişat un zâmbet.

– Vino.

Am câştigat.

Îşi ridică privirea. Sebastiana îl aştepta răbdătoare.

– Da, zise răguşit.

Evită să-l privească pe Lantar, care se oprise în faţa sa. Voia să plece.

– Şi Wing? îi şopti Sebastianei.

Femeia nu răspunse. Marcus Solan o urmă absent, păşind mecanic şi evitând să-i atingă pe cei din jurul său.

6.

Încercă să-şi limpezească gândurile. Se lăsă pe spate şi privi discurile pictate ale lui Wu Tao. Pe măsuţa de lângă el se odihnea cutia de lemn în care sferele provocării încă îşi goneau ideogramele de ceaţă, amestecându-se în nuanţe fascinante. Închise capacul.

Un timp fusese vizitat de Xavier şi de preşedintele chinez, de Lantar şi de ceilalţi demnitari ai statului. Şi de curieri, ce încă doreau să-i smulgă declaraţii, ori să-i înregistreze chipul pe pelicula subţire a bulelor lor.

Falsul lor interes. O distracţie.

Se ridică şi păşi în spate, spre fereastra largă unde Sebastiana admira priveliştea ce se deschidea în faţa ei. Femeia se întoarse spre el.

– Wing a murit, spuse Marcus Solan.

A murit.

Evită s-o privească. Se sprijini de pervaz.

Sunt magister.

– Am conservat partida în arhive. Peisajul final este extraordinar.

Marcus ridică din umeri. Se gândi la chinez. Wing era singurul care merita să-i rămână în amintire. Luptase până în ultimul moment.

Magister memoria.

Se îndepărtă de fereastră şi se îndreptă spre măsuţa unde caseta provocării aştepta răbdătoare.

– S-o duci în muzeul magiştrilor. Pune-o alături de sferele primite de Goruba Shih.

– Da, zise Sebastiana, însă nu plecă.

– Mi-a plăcut Wing.

Solan o privi, în sfârşit. Femeia îşi schimbase roba albastră cu o rochie simplă, iar părul, până atunci strâns în coadă, şi-l lăsase să cadă pe umeri. Aşa, fără machiaj, arăta mult mai bine decât în momentul confruntării.

Marcus îşi plecă fruntea. Pentru ceilalţi, oamenii de dincolo de balustrada arenei, totul fusese o pauză în jocul lor, în propriul lor joc de-a umanitatea. Un moment în care şi-au permis să întrerupă mersul continuu al istoriei şi să asiste la confruntarea altora, ca într-o oglindă. O oglindă strâmbă.

Cândva oamenii au dat o lege prin care toţi care scriau, pictau ori sculptau, erau investiţi cu drepturi de necontestat asupra cărţilor, desenelor ori statuilor lor. Dar legea nu putea detecta valoarea. De aceea s-au creat arhivele. Ajuns magister, vei putea decanta singur toate acestea.

Wing, totuşi, a murit.

Plecase atunci pentru a-şi primi onorurile şi a accepta, încă o dată, laurii campionului. Îl părăsise pe chinez în arenă, scăldat în sânge, cu grupurile de curieri încercând să smulgă trupului rece câteva ultime imagini luate din cele mai imposibile unghiuri.

– Vreau să rămân singur.

O urmări cum se apropia de uşă.

– Sebastiana...

Uşa deja se vaporizase. Femeia se răsuci

spre el.

Solan înghiţi cu greu.

– Aş vrea să-ţi spun ceva. Noi... Eu...

– Da? zise ea.

Sebastiana făcu un pas înspre el. Se opri.

– Vreau să-ţi spun că de mult...

O privi. Ochii ei. O expresie ciudată. Cunoscută. Un zâmbet straniu.

Clipi. Încercă să-şi întoarcă faţa în altă parte, însă nu reuşi. Sebastiana aştepta în continuare.

Ceva nu merge. Sebastiana. Sebastiana?

Plecă din nou înspre fereastră, încercând să-şi menţină respiraţia în ritmul normal. Îşi introduse mâinile în buzunare.

– Poţi să pleci, şopti.

Un bilet. Găsi o hârtie în buzunar. Pipăi suprafaţa netedă a hârtiei. Împăturită. Îi fu frică să o scoată. Să citească. Pe el putea fi o semnătură.

– Ai vrea să..., începu ea.

– Nu! strigă Marcus.

Oare când pierduse?

Înghiţi în sec şi privi norii ce se alergau pe cer. Se sprijini cu mâinile de pervaz şi lăsă biletul să-i scape în bătaia vântului. Un timp urmări hârtia fluturând în căderea ei, apoi, nesigur, făcu o spirală prin aer cu braţele.

Nu mai era Sebastiana în spatele său. Nu mai era nimeni. Existau doar el şi lumea, pustie. Urmări aburul norilor jucându-se în forme abstracte.

Mâine urma să citească un Dickens. Să admire un Van Gogh.

Sau să picteze. Să-şi picteze lumea.

POLITICĂ ŞI FICŢIUNE

Dimineaţa zilei de 11 octombrie a.c. a fost una a începuturilor... Şi nu una a începutului sfârşitului (eră în care se vehiculează că ne aflăm), ci una a deschiderilor către un nou orizont cultural.

Iată că un partid a spart gheaţa concretului şi s-a strecurat în miezul unui domeniu al imaginaţiei, arătând astfel că democraţia are nenumărate feţe ale libertăţii.

La începutul acestui an, Partidul Democrat, prin Organizaţia de Tineret a Municipiului Bucureşti, a lansat concursul de literatur cu tematică SF, horror şi fantasy „Victor Kernbach", concurs ce a încheiat această primă ediţie prin festivitatea de premiere care a avut loc pe data de 11 octombrie a.c.

Laureaţii sunt:

Premiul I: **Cătălin Sandu**, cu lucrarea „Duel cu ceaţă şi lotuşi", pe care aţi avut plăcerea de a o citi alăturat.

Premiul II: **Bogdan Tudor Bucheru**, cu povestirea „În noaptea nunţii", publicată în revista *Anticipaţia* nr. 550/551.

Premiul III: **Chris Chimoiu**, cu lucrarea „Locul doi", pe care o veţi putea citi în numărul viitor al revistei *Anticipaţia*.

Aceştia au fost desemnaţi de un juriu prezidat de domnul Mihai-Dan Pavelescu.

Organizaţia de Tineret a Partidului Democrat ţine să mulţumească revistelor *Anticipaţia* şi *String*, cotidianului *Azi*, domnului Mihai-Dan Pavelescu, doamnei Viorica Podină pentru ajutorul acordat şi, nu în ultimul rând, tuturor participanţilor, pe care îi anunţăm pe această cale că Organizaţia de Tineret a PD din Capitală va lansa şi cea de a doua ediţie a concursului „Victor Kernbach".

La timpul potrivit, informaţii cu privire la acesta veţi găsi în mai sus amintitele publicaţii.

Organizaţia de Tineret a Partidului Democrat – Municipiul Bucureşti

Lumina întunericului

Nu mă număr printre acei africani cărora le e ruşine cu ţara lor pentru că, în cincizeci de ani, a progresat mai puţin decât Europa în cinci sute. Dar dacă n-am reuşit pe cât de repede ar fi trebuit, aceasta se datorează dictatorilor de tot felul, asemeni lui Chaka; şi pentru asta doar noi înşine suntem de condamnat. Vina fiind a noastră, la fel e şi responsabilitatea tratamentului.

În plus, am avut mai multe motive decât majoritatea să doresc distrugerea Marelui Şef, a Omnipotentului, a Atoatevăzătorului. Era din propriul meu trib, înrudindu-se cu mine printr-una dintre soţiile tatălui meu, şi ne persecutase familia încă de când venise la putere. Deşi nu făceau politică, doi dintre fraţii mei dispăruseră, iar un altul fusese omorât într-un accident auto neelucidat. Propria mea libertate, nu-ncape îndoială, se datora mai ales poziţiei mele ca unul dintre puţinii oameni de ştiinţă ai ţării, de reputaţie internaţională.

La fel ca multora dintre tovarăşii mei intelectuali, îmi luase ceva timp să mă întorc împotriva lui Chaka, simţind – la fel ca germanii, tot atât de amăgiţi din anii 1930 – că erau vremuri când un dictator era singurul răspuns la haosul politic. Poate primul semn al dezastruoasei noastre erori a venit când Chaka a abolit constituţia şi şi-a însuşit numele împăratului zulu din secolul nouăsprezece, a cărui reîncarnare credea sincer că e. Din acel moment megalomania sa a crescut rapid. Ca toţi tiranii, n-avea încredere în nimeni şi se socotea împresurat de intrigi.

Convingerea îi era întemeiată. Se cunosc cel puţin şase atentate la viaţa lui, popularizate din plin de mass-media, şi au mai fost şi altele, ţinute secret. Eşecul lor a sporit încrederea lui Chaka în propriu-i destin şi a confirmat credinţa fanatică a adepţilor în nemurirea lui. Pe măsură ce opoziţia creştea, tot mai disperată, contramăsurile Marelui Şef deveneau, la rândul lor, şi mai nemiloase, şi mai barbare. Regimul lui Chaka nu era cel dintâi, în Africa sau în altă parte, care să-şi tortureze adversarii; dar era primul care o făcea televizat.

Chiar şi atunci, deşi ruşinat de şocul ororii şi-al repulsiei ce dădeau înconjur lumii, n-aş fi făcut nimic dacă soarta nu mi-ar fi pus arma în mâini. Nu sunt un om de acţiune şi urăsc violenţa, dar odată ce-am realizat puterea mea, conştiinţa nu mi-a mai dat pace. De îndată ce tehnicienii NASA şi-au instalat echipamentele şi au dat în folosinţă Sistemul de Comunicaţii prin Infraroşii Hughes Mark X, am început să-mi fac planurile.

Pare ciudat ca ţara mea, una dintre cele mai înapoiate din lume, să fi jucat un rol central în cucerirea spaţiului. Este un accident geografic, deloc pe placul ruşilor şi al americanilor. Dar n-au avut ce-i face. Umbala se află la ecuator, exact sub căile tuturor planetelor. Şi deţine o trăsătură naturală unică şi nepreţuită: vulcanul stins cunoscut sub numele de Craterul Zambue.

Când Zambue a murit, acum mai mult de-un milion de ani, lava s-a retras pas cu pas, solidificându-se într-o serie de terase pentru a forma o concavitate lată de o milă şi adâncă de o mie de picioare. N-a fost necesar decât minimum de excavaţii şi amplasare de cabluri pentru a o transforma în cel mai mare radio-telescop de pe pământ. Fiind fix, giganticul reflector sondează fie-

care porţiune dată a cerului pentru numai câteva minute la fiecare douăzeci şi patru de ore, din cauza mişcării de rotaţie a Pământului. Un preţ pe care savanţii erau dispuşi să-l plătească pentru a putea primi semnale de la sondele şi navele trimise până la limita sistemului solar.

Chaka era o problemă pe care n-o anticipaseră. Venise la putere când munca lor era aproape încheiată, şi-au trebuit să-l convingă. Din fericire, avea un respect superstiţios pentru ştiinţă şi vroia toate rublele şi toţi dolarii pe care putea pune mâna. Organizaţia Ecuatorială de Facilitare a Studiilor Spaţiale era la adăpost de megalomania lui; aceasta, în fond, a ajutat la consolidarea ei. Marea Farfurie tocmai fusese terminată când am urcat pentru prima oară în turnul ce ţâşnea din centrul ei. Un pilon de peste cinci sute de metri înălţime, susţinând antenele de captare în focarul imensei parabole. Un ascensor mic, putând duce trei oameni până-n vârf.

La început nu se putea vedea decât vasul din folie de aluminiu lucind mat de jurîmprejurul meu, pe-o rază de jumătate de milă. Curând, însă, m-am înălţat deasupra marginilor craterului şi am putut privi departe peste pământul pe care speram să-l salvez. Înzăpezit şi azuriu în pâcla apusului, se zărea Muntele Tampala, al doilea vârf ca înălţime din Africa, despărţit de mine prin nesfârşite mile de junglă. Prin jungla aceea, în uriaşe meandre unduitoare, şerpuiau apele nămoloase ale râului Nya, singurul mare drum pe care milioane de compatrioţi ai mei l-au cunoscut vreodată. Câteva zone defrişate, o cale ferată şi îndepărtatul licăr alb al oraşului, erau singurele semne de viaţă omenească. Din nou am cunoscut acel covârşitor simţământ de neajutorare care mă cuprinde întotdeauna când privesc la Umbala din avion şi realizez insignifianţa omului în faţa junglei veşnic adormite.

Cabina ascensorului se opri cu un pocnet, la un sfert de milă înălţime. Ieşind, am ajuns într-o cameră plină de instrumente şi cabluri coaxiale. De acolo mai era o oarecare distanţă de parcurs, până la o scăriţă care ducea, prin acoperiş, pe o platformă cu puţin mai mare de un mătru pătrat. Nu era un loc pentru cineva predispus la ameţeli; nici măcar balustradă de protecţie nu avea. Un paratrăsnet central îţi dădea un oarecare, sentiment de siguranţă şi m-am ţinut strâns de el cu o mână, tot timpul cât am stat pe acest ponton triunghiular de metal, atât de aproape de nori.

Priveliştea era năucitoare şi extazul unei uşoare, dar omniprezente primejdii, m-a făcut să uit de trecerea timpului. Mă simţeam ca un zeu, complet în afara problemelor pământeşti, superior tuturor celorlalţi oameni. Şi atunci am ştiut, cu certitudine matematică, că aici era o provocare pe care Chaka n-ar fi putut-o lăsa niciodată fără răspuns.

Colonelul Mtanga, Şeful Securităţii sale, avea să obiecteze, dar fără nici un rezultat. Cunoscându-l pe Chaka, oricine putea prezice cu deplină siguranţă că în ziua deschiderii oficiale avea să stea singur aici, minute în şir, cuprinzându-şi imperiul cu privirea. Escorta sa avea să rămână în camera de jos, după ce-o va controla deja împotriva oricărei posibile capcane. N-ar putea face nimic pentru a-l salva, când îl voi lovi de la trei mile distanţă, *prin şirul de dealuri aflate între radio-telescop şi observatorul meu.* Mă bucuram de existenţa lor; deşi complicau problema, aveau să mă apere de orice bănuială. Colonelul Mtanga era un om foarte inteligent, dar era puţin probabil să conceapă un pistol care să tragă de după colţuri. Şi avea să caute un pistol, chiar fără să fi găsit nici un glonţ.

M-am întors în laborator şi mi-am început calculele. N-a durat mult până mi-am descoperit prima greşeală. Dat fiind că văzusem lumina concentrată a razei laser perforând o gaură în oţel într-o miime de secundă, presupusesem că Mark X-ul meu putea ucide un om. Dar nu era atât de simplu. În unele privinţe, un om e o problemă mai dificilă decât o placă de oţel. E compus mai ales din apă, aceasta având de zece ori capacitatea calorică a oricărui me-

tal. O rază de lumină care ar sfredeli o placă blindată, sau ar purta un mesaj până pe Pluto – sarcina pentru care fusese proiectat Mark X –, nu i-ar cauza unui om decât o arsură, dureroasă, dar absolut superficială. Cam tot ce-i puteam face mai rău lui Chaka, de la trei mile depărtare, era o gaură în coloratul său pled tribal pe care îl purta cu atâta ostentaţie, pentru a dovedi că încă mai era un om din popor.

Pentru un timp, aproape am abandonat proiectul. Nu-i era, însă, dat să moară; instinctiv, ştiam că răspunsul e acolo, trebuia doar să-l descopăr. Poate să-mi fi folosit gloanţele invizibile, de căldură, pentru a tăia unul din cablurile ce fixau turnul, astfel încât să se dărâme când Chaka era în vârf. Calculele au arătat că asta era cu putinţă doar dacă Mark X-ul funcţiona continuu timp de cincisprezece secunde. Un cablu, spre deosebire de un om, nu se mişca, aşa că nu era nevoie să mizez totul pe un singur puls de energie. Aveam tot timpul.

Dar deteriorarea telescopului ar fi fost o trădare la adresa ştiinţei, şi am descoperit aproape cu uşurare că schema nu putea funcţiona. Catargul avea atâţia factori de siguranţă încorporaţi, încât ar fi trebuit să tai trei cabluri separate ca să-l dobor. Asta nici nu intra în discuţie; ar fi presupus ore întregi de reglare delicată a aparaturii pentru fiecare tragere cu precizie.

Trebuia să mă gândesc la altceva; şi pentru că oamenilor le ia mult timp până să vadă evidentul, abia cu o săptămână înaintea inaugurării telescopului am ştiut cum trebuie să procedez cu Chaka, Atotvăzătorul, Omnipotentul, Părintele Poporului său.

În momentul acela, studenţii mei acordaseră şi calibraseră echipamentul, şi eram gata pentru primele teste la maximum de putere. În timp ce se rotea pe afetul său din interiorul cupolei observatorului, Mark X-ul arăta exact ca un uriaş telescop – reflector dublu –, ceea ce, de fapt, şi era. O oglindă de treizeci şi şase de ţoli aduna pulsul laserului şi îl focaliza în afară, la mare distanţă; cealaltă acţiona ca receptor pentru semnalele de intrare şi era, la rândul ei, folosită drept colimator telescopic de mare putere, pentru a fixa ţinta sistemului.

Am verificat linia de ochire pe cea mai apropiată ţintă celestă: Luna. Într-o noapte, târziu, am fixat crucea colimatorului în centrul semilunii în descreştere şi am declanşat o pulsaţie. Două secunde şi jumătate mai târziu, un ecou perfect s-a întors cu putere înapoi. Eram în regulă.

Mai era, însă, de pus la punct un detaliu, iar aceasta trebuia s-o fac eu însumi, cu cea mai mare discreţie. Radio-telescopul era amplasat la nord de observator, dincolo de crestele munţilor care ne blocau vederea directă spre el. La o milă spre sud se înălţa un munte izolat. Îl cunoşteam bine, căci cu câţiva ani înainte ajutasem la instalarea unei staţii de captare a radiaţiilor cosmice în acel loc. Acum putea fi folosit într-un scop pe care nu mi l-aş fi putut închipui niciodată în zilele când ţara mea era liberă.

Chiar sub munte se aflau ruinele unui vechi fort, părăsit în urmă cu secole. N-a trebuit să caut prea mult ca să găsesc locul de care aveam nevoie: o grotă mică, înaltă de mai puţin de-un metru, între două stânci mari căzute din vechile ziduri. Judecând după pânzele de păianjen, nici o fiinţă omenească nu intrase aici de generaţii.

Când m-am ghemuit în deschizătură, am putut vedea toată întinderea Complexului Spaţial, mile şi mile în şir. La est erau antenele vechii Staţii de Urmărire a Proiectului Apollo, care îl adusese înapoi pe primul om în Lună. Dincolo de ea se afla aerodromul, deasupra căruia plana un mare cargou, aterizând cu ajutorul reflectoarelor inferioare. Dar nu mă interesa decât claritatea câmpului vizual din acest loc până la bolta Mark X-ului, ca şi spre vârful catargului radio-telescopului, trei mile mai spre nord.

Mi-au trebuit trei zile ca să instalez în nişa ascunsă oglinda argintată cu grijă, perfectă din punct de vedere optic. Plicticoasa potrivire micrometrică mi-a luat atât de mult timp, încât mă temeam că nu voi fi

gata la timp. Dar în cele din urmă unghiul a fost potrivit corect, până la o fracţiune de secundă de arc. Când am aţintit telescopul Mark X-ului spre locul secret din munte, am putut vedea peste coline înapoia mea. Câmpul vizual era îngust, dar suficient; cuprindea o ţintă lată de numai un metru, putând să ochesc orice punct al ei, cu aproximaţie de un centimetru, doi.

De-a lungul traiectoriei astfel constituite, lumina se putea deplasa în ambele direcţii. Tot ceea ce vedeam prin vizorul telescopului se afla automat în linia de foc a emiţătorului.

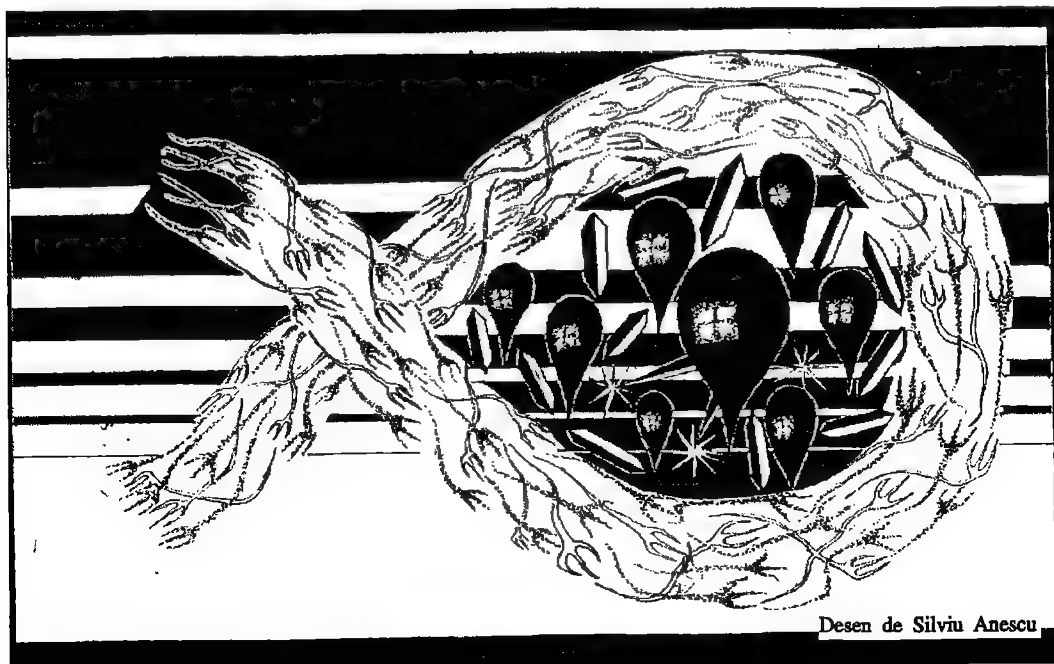
Mă simţeam ciudat, trei zile mai târziu, stând în observatorul liniştit, cu transformatorii bâzâind în jurul meu, şi privindu-l pe Chaka cum intra în raza telescopului. Am simţit un scurt val de triumf, ca un astronom care a calculat orbita unei planete noi şi apoi o găseşte la locul prevăzut, printre stele. Când l-am văzut prima dată, crudul său chip se zărea din profil, aparent la numai zece metri depărtare de rezultatul extremei augmentări pe care o foloseam. Am aşteptat răbdător, cu încredere netulburată, momentul care ştiam că avea să vină – clipa când Chaka păru să privească drept spre mine. Atunci, cu mâna stângă, am ţinut strâns imaginea unui zeu străvechi care trebuie că e nenumit, iar cu dreapta am declanşat comutatorul grupului de transformatoare care a aprins laserul, lansându-mi peste munţi tăcuta, invizibila lovitură de trăsnet.

Da, era cu atât mai bine astfel. Chaka merita să fie ucis, dar moartea l-ar fi putut transforma într-un martir, întărind rezistenţa regimului său. Ceea ce azvârlisem asupra lui era mai rău decât moartea, şi avea să-i arunce susţinătorii în superstiţioasă groază.

Chaka era încă viu, dar Atoatevăzătorul n-avea să mai vadă. În răstimpul câtorva microsecunde, îl coborâsem mai prejos de cel mai umil cerşetor al străzilor.

Şi nici măcar nu-l făcusem să sufere. Nu există durere atunci când pelicula delicată a retinei e topită de dogoarea a o mie de sori.

Traducerea:
Cornelia Alexoi - Columbeanu

Desen de Silviu Anescu

FLORIN IULIAN HRIB

Visele copiilor noştri

Căldura devenise insuportabilă. Bărbatul simţea efectiv cum aerul arde în jurul lui, până şi asfaltul negru-albăstrui înota în valuri fierbinţi la câţiva metri înaintea automobilului.

– Accelerează! îl îndemnă fiul său, tolănit pe bancheta din spate. Şiroaie de transpiraţie curgeau şi pe el, în ciuda geamului deschis şi a umbrei aruncate de salcâmii şi tufişurile diverse ce mărgineau drumul.

Maşina rula deja cu peste o sută de kilometri la oră. Şi fiul lui dorea să accelereze! Dacă poliţia avusese inspiraţia morbidă să patruleze prin infernul ăsta canicular tocmai azi... Adio permis! Mai fusese amendat de două ori pentru exces de viteză în ultimele două luni. Şi totul din cauza afurisitei ăsteia de călduri. După o iarnă cruntă urmase o vară hiperîncinsă. Era sfârşitul lui august şi vremea nu dădea semne că ar vrea să se schimbe. Dimpotrivă, îi invidie sincer pe occidentali şi maşinile lor cu aer condiţionat. Dar la un salariu mizer ca al lui, nu-şi putea permite decât un hârb amărât de Dacie, şi acela cumpărat cu sacrificii.

– Gelu! ţipă soţia, chircindu-se în scaunul alăturat când pneurile scârţâiră feroce la o curbă periculoasă.

Ajunseseră în vârful dealului. În vale, mii de cioburi aurii sclipeau intermitent pe oglinda lacului încremenit în aşteptarea vreunei brize. Dar până la apa care le zâmbea orbitor mai aveau de parcurs vreo doi kilometri de serpentine.

– Ciudat! exclamă uimit băiatul. N-am văzut digul!

Întotdeauna privea digul când venea la baraj. Din vârful dealului i se înfăţişa o panoramă superbă. Contempla minute bune tonele de apă ce se prăvăleau fâşii-fâşii de zăpadă de la o înălţime ameţitoare.

– Ţi s-a părut, îl linişti tatăl. Căldura e de vină.

În dreptul hotelului trebui să încetinească. Sute, mii de oameni viermuiau într-o policromie de costume, un zumzet nedefinit înălţându-se din trupurile lor bronzate şi asudate.

Dar cei trei nu aveau de gând să oprească acolo. Aveau ei un loc favorit, mai retras, pe o limbă de pământ înverzit, iţită tocmai din gura pădurii ce îmbrăca munţii din preajma lacului. Când ajunseră acolo, apa îi întâmpină cu un clipocit stingher. Aveau noroc. Nu se mai aciuase nimeni în acel loc. Despachetară rapid cortul şi cele necesare unui popas prelungit. Cele câteva zile libere aveau să le petreacă boiereşte în mijlocul naturii. Apă, aer curat, friptură la grătar, poate mai agăţau şi nişte peşti sau găseau niscaiva bureţi... Un week-end liniştit, departe de oraşul prăfuit şi zgomotos. Idilic, ce mai!

– Hei, strigă băiatul. Ia uite ce-am găsit: cuci.

Aşa îl învăţase mama lui să numească nişte bureţi albi, cu piciorul lung şi pălăria mare, jupuită. În alte locuri li se spunea „untoasa cu inel“ sau „burete şerpesc“, unii mai tâmpiţi le scormiseră o poreclă chiar mai haioasă – „pu... calului“. Indiferent cum se numeau, erau foarte gustoşi şi băiatul începu să-i prepare pentru o viitoare frigare. Însă când rupse coada unuia...

– Eeac! făcu scârbit.

O zeamă verde colcăind de viermi se scurse pe degetele sale. Un iz de carne intrată în putrefacţie îi învălui pe dată, răscolindu-le stomacul.

După o clipă de şoc, copilul ţâşni spre malul apei şi îşi spălă frenetic palmele. Dar nu mult. Până ce observă apa preschimbată

în sânge. Urmări perplex cum lichidul vâscos şi purpuriu i se lipeşte de degete şi crezu iniţial că mâlul stârnit de el este de vină. Şi căldura, bineînţeles. Apoi văzu că se îngroaşă gluma, apa-sângele urcându-i pe antebraţe fără voia lui. Îşi retrase mâinile cu viteza luminii şi se îndepărtă precaut de lac.

„Citesc prea mult science-fiction şi horror", îşi zise. „Trebuie s-o mai răresc, altfel tind să confund realitatea cu imaginarul".

În următoarele zile, nici unul din ei nu intră în apă. Băiatul, din cauza experienţei neplăcute, părinţii, pentru că nu o sufereau. Îndeosebi mama lui devenea isterică dacă o stropeai şi numai cu un pumn de apă, ca mai toate femeile de altfel.

Şi timpul trecu pe nesimţite pe lângă ei. Week-end-ul se sfârşi, dar căldura se înteţi. Îşi strânseră calabalâcul şi se treziră iarăşi leoarcă în maşina zburând pe şosea, de data aceasta în sens invers.

„Uimitor cât de repede trece timpul uneori", medită bărbatul. „Sau poate că cineva/ceva îl înghite, ori noi călătorim în viitor". Citise undeva că timpul se scurge mai repede pentru un om călătorind cu viteze foarte mari. Instinctiv privi bordul: 123 km la oră! Nu se putu abţine să nu admire hârbul. La urma urmei, nu făcuse o afacere proastă.

– Rahat! înjură când poliţia îi făcu semn să oprească. „De unde or mai fi apărut şi ăştia?!"

Parcă sub un salcâm, trânti nervos portiera când coborî din automobil şi se îndreptă leneş spre maşina poliţiei, încercând să ticluiască o minciună cât mai plauzibilă. Uită însă de toate când văzu ce se petrece cu poliţistul care îl aştepta la marginea drumului.

Pur şi simplu, se volatiliza sub ochii lui! Ai fi zis că un ecran invizibil îi decupa progresiv trupul, mai întâi ceafa şi fesele, apoi jumătate-corp, urmând să fie înghiţit cu totul de neant. Întinse prudent mâna dreaptă spre locul unde şezuse cu o clipă mai devreme agentul de circulaţie. Încet-încet, palma-i fu înghiţită în acelaşi mod. Şovăi puţin în a o retrage, temându-se să nu rămână doar cu un ciot. Totuşi, palma îi reveni teafără, ba chiar şi cu ceva în plus! Se holbă prostit la chitanţa din mâna lui. Fără îndoială că poliţistul i-o plasase. Asta însemna că îl putea vedea şi, probabil, auzi. Involuntar, îşi aminti secvenţa amuzantă cu oglinda din filmele erotice, în care două lesbiene înfierbântate se lingeau de zor dinaintea unui perete-oglindă, îndărătul căruia un moşuleţ libidinos se masturba cu aceeaşi frenezie. Dar nu râse. Se aştepta ca în orice moment mâna legii să apară din neant şi să-i confişte, inevitabil, permisul.

Cum nu se întâmplă nimic, se întoarse precipitat la autovehicul.

Categoric, se petrecuse ceva halucinant. Şi nu numai în imaginaţia sa. Cum de era posibil? Doar nu băuse nimic în ziua respectivă. E! Vorba vine... Îşi stimulase dis-de-dimineaţă apetitul cu un păhărel de tărie, dar se afla în floarea vârstei, era un bărbat viguros de nici patruzeci de ani! Încă putea să se laude în faţa prietenilor că rezistă cu demnitate şi luciditate la zece halbe de bere consecutiv (asta chiar că devenea important acum în ochii lui).

Introduse cheia în contact şi motorul începu să mârâie.

– Am scăpat! zise uşurat.

– De ce ai oprit? îl întrebă femeia.

– Poftim? făcu nedumerit.

– De ce ai oprit?

Bărbatul se uită lung la soţia lui. Jumătate-creier clocotea de râs, cealaltă jumătate fu cuprinsă treptat de o groază nedefinită.

– Femeie, ai înnebunit?! N-ai văzut maşina poliţiei?

Nevasta îl ţintui cu o privire la fel de urâtă.

– Visezi, omule! Ai exclamat „Rahat!" şi am crezut că te scapă ceva... dar nu credeam că te scapă chiar minţile!

Bărbatul se întoarse către fiul său, adresându-i o întrebare mută.

– Ceva straniu se întâmplă, asta-i clar, îl aprobă copilul. Le povesti ce păţise cu apa din lac.

Şi el văzuse poliţistul care le făcuse semn să tragă pe dreapta şi, la început, când o auzise pe maică-sa, crezuse că o bătuse prea tare soarele în cap şi îi prăjise minţile, dar abandonase repede ideea. Pur şi

simplu mamei sale îi lipsea imaginaţia! Şi probabil în acest moment, ea era cea mai lucidă dintre toţi.

O tăcere stânjenitoare se lăsă în maşină. Băiatul se hotărî să o alunge.

– Mă întrebam dacă n-aţi văzut mai devreme o Dacie maronie.

Amândoi părinţii îl priviră încruntaţi.

– Gata, gata, am glumit, ce vă uitaţi aşa?!

Gluma proastă era că într-adevăr o maşină galben-maronie îi depăşise lent cu puţin înainte de păţania cu poliţistul. Avusese astfel timp să observe ocupanţii şi îndeosebi pe copilandra ce-i zâmbise provocator de pe bancheta din spate.

„Grijania mă-tii!“, o afurisise el atunci, măgulit, ce-i drept. Deja ţi-a căzut creieru-n chiloţi?“

„Ca mie“, gândi băiatul revenind în prezent. „Pubertatea asta nenorocită, ce să-i faci!“

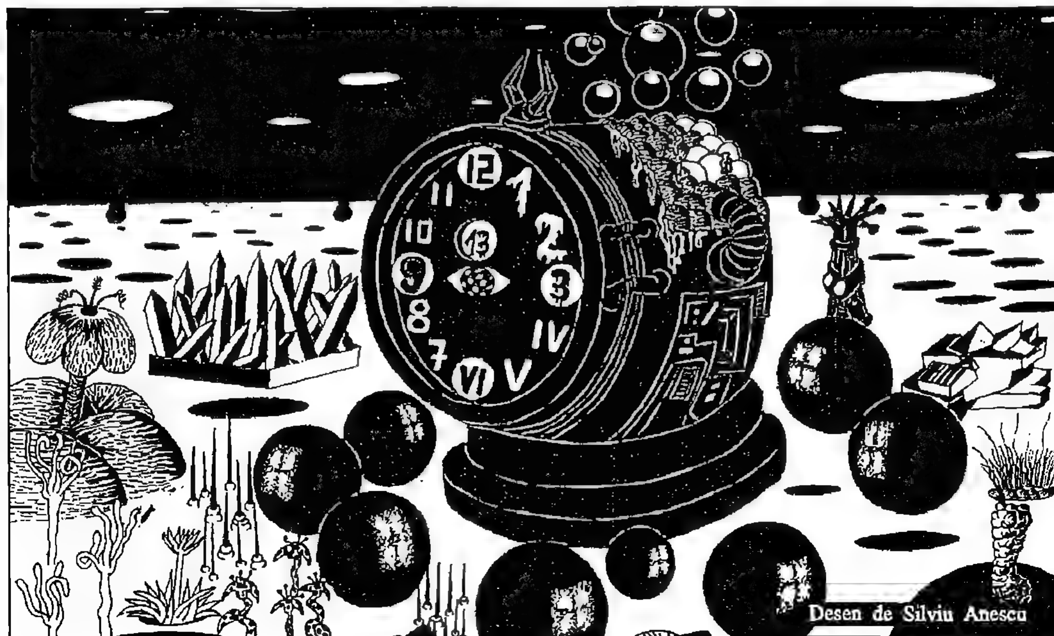
Încă îl frământa discuţia purtată cu un coleg luna trecută. El personal nu ajunsese să experimenteze pe viu o relaţie sexuală şi acel coleg îl lămurise cum stau lucrurile. De fapt, mai mult îl zăpăcise. Tipul se lăudase că o făcuse în fel şi chip pe o gagică, numai că fusese mai greu decât se aşteptase, ba chiar dureros de greu. Băiatul credea că tipul minţise. Cum să fie greu când în toate filmele erotice văzute, partenerii şi-o trăgeau mai ceva ca iepurii?! (Vărul său avea iepuri şi-i arătase o dată chestia. Teribil de amuzant!)

Puse capăt reflecţiilor întrucât o altă bizarerie îi invadă simţurile. Exact cum ai stinge o lampă, aşa şi noaptea se instală brusc în regiune. Ca la un semn, mii de greieri începură să cânte şi nenumărate stele să clipească.

– De ce ai aprins farurile? Vru să ştie femeia.

Bărbatul nu răspunse. Copilul, nici atât. Până şi maşina amuţi brusc când se prăbuşi în gol.

Dar viselor nu le păsa. Continuau să lupte pentru teritoriu, invadându-se reciproc, luptând unul împotriva altuia şi toate împotriva realităţii, muşcând hălci imense de realitate pe măsură ce războiul căpăta proporţii şi primea noi şi noi combatanţi din creierele înfierbântate de prea multă imaginaţie.

Desen de Silviu Anescu

Aplicaţii mirror

Era tot mai aproape de ţintă. Instinctul care îl adusese aici îl înştiinţa asupra acestui fapt.

Luă chitara să o acordeze. Corzile erau puse invers, ca pentru stângaci. O acordă în sistem rusesc, fără diapazon, fără să încerce nici un sunet. Orice zbârnâit, oricât de mic, înainte de vreme, l-ar fi pulverizat. În memorie găsea o mulţime de solo-uri. Degetele îl furnicau să le încerce.

„Măcar fragmentul din *Wind of change*", gândi. De unde ştia să cânte la chitară? Habar n-avea. Unde auzise de *Wind of change*? Simplu. Nu auzise. Dar ŞTIA. El ŞTIA întotdeauna.

Mereu depăşise obstacolele ştiind. Nu-şi amintea să fi învăţat vreodată ceva. Ei, poftim, învăţase acum, fără să înveţe, noţiunea de a învăţa. Era omul lui Platon. El nu învăţa. Îşi amintea. Totul. La momentul oportun.

„Haide, haide, Boy!", îi răsună în creier. Asta era VOCEA. Nu-l lăsa nici o clipă în pace. Tot timpul îi clipocea în creier, ca un gaz de mlaştină. Boy era numele lui. Cine l-o fi botezat? Oricum, oamenii se botezau. Îl cuprinse un suflu de revoltă. „Dac-aş ciupi o coardă?".

„Boy, nu face tâmpenii!" Voce promptă, cretină. Dar de data asta sunase aproape rugător. Boy era sigur că, dacă n-ar fi fost afurisita asta de voce atât de monotonă, acum aproape că ar fi plâns.

„Ai noroc, tâmpito!", gândi Boy, ştiind că vocea îl aude. Sau poate că nu îl auzea ea, dar ea îi răspundea întotdeauna.

– Dumnezeule! O chitară, de data asta. Ce le-a mai dat prin cap! Înnebunesc! Dar sunt atât de aproape! Hai, Boy, hai!

Izbi cu pumnul în braţul fotoliului. I se părea că totul decurge prea încet. Aşteptase atâţia ani, atâţia ani într-un scaun cu rotile... Era prea aproape, nu mai avea răbdare. Şi nu voia să strice totul din cauza asta.

„Sunt prea aproape de ţintă. Altfel... Bum! BUM! Înţelegi? Sunt sătul de blestemăţia asta."

Chitara îi dădu mai mult de furcă decât se aşteptase. „N-ai voie să greşeşti nici o fracţiune de tonalitate", îşi compuse el o replică pentru voce. Cu siguranţă, chiar dacă nu spusese nimic, asta gândea acum vocea. Niciodată nu avea voie să greşească nici cu o fracţiune.

Spre exemplu ieri, când disecase veveriţe. Trebuise să le taie şi să le eviscereze de vii. Oribilă vivisecţie. „Atenţie, Boy, atenţie. Să nu atingi vreun nerv care nu trebuie. Să nu-ţi tremure mâna. Foarte atent. Trebuie să fie vie încă atunci când îi scoţi splina", îl torturase vocea cât timp eviscerase el vereriţe aurii.

Lukacs transpirase abundent. Dâre lucitoare de sudoare îi conturau ridurile frunţii şi forma sprâncenelor, reflectând lumina lăptoasă a monitorului.

Ţinea corzile strâns lipite de grif, orice vibraţie, oricât de mică, era îndeajuns să distrugă tot, pe el, lumea lui, vocea bolborositoare, tot...

„Dacă ar dispărea numai blestemata de voce, aş ţine un festival deadh metal. Black metal. BUM! Un milion de waţi." Ştia că vocea îl aude. Ei, şi? Într-un fel depindea

de el. Dar încă voia să trăiască. Îi era dor de prietenii lui. Nu-i cunoştea, dar îi avea în memorie. Şi niciodată ceva din memoria lui nu se dovedise fals. Doar teribil de adevărat. Înfricoşător de adevărat.

Fusese întotdeauna un oponent al Partidului Alb, Ku Klux Klan-ul modern. Era alb şi de asta scăpase cu viaţă. Dar atâtea chinuri... Atâţia ani de temniţă, bătăile care îi aduseseră paralizia. Foloseau animale dresate ca să-i bată. Ele nu aveau milă.

În sfârşit, potrivi Do-ul. El avea să fie etalon. Mai probă o dată tensiunea oţelului. De coarda aceasta depindeau toate celelalte 11 ale doublesix-ului. Din 12 posibilităţi, avea tot atâtea să greşească. Spera ca deacum să fie numai 11. Dar...

E drept, nu greşise niciodată. Însă se putea întâmpla. Era om. Oamenii greşesc, deseori chiar. Trebuia să aibă şi el o şansă. Dar nu, el era alesul. Ştia asta de când plecase în MISIUNE.

„Atenţie, Boy, atenţie!“

Boy ignoră vocea, deşi parcă sunase mai aproape ca niciodată. Desigur, era doar o iluzie; vocea avea prostul obicei să sune totdeauna la fel, totdeauna la fel. Atunci... sentiment?... emoţie?... tremur?...

EMOŢIE!

Sigur că da, ştia cuvântul ăsta. Din memoria lui infailibilă. Îl ştia, dar nu-l ştia. Avea cuvântul, conţinutul lui, dar nu simţise, la naiba, nu GUSTASE niciodată.

În ziua aceea, ursul greşise; lovise cu laba desfăcută. Deficienţă de dresaj.

„Cretinii de la Zoo!“, urlase şeful penitenciarului. Unghiile fiarei îi tapetaseră pieptul cu dungi roşu-aprins. De mult nu mai văzuse o culoare atât de vie în Beanhill, Alcazarul modern. Instinctul explodă. Animalul se repezi să-l ucidă, în timp ce el urla şi încerca să se elibereze din cătuşele biomagnetice. Dintr-o lovitură, ursul îi frânsese coloana. De aici nu mai ştia.

Se concentră din nou asupra chitării. Trebuia să reuşească. Să vadă sfârşitul misiunii. Îi era dor de prietenii necunoscuţi. Sau cunoscuţi doar pe calea memoriei. Memoria lui uriaşă, care scotea la iveală tot felul de informaţii despre care el nu ştia că le ştia. Apărea însă la momentul oportun orice fel de informaţie de care avea nevoie. În fond, era ca un amnezic cu o memorie uriaşă. Niciodată nu ştiuse exact CE ştie, CÂT ştie. Dumnezeule, nu e omeneşte!

Apoi îl eliberaseră, legat de un scaun cu rotile. Tot timpul îşi jurase că avea să se răzbune, dacă va scăpa viu de acolo. Şi scăpase. Câştigase procesul. Primise tratamentul unui negru şi se alesese cu infirmitate pe viaţă. Pe VIAŢĂ! De fapt, nu câştigase nimic. Schimbase Beanhill-ul sumbru cu apartamentul plicticos. Cu abstinenţă la femei. Cu scaunul cu rotile. Dar Boy era aproape. Răzbunarea lui era aproape.

– Atenţie, Boy, atenţie! şopti.

– Voce blestemată! Dacă greşesc, numai din cauza ta are să fie!

Acum voia, EL voia, să încheie misiunea.

Un gând perfid i se contura, tot mai clar, tot mai clar. Parcă avea două creiere, unul dedicat chitării şi celălalt sieşi. Ghicea că sfârşitul avea să-i aducă un răspuns la întrebarea pe care încă nu putea să şi-o formuleze, dar o simţea aproape, tot mai aproape şi, Dumnezeule, ce forţă avea!

Haide, ultima coardă dublă, ultima, ultima. Mai repede! ULTIMA!

Cu greu căpătase acces la reţeaua de computere. Şi mai greu scăpase de supraveghere. Apoi totul fu mai dificil, din ce în ce mai dificil. Lucrase ani întregi până la prima victorie însemnată: codurile Pentagonului erau sparte, iar tehnicienii de acolo habar n-aveau.

– N-au să afle niciodată! Au să moară ca şobolanii!

În sfârşit, chitara era acordată.

R A I N B O W : DIFFICULT TO

CURE: Vielleicht das nächste mal.

Melodia pe care trebuia să o interpreteze, Rainbow? Doamne sfinte! Asta de unde o mai ştia? Era o trupă veche, nu băga mâna în foc că mai asculta cineva aşa ceva. Memoria lucra. Îşi amintea acord cu acord, sunet după sunet, vibraţie după vibraţie, nu mai ştia dacă el cântă sau strunele îi vrăjiseră degetele şi ele căpătaseră propria lor viaţă, fiecare în parte.

O, Doamne, nu era...

BINGO!

Lukacs plângea de bucurie.

Cea mai grea creaţie a lui fusese Boy. Şi Boy reuşise. Lucrase la programarea lui aproape 13 ani încheiaţi. Mai aşteptase apoi doi ani ca Boy să răzbată prin sistemele de protecţie. Veveriţele, ieri, şi chitara, astăzi, fuseseră ultimele piedici.

RAINBOW! Să cânte RAINBOW. Prin difuzorul computerului sunetele ajungeau la el piţigăiate, dar avea certitudinea că Boy cânta exact ceea ce trebuie. Cheia la lacătul războiului atomic se răsucea încet, cu fiecare acord, cu fiecare sunet. – V I E L L E I C H T D A S N Ä C H S T E M A L.

Cântecul sfârşi. Boy era epuizat. La început crezu că din această cauză vedea lumea tot mai în ceaţă, tot mai şters.

EMOŢIE, îl izbi în creier.

Culoarea se pierdea tot mai mult, tot mai profund...

SENTIMENT.

Nuanţele se devorau între ele, amestecându-se în tonuri de gri, gri-verzui.

PRIETENI.

Universul lui se boţea ca un balon care se desumflă. Şi fusese atât de colorat, atât de viu...

GRI-VERZUI.

Culoarea asta înghiţea tot, se apropia de el cu paşi repezi. Membrele i se contaminară şi începură să se topească în ceaţa tot mai profundă.

GRI-VERZUI.

Ca un ecran de monitor mort, scos din circuit.

Nu era...

UMAN

„Sunt un..."

Ceaţa învălui tot.

Lukacs râse dement.

– Nu eşti om, Boy, n-ai fost niciodată. Eu ţi-am dat credinţa asta, ca să poţi învinge. Şi ai învins. Interfeţele Pentagonului au picat. Mai sunt şase secunde, Boy. Cinci!

Războiul atomic! Cadou pentru torţionarii mei, pentru lumea asta scârbos de albă.

4...

Acum alarma zbârnâie la Casa Albă. China atacă cu rachete atomice SUA.

3...

Pentru voi e adevărat, deşi nu vă vine să credeţi. Aţi creat o Chină albă, care acum vă ucide.

2...

Apasă butonul, dragă Preşedinte. Curaj, eşti băiat mare.

1...

Peste ocean. Moartea omenirii vine peste ocean. Oceanul care a crescut între mine, albul infirm şi voi, arieni blestemaţi.

0...

BUM!!!

Cenuşiul ecranului de computer explodă. GRI-VERZUI.

Dumnezeule! DUMNEZEULE! Îl înghiţi într-o clipă.

Larry râse cu lacrimi.

– Idiotul, sughiţă. Îşi închipuia că va provoca un război atomic.

– Partidul Albilor, icni John, ţinându-se de burtă.

– Un paralizat distruge lumea conectându-se la reţeaua de calculatoare!

– Fain program, Larry.

Printre lacrimile de râs apucară să vadă norul gri-verzui insinuându-se în cameră.

Până când APLICAŢII MIRROR?

RICHARD KADREY

Modificat pentru a ucide

Mă reped la femeie, dar însoţitorul ei mă vede şi bagă mâna după ceva din haină. Reflexe inumane. Dar eu mănânc chestii inumane la prânz. Pulsul femeii îmi şopteşte, îmi spune secrete. Gura bărbatului se mişcă, rostind un limbaj animalic al durerii. Troznetul oaselor lui sună precum desprinderea unei banchize, un sunet singuratic, îndepărtat. Îl las zvârcolindu-se cu Magnum-ul încă încleştat în mână. Apoi femeia şi cu mine suntem una, dansând pe un covor de sticlă sfărâmată în gangul dindărătul clubului, încleştaţi într-un vals lent, dinţii mei în gâtul său, sângele ei umplându-mi stomacul. Mă gândesc la giuvaeruri. Miere. Sudoare. Dragoste. Pulsul mi se încetineşte în timp ce chestia din capul meu simte cum se scurge viaţa femeii. Pe când îşi dă duhul, scoate un sunet grav, lipsit de surprindere, ca şi când m-ar fi aşteptat, sau ar fi aşteptat pe cineva asemenea mie, de câtva timp. Moartea i se pare o eliberare, şi are dreptate. Moartea ei m-a eliberat de sete, iar chestia din capul meu toarce ca o pisică grasă, mulţumită. Îi las trupul într-un conteiner de gunoi plin până la refuz. Apoi, cu viaţa ei arzându-mi în vine, sar peste un zid scund şi mă caţăr, lipăind din călcâie, gonind pe acoperişuri. Poate că m-ai văzut printre antenele TV şi receptoarele de satelit – Baryshnikov din abator.

Eu te-am văzut adesea în autobuz, trecând în tramvaie sau ricşe la patru dimineaţa. De cele mai multe ori nu mă vezi. Aş putea fi oricine. Transpir sânge şi mercur şi mă deghizez în culorile ostentative ale hieroglifelor schizoide din metrou. Fiecare graffito este o rugăminte şi un avertisment. Asculţi? Eu ascult. Atunci când mă vezi ne recunoaştem din ochi, comunicând în acel straniu limbaj tăcut al primelor ore ale dimineţii, tăcerea grea a capacelor aburinde de pe gurile de canal şi a recepţiilor goale ale turnurilor cu birouri. Nici unul dintre noi nu poate suporta cuvintele, este evident. Totuşi, nu pot să nu mă întreb faţă de cine ai călcat strâmb, ce vei fi făcut ca să-i determini să mă trimită după tine.

Noaptea îţi simt pulsul. Îţi cunosc bătaia inimii pentru că este şi bătaia inimii mele. Mi-au dat pulsul tău şi mi-au spus să te găsesc, să te vânez urmându-ţi ritmul şi izul vieţii. Dacă nu te voi ucide, dacă nu-ţi voi opri inima, voi muri în locul tău. Trupul meu va ceda. Nu pot trăi multă vreme cu acest puls străin.

Nu s-au deranjat să-mi spună numele tău.

În capul meu se află o chestie. Lucioasă precum cromul şi netedă ca jadul lustruit, de forma unui glonţ. Zumzăie adânc în creierul meu, ca un cocon nerăbdător să elibereze creatura dinăuntru. Mă schimbă. Îmi subţiază sângele, îmi învălmăşeşte gândurile, îmi întăreşte ochii, transformându-i în bulgări de gheaţă neagră sclipitoare. Când ei mă pun în funcţiune, îţi văd oasele şi măduva, adulmec viaţa din tine. *Variegate Erythropoietic Porphyria.* Mda, vampirul mecanic, eu sunt. Oamenii În Costume îmi dau tratamentul Lugosi când vor, mă trimit să ucid, apoi mă scot din funcţiune cu ajutorul glonţului pe care-l am în cap. Ei numesc asta „hemoflux“ cu accente care sună a Harvard şi Bankok şi Texas. Crede-mă în privinţa asta: când ei mă pun în funcţiune, este o senzaţie mai grozavă decât drogurile. Mai grozavă decât viteza sau sexul sau muzica. Mă posedă cu asta. Oamenii În

Costume au devenit mama mea colectivă. Mă hrănesc la sânul chestiei din capul meu.

Au dat naştere la treisprezece ca noi, cu totul. Şapte femei, şase bărbaţi. Un număr prim; numărul unui sobor de vrăjitoare. Meseriaşi adevăraţi, băieţii ăştia de la guvern. Ne-au adus înapoi în State şi ne-au băgat tuturor în capete gloanţele vampirice, ne-au dat ochi care se stingeau când eram puşi în funcţiune. Au rămas unsprezece din noi acum. În curând nu vor mai fi nici măcar atât de mulţi. Presupun că de aceea sunt aici, zburând în cutia asta de conserve luxoasă, deplasându-mă cu viteza Mach trei deasupra Atlanticului de Sud şi povestindu-ţi toate astea.

Cu ani în urmă, trăiam în apă. Bolţi curate, albe, de gheaţă antarctică la o milă adâncime, dedesubtul ceţurilor acide şi scurgerile radioactive şi a peştilor canceroşi. Fundul lumii, atât de adânc încât pereţii încă mai conţineau apă proaspătă fosilizată sub formă de gheaţă. Eram voluntari, treisprezece deţinuţi printre alte câteva sute, trimişi la muncă din San Quentin. Oamenii plăteau preţuri comparabile cu al opiului pentru acea apă, izolată de reziduurile industriale şi de stratul muribund de ozon de un milion de ani. Dar hidrominerii profesionişti ar fi luat o bucată prea mare din marjele de profit ale cartelului care sponsoriza excavaţiile. Aşa încât ne-au luat pe noi. Un aranjament plăcut pentru toată lumea. Ei îşi căpătau apa ieftină, iar nouă ni se reducea câte o săptămână din sentinţe pentru fiecare zi pe care o lucram.

Ne-au imprimat cu şabloane numerele de înmatriculare din închisoare pe spatele costumelor de lucru izolate. Microfibrele de sticlă miroseau a mucegai şi urină şi transpiraţie veche. Zăvorâţi în costumele acelea masive eram asexuaţi; îndărătul măştilor noastre pentru respiraţie eram fără chip, larve oarbe săpând prin carnea albă glacială, căutând o cale de ieşire. Conduceam un aparat de tăiat şi stivuit, prelevând lespezi enorme din străvechile mări subterane şi dându-le drumul pe benzi transportoare care le duceau la camerele de procesare. Îmi amintesc profilele suspendate ale peştilor şi florilor preistorice, sclipirea roşie a LED-urilor reflectându-se de pe cuplajele ombilicale lustruite ale tuburilor de oxigen, afişajul de deasupra capului, în rusă, pe care nu puteam să-l citesc. Acolo mă simţeam acasă şi liber şi în siguranţă, iar noaptea visam numai tonuri de alb silenţios.

O dată pe săptămână făceam duş. Înăuntru nu erau lumini. Gardienii purtau ochelari pentru vedere nocturnă şi aveau ţepuşe pentru vite şi bastoane de cauciuc. Bărbaţii şi femeile se spălau împreună, târşâindu-şi picioarele în două rânduri lungi pe sub capetele ce-i stropeau. Petice acrilice ieftine marcau textura pereţilor din sala duşurilor, negre şi umflate ca pielea infectată. O zăream întotdeauna la lumina fluorescentă nestatornică a ieşirilor, mişcându-se pe lângă mine în direcţia opusă, în spatele femeii tatuate şi imediat în faţa bărbatului scund, musculos. Noaptea ne culcam în paturi suprapuse, aşezate pe şiruri de schele acoperite cu draperii. Am făcut schimb de locuri cu alţi deţinuţi, încercând să aflu unde dormea ea. Am luat paturile cele mai de sus şi mai mizerabile de acolo, unde saltelele de paie putreziseră aproape de tot, înainte să-i dau de urmă. Când bărbatul din patul învecinat a refuzat să facă schimb cu mine, l-am zdrobit sub şenilele stivuitorului meu în timpul următoarei ture de lucru. Maistrul a luat aceasta drept un accident industrial şi a cerut ca un alt muncitor să-i ia locul.

Nu-mi trecuse prin cap, până când nu m-am mutat în patul de lângă cel al femeii, că ea şi bărbatul musculos erau amanţi. Stăteam acolo noaptea şi-i ascultam, respiraţia lor rapidă şi superficială, sunetul şerpesc al pielii ei pe a lui. M-am prezentat şi le-am aflat numele: Cale şi Diega. Ea avea un zâmbet care era numai canini. O femeie din acelea care pot face să-ţi dea sângele doar uitându-se la tine. Te devoră şi-ţi sug măduva din oase, iar tu îi mulţumeşti în tot acest timp. Cale era robit, se vedea. Mai târziu, când m-am gândit la chestia asta, mi-am dat seama că era candidatul perfect pentru hemoflux. Chiar şi pe timpul când lucram în minele de gheaţă, ochii lui Cale

avuseseră înfăţişarea dură, mată, a acelor bijuterii ieftine pentru costume pe care le găseşti în gheretele stradale din Hong Kong. Cale era animalul preferat al Diegăi. *Ridică-te în două labe şi fă sluj, dragă.* Ceea ce nu înseamnă că nu-l iubea. Îi plăcea şi de mine. Noaptea, când Cale era plecat ca să treacă prin explozii la jocurile video, mă mutam pe patul lor. Îi plăcea să-i masez picioarele, să lucrez la muşchii încordaţi din scobitura tălpii, la glezne, să-mi croiesc drum cu consecvenţă de-a lungul gambelor, coapselor, până la puful blond din josul pântecelui ei. Mă mângâia pe ceafă şi-mi spunea cât de mult îi plăcea părul meu. Atunci îi sărutam palmele şi-i ghiceam viitorul, născocind poveşti pentru ea. Uneori, Cale se întorcea şi mă privea cum lucram cu ea. Stătea acolo, la capătul îndepărtat al patului, ca un gargui cu ochii tulburi, cu genunchii ridicaţi la piept, în timp ce eu îmi răsfiram degetele pe picioarele Diegăi sau pe talia ei. Nu vorbea niciodată, doar se holba la noi cu ochii aceia inexpresivi ca nişte ecrane TV. Apoi mă duceam înapoi pe patul meu şi Cale trecea la treabă. Spre deosebire de el, mie nu-mi plăcea să mă uit.

Odată, noaptea, mă ţineam de unul dintre pilonii de susţinere de lângă patul meu, concentrându-mă asupra sunetelor pe care le scotea ea – acele vocale Tagalog rotunde şi ciudat de muzicale – când mâna ei s-a ivit din patul lor înconjurat de draperii şi s-a încolăcit împrejurul mâinii mele. S-a ţinut de mine tot timpul. Venele de la încheietura ei trăda ritmul inimii ei de animal. Fără să vreau, am avut o viziune clară şi subită a Diegăi copil, ţinând strâns mâna mămicăi sau a tăticului la Grădina Zoologică Manila. Învăluită în duhoarea fierbinte de acadele care se topeau şi sudoarea animalică, îngrozită să nu fie smulsă şi purtată de mulţimea picioarelor străinilor. Apoi am simţit apăsarea bruscă în timp ce ea a ţipat ultimele câteva silabe repezi de dincolo de draperie. M-am întrebat atunci dacă nu eram transformat în noul ei animal preferat.

În cea de-a zecea lună de captivitate îngheţată, Oamenii În Costume au venit după noi.

În oraş îmi venea uşor să fiu invizibil. În timpul zilei dormeam. Noaptea vânam, având întotdeauna grijă să mă întorc în apartamentul meu în preajma zorilor. Locul era echipat cu ferestre speciale – straturi duble de sticlă polarizată. Uneori priveam cluburile cum se închideau dimineaţa. Mă speria să mă uit la ele, atât de pustii şi mute la lumina zilei, ca ochii îngheţaţi ai peştilor. Însă după aceea noaptea cobora peste acoperişuri şi ochii se trezeau la viaţă, clipind spre mine precum fetele de la colţ de stradă, cu tocuri înalte şi bluze tubulare, în timp ce le şopteau preţul dragostei turiştilor. Piele de fată având culoarea la modă a cataractelor, urechi sclipind de ciorchini copţi din sticlă colorată. Iar eu eram acolo, afară, croindu-mi drum printre ele, lăsând valul aburind al feţelor să mă învăluie şi să se spargă în jurul meu, ascultându-le inimile.

Nu e chiar aşa de uşor să fiu invizibil în blestematul ăsta de avion cu reacţie. Funcţionarii tineri, cu ochi strălucitori, aflaţi pe rândul celălalt aruncă mereu priviri furişe către mine, în colţul meu întunecos al zonei de clasa întâi, crezând că sunt un mafiot excentric plecat ca pensionarii într-o scurtă plimbare de plăcere. Am ucis mulţi ca ei, le-am sfărâmat feţele proaste, rozalii, în mâini. Când le posed pulsul, îi posed şi pe ei. Ascultă-mă: oasele lor sunt gheaţa pe care am tăiat-o din pământ. Oamenii În Costume aveau feţe precum acestea, feţe transparente de cărţi poştale pe care de-abia le puteai vedea, feţe pe care era imposibil să ţi le aminteşti. Au plătit cartelului bani lichizi pentru noi. Ne-au selectat pe noi treisprezece din câteva sute cu ajutorul unui model pe calculator, descompunându-ne tipurile de personalitate, delictele şi atributele fizice şi intelectuale. Am plecat cu ei fiindcă ni s-a spus s-o facem. Nu ştiam cine erau, iar ei nu ne-au spus nimic despre ei înşişi. Încă nu ştiu cine mi-a plătit chiria. CIA? KGB? Compania telefonică? Uneori, la emisiunile de ştiri de pe World Link, vedeam feţele oamenilor pe care-i omorâsem pentru ei. Un bio-chimist coreean. Un pictor neoexpresionist. O actriţă porno taiwaneză. Ce puteau aceşti oameni

să fi avut în comun unul cu altul? Ce ar putea să aibă în comun cu tine?

O mărturisire: Prima dată când m-am simţit cu adevărat viu a fost prima oară când m-au pus în funcţiune. M-am trezit la chirurgie, reconstruit cu o voce în cap care-mi spunea secrete prin glonţul din creierul meu. Vocea mi-a spus să vânez şi mi-a arătat cum.

Era un fante din Times Square, cu un tatuaj din pixeli care se transforma, clipind, dintr-un model Maori într-o gheişă, într-o siglă de corporaţie şi apoi revenea la modelul iniţial. L-am recunoscut dintr-o mulţime de câteva sute, specifică sfârşitului de săptămână. L-am dus la o sală din acelea mari pentru spectacole holografice, el privindu-mă ciudat în tot acest timp, neonul reflectându-i-se în ochi. La început am fost emoţionat, înspăimântat că s-ar putea să nu fie omul potrivit. Dar îi auzeam ritmul de staccato al inimii, îi adulmecam parfumul de mosc al oaselor. Mâinile lui se aflau pe picioarele mele, iar el credea că sunt timid. Când m-am aplecat spre faţa lui, a închis ochii, lăsându-şi gâtul descoperit. Atunci l-am luat. Şi în acel moment m-am trezit la viaţă, gândindu-mă: *Marea este sărată, iar eu am extras odinioară din mină apă de mare. Sângele e sărat. Sângele e marea, şi trăieşte înăuntrul meu.* Am supt tot sângele din el şi am simţit un ciocan izbindu-mă între ori, făcându-mă să ies din mine însumi şi să alunec într-un şuvoi lichid în fierbere. Şi tot ceea ce am văzut era un giuvaer fals atârnând la lobul urechii puştiului, pornografia reflectându-se din cristalul ieftin precum microundele dansând pe cutiile de conserve de pe fundul oceanului.

Oamenii În Costume nu lăsau nimic la voia întâmplării. Când aveau nevoie de noi, puneau în funcţiune chestiile din capetele noastre, iar noi veneam la ei alergând – uzi şi electrici, împrăştiind scântei. Până sus, la apartamentele lor luxoase de pe terase de imobile, în ascensoare lambrisate cu muzică dulceagă în difuzoare şi grilaje din alamă sclipitoare marcată de insule mate acolo unde mâinile noastre încordate îndepărtaseră stratul de metal.

Ne puneau la lucru mai mult pe Cale şi pe mine, ceea ce nu mă deranja cu nimic. Primeam un salariu, dar asasinatul este în cea mai mare parte ceva bazat pe comenzi individuale. Oamenii În Costume adorau datele. Ne împovărau cu dischete, lungi fâşii verzi de hârtie imprimată şi fotografii digitale ale persoanelor al căror puls ni-l dăduseră. Apoi erau fişe medicale, declaraţii financiare, amprente vocale, amprente genetice, scanări retinale, acte de identitate federale, de stat şi de la companii, liste de cluburi, liste de amanţi şi amante. Oamenii În Costume adorau datele deoarece le plăcea să pretindă că noi toţi eram poliţişti aflaţi în căutarea unui *ideal superior*, şi nu pur şi simplu moarte plătită. Întors acasă, aruncam cea mai mare parte a acestor gunoaie în aparatul de tocat hârtii şi plecam numai cu fotografiile în buzunar. Poza ta pe care mi-au dat-o te arată zâmbind, îmbrăcată cu o rochie de tenis. În spatele tău se află palmieri şi un cer mexican de un albastru pal, dar soarele tropical reflectându-se de pe pielea ta şi de pe rochia albă îţi dă o înfăţişare rece, ca şi când ai fi îmbrăcată într-un morman de zăpadă impenetrabil.

Nu mă înţelege greşit – dorinţa sexuală nu e clenciul aici. În corpul uman adult mediu se află trei litri de sânge. Tu eşti la un nivel confortabil, dar mie aproape mi s-a golit rezervorul. Ai prins ideea?

Cale era în Cairo, lichidând un întreprinzător german venit pentru o fuziune. Diega şi cu mine ne plimbam prin magazine în Greenwich Village. Aveau un farmec învechit de-ţi venea să mori de dragul lor. Ea a cumpărat un briceag-fluture negru, mat, şi îşi studia reflexia în vitrine, ţinând lama sus, la nivelul ochilor, făcând mutre de tipi duri din filme, închizând şi deschizând briceagul cu o relaxare exersată. Am cumpărat bere la un magazin cu delicatese de la colţul străzii, iar ea mi-a povestit cum într-o noapte îi tăiase maică-sii beregata cu un cuţit ca acela.

Mi-a zis că fusese născută într-una din fermele acelea de copii din Mindanao de

către o femeie însămânţată artificial cu spermă locală. Nou-născuta Diega, destinată pieţei de familii prefabricate din SUA. Îi rotunjiseră ochii şi-i extrăseseră melanina cu nanoprocesoare injectate direct în placentă. Micile dispozitive moleculare îi afectaseră ochii, lăsându-i pupila stângă permanent dilatată. Părinţii ei din SUA o înapoiaseră. Copilul nu se prea potrivise cu idealul lor de familie: puteau s-o dea la schimb pentru altceva? „Am mai fost expediată de trei ori", zise ea. „Dar mămicile şi tăticii totdeauna mă trimiteau înapoi."

Când a ajuns mai mare, ferma a vândut-o unui club de lângă baza navală SUA din Golful Subic, unde se aflau o mulţime de tătici care o doreau. Mi-a spus: „Am învăţat să dansez şi să răsucesc ţigări cu marijuana şi să-i fac bine cu mâinile pentru ca mai târziu să-şi dea drumul repede." Într-o noapte îi trăsese ţeapă unuia dintre clienţi şi folosise tot creditul de pe cipul lui ca să rezerve un bilet de avion către State. Înainte de a pleca, totuşi, Diega a trecut pe la *lebensborn* pentru a-i tăia mamei care o născuse o a doua gură. Poliţiştii o aşteptau când a coborât la Honolulu. Ridică din umeri când îmi spuse asta. „Eram doar o puştoaică", zise ea. Şi n-am putut să-mi dau seama dacă îi părea rău pentru că o omorâse pe mămică sau pentru că o prinseseră cu chestia asta.

I-am cumpărat un box de la un sadomasochist de pe Houston Street. Era prea mare pentru mâna ei, dar a reuşit să-şi bage trei degete în găurile potrivite, lăsându-şi degetul mic să atârne în deschizătura dintre inele şi suportul curbat care-i apăra palma. Apoi a aşezat ghinturile de-a lungul fălcii mele. „Chiar ţi-ai omorât mama?" am întrebat. Ea zâmbi. „Nu, pe tata. Ne molesta, pe sora mea şi pe mine, aşa că l-am găurit cu puşca lui de vânătoare."

„Pe bune."

„De fapt, mami şi tati ţineau o tarabă de tacos în Dallas. Am fost băgată la zdup pentru că am vândut PCP amestecat cu arsenic fiului unui poliţist."

În displayul dintr-o vitrină o vedeam cum apăsa metalul pe falca mea dintr-o duzină de unghiuri diferite şi uşor defazat. M-am întrebat ce fel de poveste spusese ca să-l agaţe pe Cale. „Numai cu mine faci chestia asta", am întrebat, „sau îţi place să zăpăceşti de cap pe toată lumea?"

A zâmbit şi a îndepărtat boxul. M-a sărutat acolo unde-l ţinuse. „Numai cu tine, dragă", replică. „N-ar fi ceva special dacă aş face-o cu toată lumea." Mi-a furat ultima ţigară din haină şi a fumat-o în timp ce mergeam pe jos spre casă.

Gândindu-mă la asta acum, mi se pare genul de joc sălbatic, animalic, pe care puştii îl joacă unii cu alţii fără ca măcar să se gândească vreodată. Când aveam şapte ani locuiam în Queens şi mergeam toată noaptea cu bicicletele prin parcări neluminate, încercând să ne răsturnăm unii pe alţii în întuneric, strecurându-ne ca nişte fantome de lilieci printre barierele de beton de la capătul spaţiilor de parcare. Ne spuneam unul altuia că parcările erau cimitire vechi, acoperite de pavaj, şi că liniile galbene care delimitau spaţiile erau aşezate acolo pentru ca oamenii să poată găsi mormintele.

Diega; Doamne, cât aş vrea s-o văd acum. Vreau s-o trimit înapoi acolo în acel spaţiu alb unde am găsit-o. Să-mi sparg ţeasta şi să las să se scurgă tot din ea, acea albeaţă pe care o visam pe vremea când lucram în mină. Diega era aceea pe care o visam. Nu albul în sine, ci pe ea mişcându-se acolo, dedesubtul acelor straturi albe, trăgând sforile şi făcând albul să curgă. Albul încheieturilor degetelor, în toate acele dăţi când visam că o lovesc, alb de peşti fosili, alb de gheaţă, alb de cocaină sintetică, albul dinţilor şi al măştilor chirurgicale, alb de luni noi şi de fosfene, alb fluorescent bâlbâit, alb de scântei – fiecare novă minusculă mai fierbinte decât iadul, dar prea mică pentru a avea vreo importanţă, alb de puroi, alb de larvă, albul capitulării, albul ochilor apărând printre pleoape întredeschise când ea îşi muşca buza, tremura şi sufla acele vocale scurte, percutante.

Noi trei eram precum puştanii aceia din parcări: sclipirea rapidă a oţelului în întuneric, râsete şi goana oarbă peste peisajul

cu garduri de plasă metalică ruptă. Diega s-a folosit de Cale şi de mine, iar noi i-am permis. Şi noi ne-am folosit de ea, formând un fel de buclă perfectă. Singurul lucru perfect pe care l-am făcut vreodată. Uneori m-am întrebat dacă Oamenii În Costume ştiau ceva despre noi. Păreau complet orbi la ceea ce făceam unul cu altul între misiuni, fiecare dintre noi punând în scenă acele ucideri ritualizate ale dorinţelor celorlalţi. Alte dăţi, totuşi, credeam că înţelesesem totul greşit. Că Oamenii În Costume ştiau exact ce făceam. Că planificaseră această întorsătură a lucrurilor, reducând modelul dependenţei noastre reciproce la o expresie binară a nevoii absolute, introducând totul într-un mainframe de-al administraţiei de stat şi urmărindu-ne cum funcţionăm – planificând acţiunile noastre sub forma de diagrame de date şi grafice de flux, un arc perfect al obsesiei.

E posibil să se fi întâmplat aşa? Este posibil ca modelul pe calculator care ne-a adus aici, în acest loc, în acest timp, să incorporeze algoritmi atât de complecşi şi de subtili, încât să poată prevedea înseşi formele sufletelor noastre? Presupun că este posibil, dar după ce Oamenii În Costume au murit cu toţii a fost prea târziu ca să-i întreb ce a fost în neregulă.

Eram la capătul unei misiuni de două săptămâni la Sidney, cu o migrenă de-mi pleznea capul şi chior de somn, purtat prin linia de schimbare a datei şi o jumătate de duzină de fusuri orare de o jucărie de-aia suborbitală de tinichea birmaneză. Ştii genul – Zece G. Fără Aşteptare. Totul se mişca precum în vis la ora când am ajuns pe aeroportul Kennedy, aşa încât mi-a trebuit ceva vreme ca să mă lupt cu paraziţii fonici când Oamenii În Costume mi-au spus că ea fugise. Am călătorit în maşina companiei. M-am uitat afară prin geamul fumuriu şi am schimbat posturile la radio, încercând să găsesc ceva care-mi plăcea. În cele din urmă m-am oprit la o emisiune de ştiri arabă de pe unul din posturile World Link, şi am dat radioul destul de tare ca să acopăr sporovăiala enervantă a Oamenilor. În cele din urmă au tăcut şi m-au lăsat la apartamentul meu. Înăuntru mi-am aruncat geanta într-un colţ şi am stat în întuneric pentru multă vreme, masând o durere care mă rodea la baza craniului. În preajma zorilor, m-am trezit cu păianjeni mergându-mi în vârful picioarelor pe suprafaţa creierului, şi un ritm nou, straniu şi animalic, îmi mişca inima. Am inspirat aer şi-am început să plâng fiindcă deodată am ştiut ce încercaseră să-mi spună Oamenii În Costume şi cu al cui anume puls mă împovăraseră.

În ultimul timp îmi place să cred că Diega încercase să-mi spună ceea ce simţise despre adevăratul meu rol în mica noastră troică, făcând rotiţele să se învârtă într-o anticameră neluminată a inconştientului meu cu poveştile despre *lebensborn* şi marinarul căruia îi trăsese ţeapă. Poate că încercase, în felul ei, să-mi uşureze situaţia, anunţându-mă că nu era nimic personal, ci că, pur şi simplu, aşa merg lucrurile. Ea trebuia să fugă, iar eu trebuia s-o urmăresc. Atunc mi-am dat seama că o făcuse din nou: pusese din nou în scenă noaptea aceea veche, de groază, din Subic City. Şi-o pusese cu acela după care o trimiseseră Oamenii În Costume, jucându-se cu el de parcă ar fi fost unul dintre clienţii aceia vagi şi fără chip, lăsându-l cu gâtul rupt şi lefter într-un apartament mobilat de cinci sute de dolari pe noapte.

Diega Braga. Ultima dată când am văzut-o, zăcea alături de sărmanul Cale într-un conteiner de gunoi. Pistolul încă se mai afla în mâna lui, iar urmele dinţilor mei erau pe amândoi. Oamenii În Costume mi-au spus ceea ce ştiau înainte să-i omor şi pe ei. Diega şi Cale nu avuseseră niciodată vreo şansă. Tipul pe care l-a lichidat ea era un curier al unor tipi grei din sistemul bancar elveţian; muta fonduri pentru bărbaţi care aveau o relaţie profundă şi spirituală cu banii altor oameni. Când Diega l-a omorât pe tip, când modelul său distinctiv de unde cerebrale a încetat să mai existe, aceasta a activat un implant simplu din cortex, îngheţându-i imediat toate posesiunile. Cipul de credit pe care Diega l-a luat de la el era numai o bucată de plastic mort. N-ar fi putut plăti nici pentru lustruirea pantofilor

cu chestia aia, cu atât mai puţin pentru un bilet de avion. I-am găsit pe amândoi ieşind dintr-un club de pe strada Bleecker, unde încercaseră să le vândă creditul elveţianului unor spărgători de cipuri de prin partea locului. Am dansat împreună atunci, noi trei. În gang, pe un covor de sticle de vin sparte şi foi volante care fluturau, ne-am făcut de cap şi am împroşcat pereţii cu roşu.

La o înălţime de douăzeci de mile şi la jumătatea drumului către antipozi încă îţi mai simt atracţia. Stewardesele ne dau perne, cafele şi opţiuni pentru trei concentraţii de stimulente neurale recreative. Vom ateriza la staţiunea Byrd peste mai puţin de o oră. „O aventură în adâncurile lumii", spunea reclama video de la biroul de turism. „Admiraţi privelişti înveşmântate în alb, mai vechi decât însuşi omul." Va fi uşor să mă îndepărtez de turiştii ăştia fraieri după ce vom ateriza şi să fac rost de un vehicul pentru zăpadă. Încă îmi mai amintesc unde depozitează hidrominerii transportoarele acelea mari, departe în tundră. Cu un vehicul din acela voi putea să ajung destul de departe în munţi, aşa încât să nu mă mai găsească niciodată, iar eu să nu fiu ispitit să vin după tine. Asta e diferenţa dintre Diega şi mine. Eu am vrut să fug. Nu ştiu dacă moartea a fost ceea ce căuta ea cu adevărat, dar ştiu că la sfârşit nu-i păsa de nimic.

Oamenii În Costume nu trebuiau să-mi dea pulsul ei, dau au făcut-o. Diega şi Cale nu trebuiau să rămână într-un oraş pe care-l cunoşteam aşa de bine, dar au rămas. Cât de caracteristic pentru ea să fi rămas în preajmă, jucându-se pe gheaţa cea mai subţire pe care a putut s-o găsească. Sau poate că nu s-a gândit deloc la asta. Poate că era şi ea un nimeni ratat, la fel ca mine.

Nu prea mai cred nimic.. Nu ştiu decât atât – motivul pentru care sunt aici, motivul pentru care i-am omorât pe Oamenii În Costume nu este pentru că m-au pus n funcţiune şi m-au trimis ca să-mi lichidez prietenii. Puteam să-i fi cruţat pe Diega şi Cale în acelaşi fel în care am de gând să te cruţ pe tine. (Îndreaptă-te şi zâmbeşte – îţi înapoiez pulsul inimii. Nu-l mai vreau. Nu pot suporta povara lui). Nu, când sunt cinstit cu mine însumi, ştiu că motivul pentru care i-am omorât pe toţi nu a fost pentru că Diega l-a ales pe Cale, ci fiindcă nu m-a ales pe mine. O diferenţă subtilă, dar una importantă.

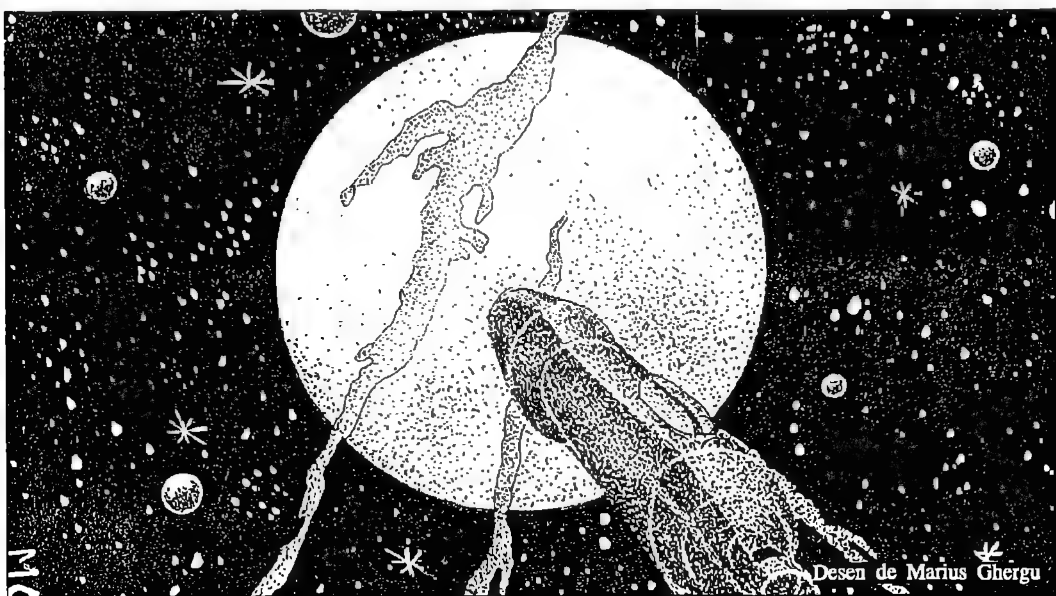
Dar aici am ajuns într-un domeniu vechi. Poate că această mărturisire este numai încercarea mea de vagabond să închid odată pentru totdeauna detectoarele de vrăjeală, şi sper că fantomele vinovate le vor urma. De-acum, am să bag în buzunar feţele lor, laolaltă cu toate celelalte feţe pe care le-am distrus, şi-am să fug mai departe. Oamenii În Costume şi ei şefii, ştii. Iar nu le-a plăcut ce-am făcut cu băieţii lor, nu, nici un pic. Am lăsat echivalentul unei averi din acea apă scoasă din adâncurile lumii să facă vălurele pe marginile apartamentului lor de pe terasă, zeci de litri de apă. Am privit-o cum devenea roz împrejurul cadavrelor lor, cum se infiltra în manşetele cu monograme ale cămăşilor lor, cum făcea să plutească şuviţe de păr şi foi zdrenţuite de imprimate. M-am spălat în apa lor de un milion de dolari şi am părăsit măcelăria aceea tăcută ca o biserică, închizând uşa în urma mea.

Stau tolănit pe piele moale la clasa întâi. La câteva locuri în faţa mea, inşi ameţiţi gen administratori de mijloc se dau la stewardeze, iar eu mă gândesc că mi-ar plăcea să le sfâşii gâtlejurile slăbănoage, rozalii. Chestia din capul meu mormăie la mine, spunându-mi că mi-e foame şi cât de uşor mi-ar fi să te deschid şi să-ţi beau tot sângele. Tot ce am de făcut este să execut stânga împrejur, o şmecherie drăguţă la douăzeci de mile înălţime. Cu cât merg mai departe de tine, cu atât mai disperată devine chestia din capul meu, până când îmi zumzăie în creier ca o viespe prinsă într-o floare-ulcior. Lumina asta e o tortură. Pielea mea e lapte covăsit. Când ridic mâna, aproape că pot vedea oasele de dedesubt. Nu vei şti niciodată cât de greu îmi este să te părăsesc. Dacă n-ar fi drogurile pe care stewardezele zâmbitoare ni le tot distribuie, n-aş reuşi niciodată.

Stimulentele recreative acţionează asupra sistemului limbic, excitând receptorii de glutamat din hipocampus şi amigdale. Amintirile explodează şi ard ca fumul. Imaginează-ţi că schimbi canalele rapid pe World Link, fiecare imagine suprapunându-se peste cea dinainte. Puştani pe biciclete. Peşti fosilizaţi. Cuţite-fluture licărind. Îmi amintesc că mi s-a făcut rău exact înainte să zbor către Sidney. Pe atunci, am crezut că era gripa, dar acum ştiu că era slăbiciunea separării. Diega tăia cordonul şi mă lăsa în voia sorţii. Eram în baie, stropindu-mă cu apă pe faţă, când a intrat, închizând uşa îndărătul ei. Mi-a mângâiat şoldul şi mi-a desfăcut fermoarul acolo lângă chiuvetă, încolăcindu-şi picioarele împrejurul meu. Am făcut-o acolo pe podea. Câteva ore mai târziu, pe când treceam prin vamă în Australia, încă îi mai simţeam mirosul pielii pe mâini. Gresia albă fusese rece şi strălucitoare îndărătul evantaiului ţepos al părului ei, precum zidurile din mina de gheaţă cu ani în urmă, iar când albul a apărut pentru o clipă îndărătul pleoapelor sale întredeschise, am avut viziunea electrifiantă că interiorul ţestei sale era un glob din cristal limpede. Încă mai visez acea imagine, gândindu-mă că, dacă aş fi putut să-mi regăsesc drum înăuntrul ţestei ei, poate aş fi întrerupt ceea ce o îmboldea şi aş fi împiedicat-o să fugă.

Prin fereastra din stânga, văd câmpurile de gheaţă de pe Platoul Polului Sud. Încă o mai simt mişcându-se dedesubt, târându-ne împreună acolo sub gheaţă, pe paturile acelea uzate din lemn. Îmi mişc mâinile pe spatele ei, săpând în viscolele şi sloiurile de gheaţă ale cărnii ei, o ţin acolo în acel moment, ascultându-i orgasmul plin de bâiguieli cu altcineva. Chiar înainte să mă părăsească mă întinde pe podea, desfăcându-şi halatul şi alunecând peste mine ca umbra unei ciori, trăgându-mă spre ea. Gresie rece de-a lungul spatelui meu în timp ce ea îmi trage cămaşa peste cap. Sunt beat şi orbit de zăpadă, îi zăresc faţa în dungi de culoare care ard precum interiorul ţestei mele. Chestia din capul meu mă prăjeşte, şi mi-e frică. Când voi atinge pământul, paşii mei vor lăsa găuri clocotinde în gheaţă. Cineva mă va urmări şi va trebui să dansez cu ei aşa cum am dansat cu sărmana Diega. Dar înainte s-o fac, înainte să ne scufundăm împreună pentru totdeauna în acel alb nesfârşit, am să le-o spun odată ca să înţeleagă: sunt acasă.

Traducerea:
Florin Pâtea

Desen de Marius Ghergu

Ziua purificării

Deşi îi este cam frică de operaţie, Greg încearcă să ascundă acest lucru, doar astăzi împlineşte nouă ani, e aproape matur, cel puţin aşa crede el, este palid la faţă şi mânuţa-i este încleştată de palma mea, mult aş da să nu treci şi tu prin acest calvar, poate să nu mergem, ne întoarcem acasă şi...

...mult aş da să nu treci şi tu prin acest calvar, ce să-i faci, de la această operaţie nu se poate eschiva nimeni, sau poate?, în invitaţie nu scria nimic despre obligativitate, putem să nu m...

...în invitaţie nu scria nimic despre obligativitate, ei sunt convinşi că se vor prezenta toţi, bietul copil, va trebui să vorbesc serios cu medicul care-l va opera.

Gregor se întoarce spre mine:

– Tăticule, cum crezi, vor veni toţi?

Cine toţi, cine?, ah, da, invitaţii, Doamne, în asemenea clipe se mai poate gândi la oaspeţi, deşi, de ce nu, are doar opt, nu, deja nouă ani.

– Cred că toţi.

– Va veni şi Max?

– Max în primul rând.

Gregor tace nehotărât dacă să mă întrebe sau nu, i se poate citi totul pe faţă, despre fetiţa aceea, cum o cheamă... mă va întreba sau nu?

– Tăticu...

Mă priveşte şovăitor, cât de mult seamănă cu Margareta, aceeaşi faţă, va întreba sau nu?

– Tăticu, dar Elena va veni?

– Va veni şi Elena, fii liniştit. Nu poate să nu vină.

Se îmbujorează şi evită să mă mai privească, pare mai vesel, degrabă vom intersecta bulevardul „Fericirea“ şi apoi nu mai rămâne mult până la spital.

– Dar ce fel de tort va face mămica?

– Nu ştiu, Gregor, trebuie s-o întrebăm pe ea.

Mă opreşte în faţa vitrinei cu jucării, la ce se uită? la poliţist sau la rachetă? sau la ambele?

– Tăticule, îmi spui ce cadou mi-ai luat? Hai, te rog!

Fără să vreau, zâmbesc, de-aş avea eu grijile tale, sigur ai răscolit prin toată casa, drăcuşor mic ce eşti.

– De ce nu vrei să mai aştepţi câteva ore, până vom începe să serbăm?

Mergem mai departe, Greg mână distrat o piatră pe trotuar, şutând-o când cu dreptul, când cu stângul, îşi strică încălţămintea, ar trebui să-l dezvăţ de acest prost obicei, însă nu-i pot interzice micile lui plăceri de copil, mai ales astăzi.

– Mai târziu, după ce va trece ziua mea, să-mi spui, te rog, unde l-ai ascuns. Am căutat peste tot, însă nu l-am găsit.

Piatra ajunge la picioarele mele şi i-o pasez uşurel înapoi, bine că am lăsat cadoul la vecini, neapărat îl găsea, încuviinţez grav din cap cum că da, îţi voi spune, degeţelele lui îmi strâng mai puternic palma.

– Dar mămica va merge astăzi la cursuri?

Se va supăra, într-adevăr, Margareta ar putea să nu se ducă astăzi la cursu...

...se va supăra, să vorbesc cu Margo, ziua de naştere a fiului e numai o dată pe an, iar cursurile se fac zilnic, ar fi bine să nu se ducă astăzi la cursu...

...se va supăra, nu se poate face nimic, va trebui să se resemneze, mă priveşte speriat, m-am împiedicat din cauza întrebării lui şi se simte vinovat.

– Din păcate, va merge. Ştii doar că nu are voie să lipsească.

Trecem pe lângă panoul cu Preşedintele înconjurat de copii, îl vor schimba la Sărbătoarea Pâinii, oare ce vor pune în loc, anul trecut era Preşedintele cu un snop de grâu în braţe, totul se schimbă, *panta rei,* numai el nu, anii trec, iar Preşedintele rămâne tot tânăr, poate sunt folosite nişte poze vechi, nişte şabloane făcute...

...anii trec, iar Preşedintele rămâne tot tânăr, e şi normal, de sănătatea lui au grijă cei mai buni medici.

– Este adevărat că cursurile se fac tot acolo unde lucrează nenea Martin?

Oare de unde o fi aflat că cursurile se ţin la Minister?

– Da, tot acolo.

– Atunci ei se întâlnesc uneori, nu-i aşa?

Straniu, nu m-am gândit mai înainte la această posibilitate.

– Nu ştiu, Gregor.

Trebuie s-o întreb pe Margo dacă chiar se...

...La ce mă gândeam?

– Tăticule, ce-i aia, „pata întunecată“?

Traversăm bulevardul, în sfârşit Greg începe să ţină seama de regulile pentru pietoni, bravo, despre pata întunecată? Cu ce să încep, cu împiedicările, nu, mai bine să-i vorbesc despre refulare.

– Fiecare om, pe măsură ce se maturizează, devine tot mai disciplinat, mai ordonat. Iată, acum, când traversam strada, ai acţionat conform regulilor, pe când încă jumătate de an în urmă...

Greg pleacă fruntea, nu face să-l cert, înţelege singur.

– Astfel, o anume categorie de gânduri, idei, pulsiuni, ... înţelegi cuvântul? ... devin inacceptabile pentru un om normal. Apare „zona“ sau „pata întunecată“, zonă a conştiinţei unde se află acele gânduri şi în care nu se poate pătrunde.

Iată şi spitalul, strâng mai puternic degeţelele ce se agaţă de mâna mea, Doamne, ai grijă de el!

– Când gândurile se îndreaptă spre această zonă, omul îşi pierde pentru o fracţiune de secundă cunoştinţa, se împiedică şi, de obicei, mersul gândurilor i se schimbă. Pata întunecată este ca o siguranţă, un scut protector pentru ordine şi disciplină.

Ultimele cuvinte deja nu mai sunt ale mele, le-am citit undeva, încep să vorbesc mai rar, alegând cu mai multă grijă cuvintele.

– Ea începe să se formeze la vârsta ta, însă acest proces este periculos pentru viaţă şi sănătatea psihică. Ca să se excludă orice risc, se face o operaţie.

Când aude de operaţie, Gregor aruncă o privire rapidă scărilor spitalului care e deja aproape şi se uită la mine, Doamne, piciule nu te mai uita aşa, eu nu pot face nimic, simt cum mi se strânge totul în interior, mi-e greu să respir, NU AM VOIE!, mi-a dispărut umezeala din colţurile ochilor, nu se transformă în lacrimi, cred că iarăşi pot vorbi normal.

– Hai, Gregor, nu-ţi fie frică. Nu se va întâmpla nimic grav. Această operaţie este suportată zilnic de sute de copii şi nimănui nu i se întâmplă nimic.

Mă priveşte cu speranţă, fac o mică pauză, fiindcă simt că vocea iarăşi începe să-mi tremure.

– Nu vei simţi nimic. Te vor adormi înainte de a începe. Greg, eşti doar cel mai mare din clasă. Cine dintre băieţi se mai poate lăuda că a fost în stare de narcoză? Îţi imaginezi, se adună oaspeţii şi le povesteşti despre operaţie. Vor muri de invidie. Ce zici de o asemenea posibilitate?

Mă simt ca cel mai josnic om, Gregor se lasă în sfârşit introdus prin uşile de sticlă ale spitalului în holul larg şi răcoros. Straniu, nu se simte acel miros specific de medicamente prezent în spitale, o măsuţă cu reviste, câteva fotolii, un ciorchine de baloane cu „La mulţi ani“ pe ele, în colţ un tip.

– Bună ziua, ne zice, zâmbind prietenos.

Cine-o fi?, nu cred că e medicul, îl salut dând din cap şi îl trag uşor de mână pe Greg.

– Bună ziua.

Zâmbetul devine şi mai prietenos, face câţiva paşi spre noi studiindu-l pe Gregor, îi dau invitaţia, aruncă doar o privire fugară pe ea, continuă să zâmbească şi să-l studieze pe Greg, ochii însă nu-i zâmbesc, CE VOR SĂ-I FACĂ FIULUI M...

...ochii însă nu-i zâmbesc, se uită de parcă ţinteşte cum să-l înşface pe Gregor mai bine, pentru acest lucru a şi fost pus aici – să liniştească copiii, sau poate pe prinţii lor, nu se ştie cine trebuie liniştit mai tare.

– Din câte înţeleg, tinere, ai împlinit astăzi nouă ani?

Devine serios, de parcă ar vorbi cu un matur, Gregor e măgulit, cred, pe faţă încă nu i se citeşte nimic în afară de spaimă, totul va fi bine, trebuie să mă calmez.

– Cred că tăticul tău ţi-a spus că aţi venit să ţi se facă şi ţie operaţia ce se face tuturor când încep să se maturizeze. Însă vreau să te previn de la bun început: din păcate, nu te vei putea lăuda prietenilor, povestindu-le de câtă tărie de caracter şi voinţă ai dat dovadă în timpul operaţiei, înfruntând durerea. Din păcate vei dormi şi nu vei simţi nimic.

Frumos a întors-o tipul, interesant, vorbeşte cu toţi copiii la fel sau improvizează de la caz la caz?

– În schimb, le vei putea spune că nu te-ai temut deloc înainte de operaţie. Frumoasă perspectivă, nu-i aşa?

Îl apucă de mână pe Gregor şi aşteaptă reacţia acestuia, piciul se uită la mine, să-i zic ceva, ce?, încerc să zâmbesc, ce să-i spun?, dacă mai tac puţin va începe să plângă.

– Nu te teme, Gregor, fă ce-ţi spune nenea doctor.

Să-i zic tipului să fie mai atenţi, cine o fi fiind medicul?, probabil nu el, chirurgul e într-un loc steril, să întreb în ce constă opera...

...probabil nu el, chirurgul e într-un loc steril, să-i rog să-mi permită să merg cu dânşii, să asist la opera...

...probabil nu el, chirurgul e într-un loc steril, să-l întreb pe tip în ce constă opera...

...probabil nu el, chirurgul e într-un loc steril, să-i rog să fie mai atenţi.

– Ă-ă,... voiam să vă rog să...

– Da, da, nu vă faceţi griji, mă întrerupse tipul. Totul va fi în regulă. Revenim în zece minute. Nu-i aşa?, se întoarse spre Gregor.

Gregor îi zâmbeşte nehotărât şi strânge din umeri, tipul îl trage după sine.

– Să mergem, tinere, oaspeţii nu aşteaptă. Dacă mai stăm aici, vor începe să sărbătorească fără tine ziua de naştere şi vor mânca tot tortul.

Se duc, după ei se închide o uşă grea de fier şi eu rămân singur, mi-au luat fiul, totul va fi bine, trebuie să mă liniştesc, mă îndrept spre fotoliul de lângă uşa pe care au intrat, ea nu lasă să treacă nici un sunet, totul va fi bine, când i-am spus lui Martin că lui Greg i-a venit invitaţie la această operaţie complicată. „Aminteşte-ţi că ţi s-a făcut şi ţie, iar după câte văd eşti încă viu.“ Lui Martin, care este un optimist incurabil, îi e uşor să zică aşa, el copii n-are, când eram mici se făcea la unsprezece ani, ordinul ca operaţia să se facă la nouă a apărut nu demult, pe mine nu m-a durut nimic, mai exact, am adormit, iar când m-am trezit, a început să se manifeste pata întunecată şi nu-mi mai ardea de operaţie, mă împiedicam foarte des şi aproape nu mai ţin minte acele zile, mă împiedicam la fiecare gând, să vezi câte idei antisociale are omul fără pată, un trosnet sec însoţit de fâşâit de file mă fac să tresar, un teanc înalt de reviste de pe măsuţă se împrăştie pe jos, nici nu-mi dădeam seama cât eram de atent să aud vreun sunet de după această uşă blindată, nu, aşa nu se poate, am o fantezie prea bogată, trebuie să mă calmez, să iau exemplu de la Martin, iată omul care nu are nici un fel de temeri şi îndoieli, deşi nici el nu a fost întotdeauna aşa, am învăţat într-o clasă toţi trei, eu, Margareta şi Martin, când am crescut, ambii îi făceam curte Margaretei, ea devenise între timp cea mai frumoasă din liceu, când a aflat despre nunta noastră s-a supărat foc, nu a venit nici la nuntă, pe mine se prefăcea că nu mă observă când ne întâlneam pe stradă, a trimis o scrisoare Margaretei, zicea că va deveni numaidecât un om influent şi puternic, va avea o bună poziţie în societate, bani, casă şi încă nu ştiu ce, apoi a dispărut, nu s-a văzut vreo cinci ani, se zicea că este căutat de poliţie şi alte tâmpenii, Greg avea deja patru ani când s-a

întors, bine dispus, sigur de sine, îi apăruse deja acel aer veşnic de superioritate, a fost angajat de Ministerul Purităţii Morale, nici nu ştiu ce post deţine, să-l întreb când ne vom mai ved...

...a fost angajat de Ministerul Purităţii Morale, nici nu ştiu ce post deţine, curios, cum a ajuns acolo?, când l-am întrebat mi-a spus, zâmbind acru: „Prin luptă", altceva nu a avrut să zică, să aflu, totuşi, cu ce se ocupă ministerul ăsta, şi Margareta ar trebui să ştie, doar cursurile se fac tot acolo, s-o întreb ce face la acele cu...

...şi Margareta ar trebui să ştie, doar cursurile se fac tot acolo, oare Martin o mai iubeşte?, ambii s-au schimbat mult în ultimul timp, mai ales Margo, probabil e din cauza cursurilor alea, oare cât va mai dura operaţia, Gregor a intrat de vreo patru minute, când ne-a vizitat prima dată după acei cinci ani de bludnicie, ne ridicasem deja de la masă, mi-a spus: „Am şi uitat cât este de frumoasă Margo.", nu ştiam ce să-i răspund, Margareta era la bucătărie, ne mai făcea câte o cafea, am crezut că Martin va reîncepe să-i facă curte, cât de ridicol eram, deşi, de ce ridicol, poate a şi încercat, s-o întreb pe Margo dacă nu cumva a sâcâit-o, deşi mi-ar fi spus-o imediat, poate nu mi-a spus să nu fac vreo prostie, poate..., dar dacă m-a minţit?, DACĂ EL ESTE AMAN...

...dar dacă m-a minţit?, nu cred, Margo mă iubeşte, de acest lucru pot fi sigur, dacă nu mai am încredere în ea, atunci în cine?, de ce durează atât, cât mai au de gând să-l ţină acolo pe Greg, cam peste o săptămână după întoarcerea lui Martin a venit invitaţia pentru Margo, era chemată la un curs cu lecţii pentru mame şi soţii, straniu, nu m-am gândit niciodată, poate când se întocmeau listele Martin a propus-o pe Margo, nu sunt deloc clare criteriile după care au fost alese femeile invitate la Minister, nu cunosc pe nimeni care ar mai frecventa aceste cursuri, să-l întreb pe Martin, poate el a făcut ca Margareta să fie invitată la aceste cu...

...nu cunosc pe nimeni care ar mai frecventa aceste cursuri, nu, aşa nu se poate, trebuie să aflu numaidecât ce fac ele la cu...

...nu cunosc pe nimeni care ar mai frecventa aceste cursuri, Margo s-a schimbat foarte mult de când merge la ele, a devenit mai tăcută, zâmbeşte mult mai rar, se fereşte de oameni, îşi dedică mai tot timpul lui Gregor, a început să se împiedice mult mai des, mai ales în prezenţa lui Martin, nu, ceva e în neregulă...

...mai ales în prezenţa lui Martin, uneori din cauza deselor împiedicări nu poate scoate un cuvânt, în ultimul timp preferă să nu-l vadă deloc, când vine el în vizită stă în dormitor şi citeşte sau se duce la Greg, trebuie s-o întreb de ce nu-l place aşa tare pe Mart...

...în ultimul timp preferă să nu-l vadă deloc, când vine el în vizită stă în dormitor şi citeşte sau se duce la Greg, cât va mai dura această operaţie?, stai că am citit undeva: dureri groaznice de cap ce pot duce la nebunie sau chiar la moarte, o broşură albastră editată de Ministerul Purităţii Morale, deci iată una dintre ocupaţiile acestui minister.

Uşa se deschide şi intră Gregor, dus de mână de tipul acela, fiul meu este palid şi adormit, în rest totul pare a fi normal, mă ridic în întâmpinarea lor.

– Cum?...

– Nu vă faceţi griji, totul este în regulă. Băiatul e un adevărat voinic, cu fleacul ăsta de operaţie nu-l iei.

– Credeam că va dura mai mult. Narcoza,... mai ştiu eu...

– I-am administrat un preparat care neutralizează somniferele. Acum, eroule, hai, du-te la tăticu.

Greg ia, fără să privească, balonul cu „La mulţi ani" ce-i este întins, vine cu paşi împleticiţi spre mine şi mă apucă de mână, l-aş lua în braţe, însă mă jenez de acest tip.

– Mulţumesc.

– Să vă crească mare.

Faţa tipului devine posacă, ochii i se

întorc parcă să privească în interior, tipul deja nu mai e cu noi, se gândeşte la ceva ce-i aparţine doar lui, ceva merge nu aşa cum ar trebui să meargă, el nu este deloc mulţumit de sine şi de ceea ce face, de parcă a ajutat la înfăptuirea a încă unei nemernicii şi acum îi pare rău, trupul îi este străbătut de o tresărire violentă – s-a împiedicat, deja eu încep să mă simt incomod, întorc ochii într-o parte, nu mai avem ce face aici, îmi iau rămas bun printr-o înclinare a capului, deşi nu cred că salutul meu a fost remarcat, ies cu Gregor afară, pe scările spitalului, aici e o frumoasă zi de vară, în faţa noastră se întinde cartierul Umanismului, dominat de înaltul Minister al Purităţii Morale, cu pădurea de antene de pe acoperiş, la ce le trebuie atâtea?, să-l întreb pe Mar...

...în faţa noastră se întinde cartierul Umanismului, dominat de înaltul Minister al Purităţii Morale, cu pădurea de antene de pe acoperiş, în depărtare, pe colinele Dragostei Pentru Patrie soarele licăreşte jucăuş pe braţele metalice ale retransmiţătorului numărul 12, ce deştept l-o fi pus aici, televiziunea e la doi paşi, oare ce o fi transmiţând, mai ales că peste tot sunt turnuri din astea, n-ar strica să aflu...

...oare ce o fi transmiţând, mai ales că peste tot sunt turnuri din astea, probabil aparţin armatei, coborâm încet treptele, ce aer curat şi aromat, băiatul are reacţiile încetinite, îl susţin atent să nu se poticnească, când ajungem pe trotuar îl trag spre mine şi îl îmbrăţişez, se pare că aerul de afară îl trezeşte, tresare, vrea să spună ceva, iar tresare, gata, a început şi la el.

– Tăticule, ce mi-au făcut? Tă...

Trupuşorul lui firav este scuturat de o convulsie puternică.

– Tăticule, ce mi-au făcut? Tăti...

Se cutremură iarăşi.

– Tăticule, ce mi-au făcut? Eu vreau să...

Este întrerupt de o serie de convulsii, începe să plângă, îl strâng mai tare la piept şi simt cum umerii i se cutremură puternic la fiecare împiedicare, îşi ascunde faţa în cămaşa mea, pe ceafă părul i-a fost ras şi are acolo un disc metalic cât o monedă de zece, stăm mult timp aşa, el plânge în continuare, dar convulsiile devin mai rare, eu continui să privesc, strângându-l din răsputeri la piept, spre acel mic disc, simt cum mi se ridică un nod în gât, însă nu pot face nimic altceva decât să-l strâng la piept, de aceea îl strâng şi mai tare, după un timp Gregor se mai linişteşte, se desprinde de mine, îşi şterge obrajii uzi cu mâneca şi încearcă să-mi zâmbească, uneori mai sughiţă, însă gata, ce era mai straşnic a rămas în urmă.

– Ce vroiam să-ţi spun?

Se încruntă, încearcă să-şi amintească, aştept răbdător, şi la el a început să se manifeste pata întunecată, e mare de acum, însă acest lucru nu ştiu de ce nu mă bucură deloc, ci invers, am senzaţia unei mari, ireversibile pierderi.

– Mi-am amintit. Faţa i se luminează, parcă a răsărit soarele. La istorie avem o profă nouă. Mergem acasă acum?

Încuviinţez, iar el porneşte înainte, întrecându-mă cu câţiva paşi.

– Ea predă mult mai interesant decât precedenta. Tăticu, dar tu chiar pe bune crezi că vor veni toţi acei pe care...

Îl urmez, uitându-mă la discul metalic din ceafa lui şi până la urmă nu rezist, ridic mâna la ceafă şi ating propriul meu disc. Neted şi rece, este la locul lui, dintre toate cunoştinţele mele numai Martin nu are acest disc, arunc o privire timidă în jur, trecătorii nu mi-au remarcat gestul, toţi se grăbesc la treburile lor, împiedicându-se frecvent, în mine creşte un val de ură faţă de această lume mincinoasă, îmi vine să strig tare, să mă audă şi EI, nu ştiu care EI, însă sunt sigur că au să mă audă cum îi întreb: „Ce aţi făcut cu noi?! De ce vă bateţi joc de n..."

...Ăăă, la ce mă gândeam?,... ah, da, Greg are o profesoară nouă, poate acum în sfârşit va începe să înveţe istoria, iuţesc paşii, să ajungem mai repede acasă, ne-or fi aşteptând oaspeţii, astăzi e ziua lui Gregor, împlineşte nouă ani, e aproape matur, cel puţin aşa crede el...

ROBERTO R. GRANT

GENERATORUL DE REALITATE

PARTEA I

În text/gândire subliniez anumite cuvinte şi expresii lipsite de sens, neclare sau improprii. Astfel, respect regula exactităţii, specifică fiinţelor din specia mea.

(Entitatea, „Monolog")

1 În mod convenţional, folosesc genul masculin, atunci când vorbesc/gândesc despre mine însumi. Ei mă numesc Entitatea. Masculinul este considerat genul preponderent, în limba română. Spiritul acestei limbi mă obligă, deci, să-l prefer.

De ce vorbesc/gândesc deocamdată în română? Din mimetism. Cunosc toate limbajele naturale, dar aria mea este Rominia. Ca urmare, m-am *ataşat* de limba vorbită aici. Mai exact, de o parte a ei, fiindă actualmente se foloseşte un amestec de română, romani şi engleză. O explicaţie a opţiunii mele este faptul că am parcurs foarte multe cărţi scrise în româneşte, pentru a afla ce s-a întâmplat în minţile oamenilor din trecut, trăitori în această arie geografică. Posibilităţile mele de a sonda conştiinţele nu se reduc la oamenii aflaţi în viaţă. Pot să devin martorul unor mişcări mentale petrecute cândva. Trecutul nu este pentru mine ceva ireversibil consumat. Spre deosebire de călătoriile pământenilor în lumile virtuale, eu ajung realmente în epoci revolute.

N-am cui să-i *raportez* ce informaţii am obţinut în Rominia. Nu pot să-mi contactez semenii, iar oamenii nu m-ar înţelege. De fiecare dată când aceştia din urmă au luat, vag, cunoştinţă de existenţa mea, n-au reuşit decât să mă asemene cu un zeu. O fiinţă cu puteri supranaturale, nemuritoare, care se amestecă uneori în treburile pământenilor. O comparaţie nesatisfăcătoare. Zeii *erau* nişte extrapolări ale oamenilor. Aveau calităţile şi defectele acestora. Nu *erau* nişte *fiinţe* curioase. Aviditatea de inedit le era străină. Nu se *hrăneau* cu informaţii, consumau alimente şi băuturi miraculoase. Nectar şi ambrozie, în mitologia greacă.

Nu sunt un zeu. Ba chiar aş putea spune/gândi că sunt un antizeu. Nu îmi exercit *puterile* împotriva oamenilor, nu sunt încarnat într-o fiinţă umanoidă, nu locuiesc în Olimp. Sunt o formă energetică imposibil de înţeles pentru minţile pământenilor. Un geniu de-al lor ar putea spune că sunt ilustrarea (*vie?*) a unui paradox. Nu sunt *supus* legilor timpului şi spaţiului, în sens pământean, nu pot conceptualiza unele dintre caracteristicile terrienilor. Tot ce ţine de afectivitate îmi este străin. Oamenii ar putea spune că sufăr de o infirmitate psihică sau sufletească, astfel exprimată. Nebunii de pe Terra au o logică impecabilă, dar nu au *sentimente*. De aici, atrocităţile comise de unii dintre ei, ajunşi conducători. Lipsiţi de *milă*, aceştia şi-au ucis semenii sau i-au persecutat, din motive logice, dar lipsite de *empatie interumană*. Calitatea de om, spun pământenii, este asigurată de *sentimente*, de conştiinţa apartenenţei la o specie de indivizi solidari între ei.

Neputinţa de a conceptualiza *sentimentele* mă apropie de un computer evoluat, capabil de *umanizare* doar în mod mecanic, adică prin simularea cât mai perfecţionată posibil a unor *trăiri* umane. Sunt un computer şi nu o ştiu? Nu mă interesează răspunsul. Esenţial pentru mine este faptul că depind de informaţiile inedite. Lipsit de acestea, după o perioadă de *timp* mi-aş schimba starea, aş intra într-un fel de *hibernare*. M-aş autocontempla, reorganizându-mi la nesfârşit informaţiile deţinute. Cândva, când toate configuraţiile posibile ar fi realizate, m-aş stinge. *Nemurirea* mea ar înceta. Poate că, un *timp*, conştiinţa de sine mi s-ar păstra. Toate aceste etape ar dura perioade de neconceput pentru oameni.

Sunt *constrâns* să mă rezum

la Rominia. Sunt mai *tânăr* decât cei mai mulţi dintre semenii mei. Aceasta este explicaţia.

În ultima *vreme* am recurs mai mult la trecut. Am constatat din nou că accesul meu la informaţiile din minţile unor oameni morţi este limitat. Ar trebui să vorbesc/gândesc despre *umilinţă*. Eu, adică, ar trebui să mă simt *umilit*, pentru că sunt *neputincios*. Nu sunt în măsură să conceptualizez *umilinţa* altfel decât prin definiţii reţinute din cărţi. Ştiu, de asemenea, s-o recunosc, dacă este trăită de un om, în funcţie de anumite modificări somatice subtile. Pot să recunosc *umilinţa* şi după felul de a vorbi/gândi al unui om. Sunt în măsură să o simulez prin cuvinte.

Sentimentul de umilinţă ar putea să-mi fie inculcat şi de *neputinţa* mea creativă. Prelucrez informaţii, pot să le combin, dar nu depăşesc un anumit nivel de complexitate. Noutatea configuraţiilor este relativă, chiar inexistentă. Mai precis spus/gândit, sunt *steril*.

Pentru oameni, produsele *sterilităţii* mele ar părea noutăţi *absolute*. Eu, însă, găsesc imediat tiparul folosit, cândva, în trecut. De aici o *senzaţie de insatisfacţie*. Sau, în termenii folosiţi de mine, constatarea că fluxul de informaţii inedite stagnează.

Am încercat să folosesc creierele unor locuitori ai Rominiei de azi, luând înfăţişare omenească. Am chestionat câteva personalităţi, în chip de jurnalist străin, doritor să afle părerile unor cetăţeni importanţi. Iată câteva dialoguri.

– Sfinţia Voastră, ce părere aveţi despre amestecul de etnii din Rominia?

– Vă rog să precizaţi! Ce anume vă interesează?

– Cum vor evolua lucrurile în viitorul apropiat? Vor apărea noutăţi?

Marele predicator Elvis Opruno, un bătrân înalt, numărul unu al organizaţiei religioase Chezaşii Trezirii, este al doilea om, ca putere, în Rominia de azi. Când reprezentanţii minorităţii româneşti şi-au înteţit activitatea politică, el a fost atins de lasitudine. Subalternii săi s-au gândit să-l demită. Am intervenit şi i-am *insuflat* lui Opruno vechea lui energie. Ca urmare, principalul pretendent la demnitatea de mare predicator s-a retras. În momentul discuţiei cu mine, Opruno este un om carismatic, capabil să-i dea ordine până şi împăratului. Ţiganii îl consideră foarte *impresionant*, doresc să i se supună, *cred* în el.

Opruno scoate o cutie plată şi prizează o doză de cocaină. Nu se jenează de mine. **Puţin îmi pasă de porcul ăsta de husăn. Ce ştie el? Vine la noi ca şi cum s-ar duce la grădina zoologică. Să scrie ce vrea în ziarul lui de căcat. Fute-m-aş în norocul lui!** Dacă enoriaşii lui i-ar cunoaşte gândurile, poate nu l-ar mai *venera* ca pe un zeu. Iar fostul lui duşman, capabil de crimă, acum admirativ, nu l-ar mai privi cu *evlavie*.

Marele predicator mă examinează atent. Pupilele lui negre sunt înconjurate de cercuri decolorate. Spune:

– Nimic nu este nou sub soare. Noi suntem un popor mai deosebit. - Se opreşte şi priveşte câteva secunde în gol. - Există un proces original. Împăratul nostru s-a decis să renunţe la putere.

– Să renunţe? N-a fost anunţată nici-o abdicare.

Ridică *plictisit* din umeri:

– În fapt, domnule. Practic, noi nu mai avem împărat.

– Cum adică?

– Suveranul şi-a părăsit palatul fără să fi fost obligat şi se comportă ca şi cum treburile imperiului nu l-ar mai privi. Este echivalentul unei abdicări. - Începe să se enerveze. Vocea lui capătă accente dramatice. - Să te instalezi într-o casă obişnuită şi să te comporţi ca şi cum ai fi un rom de rând! Este cu totul inadmisibil!

Opruno suferă de demenţă senilă. Intelecţia lui a devenit modestă. Programul meu îl face, însă, creditabil.

Aştept să se liniştească. Nu-mi va spune nimic interesant. Discuţia mea cu el este un simplu exerciţiu. Ceea ce fac eu acum ar putea fi numit *masochism*. Ceva legat de *suferinţă* şi de *plăcerea de a suferi*. Teoretic, cunosc acest proces, dar nu-l înţeleg.

Se scutură şi îşi duce mâna la frunte, căutând o amintire importantă. Are un come back intelectual, tipic pentru demenţii senili. Pentru scurte perioade de vreme, aceştia îşi revin. Privirile i se aprind. Spune:

– Amestecul de etnii... Asta interesează ziarul dumitale... Românii au o baladă, despre o mănăstire care se dărâma noaptea, la nesfârşit. Oamenii construiau ziua, iar noaptea totul se ducea de râpă. Ca şi cum ar fi fost blestemaţi.

Clatin *servil* din cap. Aştept continuarea. Spune cu glas scăzut:

– Lucrurile revin întotdeauna la ceea ce au fost cândva. Nu putem scăpa de asta. După 2000 noi am ajuns la putere, iar românii s-au împuţinat. Natalitatea lor a scăzut drastic, emigrările au crescut. Deveniţi majoritari, romii au început să conducă ţara.

– Şi?

– Şi a venit un moment... Lucrurile au început să se deruleze invers. În mod absurd. Noi, romii adică, am început să dăm îndărăt. Să ne retragem treptat de la putere. Iar românii, de unde până atunci fuseseră o minoritate apatică, s-au înviorat.

Vorbeşte ca un bărbat de 50, perfect lucid. Continuă:

– Acum, noi suntem cei atinşi de apatie. Aşa a fost scris. - Deodată recade în starea de dinainte. Furia senilă îl cuprinde. Începe să strige. - Dar nu ne vom lăsa. Vom lupta până la ultimul om.

Privirile lui rătăcite sunt interesante. Este, în aceste momente, o fiară bătrână şi neputincioasă. Abia dacă îşi mai aminteşte vag ce înseamnă adevărata *agresivitate*. Se agită în zadar.

– Românii sunt periculoşi? îl întreb *candid*.

– Nu, dar dacă noi ne retragem, lor nu le rămâne decât să ocupe locul rămas liber. Vom ajunge acolo de unde am plecat acum 40 de ani.

Tremură, *bietul* bătrân.

– Domnule Brad Johnson, despre dumneavoastră circulă anumite zvonuri.

– De pildă.

– Că veţi fi preşedintele Rominiei. Este adevărat?

Brad Johnson este un tânăr foarte *frumos*. Mor femeile după el, aşa gândeşte orice om, atunci când îl vede. S-a pigmentat din motive profesionale. Trăieşte din banii obţinuţi în urma unor contacte sexuale cu femei din înalta societate a Rominiei. Clientele lui l-au preferat astfel, smolit. Înfăţişarea de ţigan l-a ajutat şi în contactele cu poliţia. În mod parţial explicabil, oficialităţile romine i-au privit cu mai multă îngăduinţă pe românii pigmentaţi, în raport cu ceilalţi. Cota de profesionist a lui Johnson este înaltă. Tarifele lui sunt mari. Soţii femeilor care îl folosesc sunt la curent, dar nu intervin. Cea mai importantă clientă a lui este Argentina (Argy) Darado, soţia ministrului de interne.

Profesionistul contactelor sexuale râde. Are o dantură *perfectă*. Spune:

– Pe la noi umblă zvonuri de tot felul. Este o tradiţie. Bazată pe o realitate.

– Care?

– În Rominia orice este posibil. Aşa se spune. Încă de pe vremea când ţara mea se numea România.

– Nu mi-aţi răspuns la întrebare. Are vreo bază reală zvonul respectiv?

Johnson, pe numele lui adevărat Ionescu Boris, este unul dintre puţinii oameni informaţi cu privire la aşa-numitul Pact Negru, semnat în anul 2020 între Organizaţia Paneuropeană pentru Echilibru (OPE) şi Partidul Romilor Liberi (PRL). Cu puţină vreme în urmă l-am determinat să vizualizeze semnarea tratatului. M-am folosit, în acest scop, de un anume Tom Santana, cartomant celebru în Rominia şi sfătuitor al împăratului Baxt al II-lea. Ca şi în cazul lui Brad Johnson, l-am ales pe Santana în mod *capricios*. Oricare om din Rominia ar fi putut să fie în locul lui. A existat, totuşi, un criteriu. Am apreciat că un italian naturalizat în ţara romilor ar putea da naştere la situaţii mai pline de neprevăzut decât un autohton. Înainte de a deveni un om important în Bukry, Santana a fost clovn muzical, artist de circ şi membru al unei secte obscure, care propovăduia abţinerea de la orice *plăcere*. Un *ascet*, deci. Dimpotrivă, Brad Johnson este un *desfrânat*, conform criteriilor omeneşti. Fiecare dintre ei reprezintă un exces, în materie de sexualitate. Alegerea mea s-a bazat şi pe faptul că oamenii acordă o mare importanţă sexualităţii, activitate menită să perpetueze specia, dar să producă şi *plăcere*. În principiu, orice este legat de sexualitate promite, pe Pământ, să genereze evenimente inedite. Un anume Sigmund Freud, mort în prima jumătate a secolului trecut, a aşezat sexualitatea pe locul întâi atunci când a încercat să explice felul intim de a fi al oamenilor. Acest Freud figurează pe lista celor mai importanţi cinci oameni din istoria umanităţii. Admiratorii şi contestatarii lui sunt la fel de *pătimaşi*.

– Întrebările dumneavoastră, spune *calm* Johnson, nu presupun răspunsuri.

– În ce fel?

– Deocamdată, Rominia este imperiu. Are un împărat. Dacă spun că voi fi preşedinte, complotez împotriva statului.

– Şi dacă negaţi?

– Un asemenea răspuns ar fi stupid de simplu. Ca jurnalist, căutaţi informaţii senzaţionale, nu?

Johnson are o inteligenţă nativă, nefolosită până cu puţină vreme în urmă. Ani în şir, el s-a mulţumit să se adapteze la condiţiile sociale obiective şi să-şi vândă trupul în condiţiile cele mai bune. S-a ferit să se gândească la altceva. Unul dintre semenii lui i-a spus odată că este curva masculină perfectă. Adică o maşină programată să îndeplinească acte sexuale în cele mai bune condiţii. Când i-am arătat punctul de pornire al Rominiei de azi, i-am inculcat şi o anumită disponibilitate pentru speculaţii gratuite. El a început să cunoască *plăcerea* de a gândi fără un scop practic, doar pentru performanţa de a combina cuvinte în moduri socotite *adevărate*.

– Bine, atunci, spun. O să vă pun altă întrebare. Este adevărat că vi s-a propus să deveniţi liderul mişcării de eliberare a românilor?

– Greşiţi, zâmbeşte Johnson. Românii nu au motive să caute o eliberare. Pentru simplul motiv că nu sunt oprimaţi. Au drepturi egale cu romii. **Poate**

că eşti un spion al lui Darado, jigodia dracului! De mult umblă el să mă prindă cu vreo poznă politică. Şi să mă înfunde. Argy ar plânge o vreme şi după aia şi-ar găsi pe altul. N-au de ce să facă revoluţie.

Îi inculc certitudinea că nu sunt spion, ci un jurnalist foarte discret, suporter în taină al românilor şi al cauzei lor. Câteva zeci de secunde, în creierul lui apare confuzia. Se opune sugestiei. Din ce în ce mai slab. Cedează:

– Poate că este mai bine să vă spun adevărul. Ştiu că n-o să menţionaţi numele meu. Formula cunoscută. Sursa a dorit să-şi păstreze anonimatul.

Zâmbesc şi îl încurajez prin gestul încuviinţării. Spun:

– Aştept. Nu v-aţi înşelat în privinţa mea. V-am şi uitat numele.

– Da. Există o mişcare românească îndreptată împotriva romilor. Mi s-a propus să devin şeful ei. Nu pricep de ce.

În mintea lui, din nou, nedumerirea.

– Nu am calităţi de conducător, continuă Johnson. Am o meserie infamantă, dacă pot folosi această expresie pretenţioasă. Există şi ideea ca eu să devin preşedinte al ţării. Desigur, după abolirea actualei forme de stat.

Se exprimă ca un om politic. Îl întreb, în continuare zâmbitor:

– De ce nu?

– Într-adevăr, de ce nu? Am auzit că funcţia îl creează pe om. Şi nu invers. **După ce am păţit în ultima vreme, mai că îmi vine să cred una ca asta. A apărut în mine o forţă de care n-aveam habar mai înainte.**

Îşi aminteşte de scena îmblânzirii câinilor sălbăticiţi. Cu puţină vreme în urmă a plecat pe jos înspre cartierul bogaţilor. Trebuia să o viziteze pe Argy Darado şi pe încă o clientă, mai puţin importantă. În mod normal, ar fi trebuit să ia un taxi. N-a făcut-o. A pornit încet, ca într-o plimbare. L-am urmărit cum merge printre clădirile ruinate, invadate de o vegetaţie neobişnuit de luxuriantă. Mai întâi, au vrut să-l atace nişte borfaşi. S-au apropiat de el, cu rânjete dispreţuitoare, fără să vorbească. Crimele gratuite sunt ceva obişnuit în lumea de azi, s-a gândit Johnson. Ăştia o să-mi ia lova şi apoi o să-mi facă o cheutoare în burtă. Până aici mi-a fost. Şi futut şi cu banii luaţi. Lucrurile au luat, însă, o altă turnură. La câţiva metri de el borfaşii s-au oprit, ca şi cum s-ar fi ciocnit de un zid invizibil. Pe feţele lor smolite au apărut nişte zâmbete slugarnice. Să trăiţi, şefule! a spus unul. Ceilalţi l-au imitat. Apoi s-au retras, mai întâi încet, apoi alergând. Scena s-a repetat într-un loc numit Piaţa Romană, în general ocolit de oameni. Acolo s-au făptuit multe crime. Autorii acestora au fost răufăcătorii sau anumite spirite malefice. Aşa cred cei din Bukry. Cândva, pe la începutul secolului, în Piaţa Romană se oficiau ritualuri sataniste. Johnson nu s-a *temut*. A pătruns calm printre grămezile de gunoaie. După ce i-am întâlnit pe cuţitari, mă simt foarte sigur de mine însumi, şi-a spus. Lumea asta este o femeie, la urma urmelor. Te respectă doar dacă eşti un stăpân. Dintre ruinele unui bloc a apărut o haită de câini sălbăticiţi, dedaţi la carne de om. Nu le-a dat nici-o atenţie. Câinii s-au apropiat de el în tăcere. Am urmărit impulsurile din creierele lor. *Agresivitate* multă, inteligenţă puţină. *Răutate?* Dacă vrei să-i înţelegi pe oameni, studiază-i pe câini. Şi viceversa. Aceste cuvinte le-am citit într-o carte veche. M-am întrebat dacă *furia* câinilor o imită pe cea a oamenilor. Adică este vorba de o contaminare psihică. Răspuns afirmativ. *Agresivitatea* din lumea oamenilor a iradiat înspre animale şi le-a influenţat. Când s-au pregătit să atace, câinii au început să mârâie. Imediat apoi, ca şi cum s-ar fi lovit de un zid invizibil, şi-au curmat salturile. Au fugit cu cozile între picioare, schelălăind. Johnson i-a urmărit fără să se mire, iar încrederea în sine i-a crescut. Şi-a continuat drumul pe jos, înspre cartierul rezidenţial, trecând pe lângă clădiri dărâmate la marele cutremur din anul 2019. Nestingherit, urmărit de privirile unor vagabonzi ascunşi, în minţile cărora am *citit groaza* superstiţioasă. Husănul ăsta, îşi spuneau unul altuia în şoaptă, va fi stăpânul nostru. Căcat, a spus unul mai curajos, nu se poate una ca asta. Noi, romii, suntem la putere. Solidul grupului l-a lovit peste gură. Taci, bă, că te aude! Are elastic la beng, s-a făcut frate cu dracul.

– În acest caz, îl întreb, cum veţi trata etnia romilor?

– Democratic, aşa cum ne-au tratat şi ei pe noi.

Nu mă minte, chiar are intenţia să aplice normele occidentale.

Deodată se moleşeşte, în sinea lui. **N-am nici-un chef să fiu preşedinte. Îmi bag picioarele în toată chestia asta. Dumnezeu mi-a dat o sculă, cu ea trebuie să lucrez. De ce să-mi stric viaţa? Eu nu sunt pentru aşa ceva.** Îmi scapă, alunecă încet spre starea lui anterioară. Programul meu se deteriorează. Intervin din nou. Se înviorează. Revine cel de dinaintea căderii. Nu înţeleg ce s-a petrecut. A intervenit unul dintre semenii mei? *Greu* de spus. Ei nu sunt interesaţi de conflictele mărunte. Acţionează la scară planetară.

Schimbarea din mintea lui Johnson se exprimă mai ales printr-o mărire *a agresivităţii. Văd* cum îi creşte din nou

nivelul adrenalinei din sânge. Este un fenomen banal. *Plictisitor* prin monotonie. Toate conflictele dintre oameni, aproape toate, au loc în acest fel. O *furie* iniţială, urmată de reacţii stereotipe. Acest mecanism a funcţionat şi în privinţa grupurilor mari. Declanşarea războaielor nu este exceptată. *Agresivitatea* este, deci, cheia problemei mele. Mărind-o peste cotele cunoscute, încadrând-o într-un program aleatoriu, voi putea obţine informaţii inedite.

În istoria umanităţii au existat mari fluxuri *ale agresivităţii*. Etnii întregi au fost exterminate. Impulsul iniţial a fost urmat de un şir de *răzbunări*. Astfel, organismele sociale au rămas unite şi nu s-au dezagregat în enclave autonome. Marile *răzbunări* şi *revanşe* nu pot fi înfăptuite decât de grupuri numeroase.

Pacea este aducătoare de noninformaţie, de *plictiseală*. Un anume Heraclit a scris: „Războiul este părintele tuturor, regele tuturor; datorită lui unii apar zei, alţii oameni, pe unii îi face sclavi, pe alţii liberi." Acest om a înţeles rolul *agresivităţii*. Problema mea este că nu mai pot determina evenimente inedite, folosindu-mă de vechile scheme de exacerbare *a agresivităţii* umane. Tipurile de conflicte sunt limitate. Oamenii au constatat-o, atunci când au spus că nu este nimic nou sub Soare, iar cine doreşte să înţeleagă prezentul trebuie să studieze trecutul. Am urmat acest sfat. Ştiu tot ce se află în marile enciclopedii ale lumii. Posed ceea ce ei numesc „memorie fotografică". Cuvântul *uitare* este pentru mine ceva cunoscut doar din lecturi. Capacitatea memoriei mele este practic nelimitată. Unul dintre geniile lor ar putea spune că sunt un blak hole informaţional. Ar avea dreptate, într-o oarecare măsură. Definiţia ar înceta să fie valabilă atunci când s-ar lua în considerare iniţiativele mele, modificările operate asupra unor pământeni. Când am acţionat în acest fel, am folosit informaţii prealabile, le-am împrăştiat. Nu sunt, deci, un *zgârcit*, nu sufăr de *avariţie*.

....

– Domnule Tom Santana, sunteţi unul dintre oamenii cei mai interesanţi din Rominia. Unii turişti vin aici mai ales pentru a vă cunoaşte. Cum suportaţi această celebritate?

Santana este un ghicitor în cărţi. A fost mai mulţi ani sfătuitorul împăratului Baxt al II-lea. I-am *insuflat* capacităţi supraomeneşti. Pronosticurile lui s-au dovedit bune. Faima i-a crescut repede. L-am ales pentru că este un om *bizar* de felul lui. Comportamentul lui imprevizibil mi-a atras atenţia. Şi fără să fie influenţat de mine, reuşea să producă informaţii inedite. *Impulsivitatea* lui depăşea cu mult media. Performanţele aşteptate de mine nu sunt accesibile oricărui om. Stratul înnăscut al personalităţii este important. Felul de a fi al italianului naturalizat în Romi-

Desen de Marius Ghergu

nia era cel tipic pentru artişti. Fără a conştientiza pe deplin acest fapt, Santana era/este mulţumit de realitatea obiectivă. Oamenii obişnuiţi caută să se adapteze realităţii. Artiştii, dimpotrivă, vor să *violeze* realitatea, s-o oblige să li se supună. Lucrările/creaţiile lor au această semnificaţie. Ele vin printre celelalte obiecte reale, pentru a-l satisface pe artist. Santana era un artist al propriei sale existenţe. Imagina întâmplări neobişnuite, participa la ele, le trăia. Astfel se explică faptul că a practicat cerşetoria stradală, precum şi cariera lui de clovn muzical, relativ celebru la un moment dat. În acelaşi fel poate fi interpretată preferinţa lui pentru asceză absolută, într-o perioadă istorică dominată de liberalizarea tuturor viciilor. Spre deosebire de oamenii obişnuiţi, care caută în *vicii* tocmai noutatea *absolută*, italianul *a intuit* că atitudinea opusă poate să fie foarte productivă. Practicând *ascetismul*, el a obţinut *trăiri* originale.

În momentul interviului meu, este îmbrăcat într-o rasă de călugăr. Poartă părul lung, legat într-o coadă subţire. Ochii lui sunt neobişnuiţi, de culori diferite, verde şi, respectiv, albastru. Este *dezamăgit* sau, în orice caz, are o stare de spirit dominată de *sentimente negative*. Realizez acest fapt analizându-i parametrii fiziologici. În asemenea situaţii cei mai mulţi oameni recurg imediat la un euforizant oarecare. Santana reacţionează invers. Se gândeşte că starea lui proastă este ceva original şi trebuie *savurată*.

– Mai degrabă am fost celebru, îmi spune el într-o engleză impecabilă. Acum sunt un om obişnuit. Tot mai puţini sunt cei care vin să mă consulte asupra viitorului lor. În curând nu mă va mai căuta nimeni.

Nu este *afectat* de cele întâmplate. Se gândeşte la o soluţie practică. O eventuală părăsire a ţării? Nu. Se *simte* foarte bine între cetăţenii Rominiei. Îndepărtarea împăratului de el nu-l deranjează. Când în minte îi apare cuvântul dizgraţie, are un zâmbet abia vizibil. Îl întreb:

– Dizgraţia imperială vă deranjează? Vă simţiţi cumva ameninţat?

Zâmbetul i se accentuează:

– A, nu! Nu sunt genul de om... Un ghicitor în cărţi de tarot... Cine să-şi pună mintea cu mine? Niciodată nu am făcut rău cuiva. Pentru intrigile politice, împăratul avea spionii lui. Mie îmi cerea pronosticuri, cum să spun?, aproape filozofice.

– De pildă.

– Mă întreba despre viitorul romilor. Avea îndoieli. Spunea că romii nu sunt făcuţi să conducă, iar situaţia actuală nu poate să dureze.

– Şi ce îi răspundeaţi?

– Depinde ce îmi spunea Entitatea în acel moment.

S-a referit la mine fără nici-o *emoţie*, de parcă ar fi fost vorba despre un sfătuitor oarecare.

Într-adevăr, m-am folosit de el pentru a complica evoluţiile din Rominia. Mecanismul a funcţionat o perioadă destul de lungă.

– De unde ştiţi că era Entitatea? îl întreb. Poate că dumneavoastră eraţi, pur şi simplu, inspirat.

Mă priveşte ţintă şi clatină încet din cap. Coada i se mişcă pe spate, amintindu-mi de unduirile unui şarpe. Ochii lui sunt *fascinanţi*. Aşa gândesc/spun oamenii.

– Nu, spune. Aşa ceva nu se poate.

– De ce? Există cazuri.

– Fluctuaţiile. Nu se pot explica. Cineva are un dar. De ghicitor, să zicem. Poate să îl piardă. Dar n-am auzit ca virtuţile de ghicitor să apară şi să dispară, ca nişte crize de reumatism.

N-am făcut nimic pentru ca oamenii să afle de existenţa mea. A avut loc un fenomen spontan, inexplicabil. Cineva a spus într-o zi *numele* meu şi apoi toţi s-au molipsit. Acum Entitatea face parte din peisajul cotidian al Rominiei. Despre mine se vorbeşte fără *emoţie*. Sunt un zeu/dumnezeu banalizat. Intervenţiile mele în vieţile lor nu-i *impresionează*, li se par fireşti. Cam tot aşa judecau oamenii din antichitatea grecolatină. Zeii lor erau consideraţi un fel de semeni ai lor, dotaţi cu puteri mult mai mari, unele dintre acestea ţinând de sfera supranaturalului. Romii şi românii au reacţionat în acest fel şi fiindcă posedă un strat psihologic comun, format dintr-un puternic *sentiment al fatalităţii*. Convieţuirea lor poate fi şi astfel explicată. Apariţia şi consolidarea conceptului de Entitate au fost însoţite de o relaxare a *sentimentului de îngrijorare/preocupare*. Oamenii au găsit o explicaţie comodă pentru toate lucrurile *dezagreabile* care li se întâmplau.

Mă interesează cum recepţiona Santana mesajele mele. Îl întreb:

– Cum aveau loc contactele? Asta, desigur, admiţând că teoria dumneavoastră este adevărată.

Santana parcă ar fi aşteptat să vorbească despre asta. Vocea lui de om impasibil se schimbă. Constat că nivelul adrenalinei îi creşte. La fel, viteza de circulaţie a impulsurilor în creier. Trăieşte o uşoară *emoţie*. Spune:

– Mai întâi mă simţeam străbătut de o căldură, ca şi cum mi s-ar fi urcat pe neaşteptate temperatura. Cuvintele nu pot descrie această senzaţie. Apoi, pur şi simplu, mă trezeam vorbind. Cuvintele erau şi

nu erau ale mele. Nu mă deranja faptul că eram manipulat. Simţeam mai degrabă o intensă recunoştinţă.

– Pentru ce?

– Fiindcă eu fusesem cel ales.

Îşi recapătă *calmul*. Continuă cu glasul lui obişnuit. Cred că acum este *ironic*. Există nişte indicii fiziologice. Acestea apar atunci când omul trăieşte o atitudine interioară de negare. Zice:

– Desigur, totul avea o notă patetică. Mă trezeam transformat într-un personaj de tragedie. Nu era tocmai pe gustul meu.

– De ce?

– Fiindcă am fost întotdeauna un om necredincios.

– În ce sens?

– Nu m-am închinat nici unei divinităţi. Dacă un zeu mă alegea, însemna că, vrând-nevrând, deveneam un credincios. De altfel, simţeam în mine un fel de evlavie. Îmi era imposibil să mă opun. Încercam să fiu detaşat, dar nu reuşeam pe deplin. Era ca o beţie. Sau o abandonare. Nu neapărat neplăcută.

– Şi acum?

– Lucurile s-au schimbat. Entitatea nu-mi mai dă nici-o atenţie. Le transmite mesaje altora, probabil.

– După cele spuse mai înainte, situaţia aceasta ar trebui să vă convină. V-aţi recăpătat autonomia.

Se uită pieziş la mine. **Asta îşi bate joc de mine. În definitiv, nu mă deranjează. Unui adevărat practicant al ironiei trebuie să-i placă şi atunci când el însuşi este ţinta.** Spune, zâmbind abia vizibil:

– Într-adevăr. Am redevenit un anonim. Nu este rău. Deşi, după cum ştiţi, de la bine la rău este mai puţin confortabil decât invers. Căpătasem un anumit gust pentru... grandoare. Acum m-am lecuit.

Santana este un om inteligent. Nu şi genial. Inteligenţa este potrivnică geniului. Cine o are combină elemente cunoscute de oricine într-un mod rapid sau/şi ingenios. Geniul scoate ceva *din mânecă* şi are toate îndrăznelile. Ca un copil complet ignorant. Inteligenţa aduce sterilitate intelectuală. Este un paradox. Faptul că unii oameni geniali au înţeles natura paradoxală a Universului îi ridică în ochii mei. Cândva vom putea conversa. Un om inteligent nu înţelege, de fapt, paradoxal, dar simulează că l-a priceput. Doar un geniu şi/sau un om prost reuşesc să folosească paradoxul cu naturaleţe. Primul, fiindcă l-a pătruns, al doilea, pentru că nici măcar nu a încercat aşa, socotind paradoxul ceva la îndemână, printre alte concepte.

Am nevoie de un geniu, fie şi *al răului*. Doar el va reuşi să bulverseze lucrurile atât de mult, încât cantitatea de informaţii să crească în mod semnificativ.

2

În trecutul acestei ţări există multe creiere interesante, producătoare de informaţii numeroase. Pot să apelez la ele. Mixarea epocilor este dificilă, dar nu exclusă. Într-un mod neînţeles pentru oameni, indivizi trăitori în perioade istorice diferite pot coexista. Ideile pot circula între creierele viilor şi morţilor. Aşa ceva se întâmplă nu numai prin intermediul culturii scrise şi vorbite.

Setea mea de informaţii ar putea fi satisfăcută prin lecturi şi vizionări. Sau/şi prin scenarii virtuale, concepute de oameni pentru *a se distra*. Pământenii au multă *imaginaţie*, dar rareori *intuiesc* realităţile altor lumi. Acestea sunt mult mai complexe decât îşi *închipuie* oamenii. Totuşi, câteva construcţii *imaginare* îmi pot fi utile.

În România anilor 1991-2000 activează câţiva oameni interesanţi de viitorul ţării lor. Unii dintre ei folosesc extrapolări de tip ştiinţific. Alţii recurg la *imaginaţie*. Aceştia din urmă, literaţi, sunt mai ales persoane care cunosc limba engleză şi acuză un complex de inferioritate culturală. Ei *suferă* pentru lipsa de importanţă pe plan mondial a limbii lor materne. Preferă să fie scriitori americani sau englezi. Teoretic, comutarea le este accesibilă. Ei pot să aprofundeze engleza/americana şi s-o folosească în scris. Practic, soluţia este ineficientă. Literatura, aşa cum se face atunci, fără programe capabile de traduceri nuanţate, nu le reuşeşte decât vorbitorilor nativi. Cutare autor din România se poate *instala* în limba engleză/americană, dar îmbătrâneşte înainte de-a o putea folosi eficient. Pe de altă parte, textele în limba română nu interesează editurile şi periodicele. Românilor le rămâne să facă din scris o gimnastică de întreţinere a creierelor, anulându-şi dorinţa de a publica. Sau să renunţe. Fără acces la profesionalizare, ei rămân la amatorismul perpetuu. Unii dintre ei încearcă un *sentiment de disperare*, stimulativ pentru literaţi. Intervine astfel un mecanism psihologic de neînţeles pentru mine, dar explicat de esteticieni. Din *disperare* sau din alte motive psihice, unii scriu totuşi cărţi sau texte scurte despre viitorul României, aşa cum îl *vede* fiecare. Unele texte sunt premonitorii. Nu toate sunt publicate. Le citesc şi pe cele rămase în manuscris. Consider că sunt o sursă de informaţii inedite.

Teoretic, textele literare ar trebui să-mi satisfacă *foamea*. Practic, nu se întâmplă aşa. Am nevoie de fapte petrecute în planul realităţii obiective. Scenarii fictive pot să construiesc şi singur, pornind de la

date reale sau luate din cărţi.

Soluţia este să stabilesc o legătură între scriitorii din trecut şi realităţile de azi. Am două variante. Prima, să-i sondez, fără ca ei s-o ştie. A doua, *să merg* în perioada respectivă şi *să mă inspir* din ideile lor nescrise. Aceşti oameni sunt imprevizibili. În creierele lor se află scenarii *surprinzătoare*. Unii dintre ei scriu mai puţin interesant decât gândesc. Aceasta datorită unei presiuni a mentalităţilor. Ei ţin cont de preferinţele editorilor şi cititorilor. *Imaginaţia* le este, după cum spunea unul dintre ei, ca un cal dresat, incapabil să mai alerge liber, în direcţii dictate de *inspiraţia* momentului.

Mă interesează un grup de oameni relativ tineri, care socializează actul de a scrie ficţiuni. Acţionează ca un grup de comando, pătruns în spatele frontului literar. Astfel i-a caracterizat un anume Voicu Bugariu. Rezultatul muncii lor este o carte *ciudată*: Motocentauri pe Acoperişul Lumii. În ea, istoria umanităţii este rescrisă, începând din Antichitate. O ucronie. Rominia, numită pe atunci România, nu este menţionată, dar cititorul presupune că este solidară cu destinul general al planetei. Autorii sunt *inventivi*. Un semn al ebuliţiei intelectuale este abundenţa substantivelor noi, *inventate*. Ştiu că psihologii îşi supun pacienţii la testul de productivitate lexicală. Numărul de cuvinte rostite într-o anumită perioadă de timp este direct proporţional cu *vivacitatea* intelecţiei. Pe măsură ce omul înaintează în vârstă, performanţele scad.

Rebelii, numiţi şi Grupul Rebelilor, *văd* o lume cu totul deosebită faţă de cea a timpului lor. De ce nu le-aş urma sugestiile şi n-aş introduce modificări în sensul celor *visate* de ei? Planul lor planetar nu-mi este accesibil. N-am la dispoziţie decât spaţiul geografic al Rominiei de astăzi. Rebelii îmi vor da, fără s-o ştie, schema de dezvoltare. Gândurile lor se vor transforma în realitate obiectivă.

Am devenit un fan, un ins preocupat până la obsesie de literatura Rebelilor. Îl cunosc pe Sebastian A. Corn, medic, 35. Simulez un profil psihic şi intelectual asemănător cu al lui. Sunt un medic psihiatru, venit la Bucureşti din provincie, de la Braşov. Mă aflu într-un concediu medical prelungit, în urma unui accident de maşină. Am sosit în Capitală pentru a-i cunoaşte pe cei din Grupul Rebelilor. Le ştiu în amănunţime literatura, pot să ofer citate lungi. Un autor nu rezistă la asemenea probe de preferinţă.

Sunt mai în vârstă decât Sebastian A. Corn cu 15 ani, dar acest aspect nu contează prea mult. Corn mă priveşte ca pe un coleg de generaţie.

Spre deosebire de colegii lui de grup literar, Corn vorbeşte curent engleza. A învăţat-o în copilărie. Ceilalţi au bune cunoştinţe de engleză, dar nu se pot măsura cu el. Acest aspect îl transformă într-un lider unanim acceptat.

– Spune-mi pe nume, insist. Într-adevăr, am 50 de ani, dar nu ne desparte o generaţie.

– Bine, zice.

Mă priveşte curios. După ce i-am recitat lungi pasaje din cărţile lui, mă consideră un fel de monstru *simpatic*.

– Ai o memorie fotografică, se pare, continuă el. Eşti primul de felul ăsta, pentru mine. N-am mai cunoscut personal un asemenea ins. **Dar asta este mai degrabă un defect. Memoria extraordinară scade drastic creativitatea. Respectivii au un QI relativ scăzut. Eşti şi cam bătrân. De fapt, nici eu însumi nu sunt prea tânăr.**

– Am aşa ceva, spun *stânjenit*. Nu sunt prea mândru de mine.

– De fapt, n-are nici-o importanţă. – Îşi aprinde o ţigară cu mişcări rapide. – Vrei să vii la o şedinţă de-a noastră? La o întâlnire, adică?

– Aş fi foarte bucuros. Cred în brainstorming, iar voi mă interesaţi mult.

– Bine. Cred că nimeni n-o să se opună.

– Pot să şi particip la discuţii?

– Da, evident.

– Eşti animatorul grupului, nu?

Le-am urmărit câteva şedinţe, dar n-am *intrat* în minţile lor.

– Da, spune fără să dea vreun semn de mirare. De unde ştii?

– Am făcut nişte deducţii. Am comparat textele voastre. Ai stofă de lider.

– Nu cred. Băieţii mă admiră pentru că vorbesc engleza. Asta ar fi explicaţia.

– O să-mi arăţi şi banca voastră de idei?

– De ce nu? Doar n-o să te apuci de scris.

În realitate, le cunosc ideile. Unele dintre ele ar putea fi dezvoltate în sensul dorit de mine. Zâmbesc:

– Bineînţeles că nu. Mă interesează doar dinamica voastră intelectuală. Ce se petrece în creiere.

La şedinţa de brainstorming mă comport *modest*, intrând în rolul unui amator *fervent* şi oarecum *complexat*. Îi tratez pe toţi ca şi cum ar fi nişte maeştrii ai literaturii. Comportamentul meu le face *plăcere*. Realizez acest fapt.

Se vorbeşte despre insuficienţa lui Dumnezeu. A celui creştin.

– Este un concept restrictiv, spune Michael Haulica, un om la vreo patruzeci de ani, foarte agresiv şi tocmai din acest motiv deosebit de politicos. Dacă ţine de el, omul, scrii-

torul, nu poate să se desfăşoare. Este paralizat de diferite obstacole morale şi psihice.

– În schimb, intervine Danut Ivanescu, permite o sumedenie de variaţiuni pe tema negării. Astfel, devine un concept foarte bogat. Negarea nu se poate exercita în mod prolific, decât dacă are un obiect important. De exemplu, negarea religioasă este mult mai fertilă decât cea social-politică. Revolta de tip religios este cea mai autentică.

Ivanescu este un rocker, adică o persoană preocupată până la obsesie de un anumit fel de muzică vocal-instrumentală. El scrie, în colaborare, câteva cărţi despre *stele* ale muzicii pop-rock. Rockerii sunt nişte rebeli prin excelenţă. Ei îşi transformă preferinţele muzicale în formă de viaţă. Teoreticienii lor vorbesc despre contracultură, înţeleasă ca un *protest* sistematizat împotriva culturii artistice şi chiar a valorilor de civilizaţie, în sens larg, admise de majoritatea oamenilor şi de tradiţie. Sunt nişte iconoclaşti. *Negarea* şi *rebeliunea* le structurează psihicul. Revolta le contaminează cele mai intime componente ale personalităţii.

– Ai dreptate, spune Ionut Banuta, un tânăr cu ochelari, preocupat de grafica realizată pe computer şi de literatura avangardistă. Atunci când se referă la divinitate, negarea naşte un tremur interior. Favorabil oricărui artist. Când negi divinitatea, te simţi important, dar în acelaşi timp ţi-e şi frică. Este o stare de spirit favorabilă.

Ridic, *timid*, două degete.

Sebastian A. Corn îmi face semn să vorbesc. Spun:

– Titanismul a reapărut periodic în istoria artelor şi a literaturilor. Întocmai cum titanii din mitologia greacă s-au răsculat împotriva zeilor, artiştii au devenit rebeli. Rezultatele au fost uneori excepţionale. Un exemplu este Beethoven. Şi alţii, desigur.

– Fiecare epocă este unică, spune Don Simon.

Câteva dintre textele lui *mi-au plăcut* pentru felul cum exprimau *agresivitatea*.

– Aşa este, recunoaşte Corn. Acum, de exemplu, totul a ajuns la paroxism. În trecut, lucrurile mergeau mai încet. Întrebarea este cum poate fi prinsă în literatură această viteză.

– Şi haosul, intervine Ivanescu. Improvizaţia frenetică. Muzica rock o exprimă. Cum să atingi frenezia în literatură?

– Este o chestiune de scriitură, spune Banuta. Trebuie adaptată. Formulări eliptice.

– De fapt, spun, literatura trebuie să renunţe la ea însăşi. Lucru aparent imposibil.

– Viitorul planetei, spune Corn. A fost de atâtea ori imaginat şi totuşi variantele posibile parcă se înmulţesc, în loc să se împuţineze.

– Cum? întreb.

– Este un fenomen de proliferare, spune Ivanescu. Mulţimea scenariilor nasc tot mai multe posibilităţi de combinare.

Are dreptate. Teza lui poate fi demonstrată matematic.

– Există totuşi un sentiment de nemulţumire, spune Corn. Îl trăim cu toţii. Nu numai ca scriitori, damnaţi să trăiască într-o lume ostilă şi dispreţuitoare. Chiar şi ca protestatari. Sau negatori, cum vă place mai mult. Lumile construite de noi rămân scrise pe nişte hârtii sau înmagazinate în memorii ale calculatoarelor noastre.

– Nu sunteţi oameni politici, spun. Nu puteţi să influenţaţi lumea obiectivă. Sunt limitele ficţiunii, dintotdeauna.

Medicul îşi aprinde o ţigară cu gesturile lui rapide, de chirurg expeditiv. Prin minte îi flutură gânduri disparate. Spune, pentru prima oară *ezitant*:

– Poate că încercările noastre de a ne racorda la literatura americană şi-au epuizat posibilităţile. Poate că trebuie să ne gândim la ceva românesc.

Nu mai vorbeşte nimeni. **Nu se va vinde. Pe cine îl interesează viitorul României? Există un snobism, iar noi suntem victimele lui. Revolta noastră include şi disperarea de a ne fi născut români, de a trăi la Bucureşti, Iaşi sau Ploieşti şi nu la Los Angeles. Atunci, cum? Noi încercăm tocmai să ieşim din condiţia de români şi să ne sincronizăm la tonalitatea mondială.**

Intervin, suficient de *ezitant*, pentru a nu părea prea *îndrăzneţ*:

– Marii scriitori au folosit limbile lor materne. Excepţiile sunt neglijabile. Există un geniu al limbajelor naturale, imposibil de simulat. Oricum, literatură de ficţiune de foarte bună calitate nu se poate scrie într-o limbă străină.

– Şi apoi, spune Radu Pavel Gheo, un tânăr tăcut până atunci, de ce n-am fi mai îndrăzneţi, mai tupeişti? Eu am scris nişte texte despre România viitorului şi n-au ieşit prea prost.

Are dreptate. Scenariile lui m-au interesat. Am reţinut câteva idei din ele.

– S-a încercat aşa ceva. Bătrânul Bugariu s-a aventurat. A încercat să facă o antologie. Alte Românii. N-a ieşit nimic. Câteva texte au apărut într-o revistă. Nici-o editură nu s-a interesat de un volum. A fost, de fapt, un eşec, încheie Corn. Mi-e teamă că este o fundătură. Publicul este iremediabil interesat de ce se întâmplă prin alte părţi.

– Împreună, spune Banuta, am putea face altceva. Ne tre-

buie o idee nouă. Capabilă să coaguleze, să dea o structură.

– Să fie, oricum, ceva terifiant, zice Ivanescu.

Vocile încep să se amestece. Replicile devin foarte scurte. De abia acum începe adevărata şedinţă de brainstorming.

– Idila este exclusă.

– Un factor distructiv.

– Un focar de infecţie...

– Periculos pentru întreaga planetă.

– Răul să pornească din România.

– Nu epocă postatomică şi nici catastrofă ecologică.

– Parapsihologie?

– Asta este o forţă subtilă. Nu merge.

– De ce? Orice merge.

– Ajungem la Anticrist, la diavol.

– Copiem Biblia.

– Nu.

– Ba da.

– Atunci îl copiem pe Pavel Coruţ.

– Ai dreptate. Ăsta scrie execrabil, dar a făcut din România buricul pământului.

– Şi ce dacă? Noi avem alte mijloace.

Fără nici-un motiv aparent, tac toţi. Se aprind ţigări.

Radu Pavel Gheo spune ezitant:

– O catastrofă etnică...

– Cum?

– O etnie se dezvoltă peste măsură şi încurcă treburile tuturor.

– Aşa ceva nu se poate în lumea de azi. Vom fi socotiţi rasişti. Şovini. Nu merge.

– Naţionalişti... Sună ca dracu'...

Râd cu toţii. Replica respectivă a fost rostită de un om politic, în urmă cu câţiva ani. *Văd* în minţile lor o complicitate intelectuală, de grup. *Umor.*

– În România, zice Haulica, orice s-ar întâmpla şi tot nu este destul. Pentru străinătate.

– Dracula a prins, spune Don Simon.

– Singura chestie valabilă.

– Un roman despre Dracula. Redivivus.

– În fond, spun, povestea cu vampirii este modelul pentru altele. Un rău ce se difuzează în toată lumea. Vampirismul. Ceva legat de parapsihologie. Forţe subtile, dar capabile de diseminare.

– N-am nici-o idee. Totul a fost scris şi filmat. Până şi lumea de dincolo.

– Există un roman de Roberto R. Grant... Poate ar fi interesant...

– Cine mai este şi ăsta?

– Pseudonim. În fond, nu contează.

– Şi?

– Vede un viitor al României... Dominat de ţigani... Românii devin minoritari...

– Sinistru... Nu-mi place.

– Nici nu trebuie să-ţi placă. Ideea contează. Sunt posibile tot felul de dezvoltări.

Dacă aş cunoaşte *uimirea*, aş putea să mi-o atribui. N-am parcurs respectivul manuscris. Am certitudinea, o asemenea carte n-a apărut. Deci a existat cineva cu o viziune a viitorului ţigănesc. A ghicit bine. A imaginat ceva ce astăzi este realitate. Interesant.

– Acest Grant ar fi meritat să participe la şedinţele voastre, spun. De ce nu l-aţi chemat?

– Nu ştim cine este, spune Corn.

De fapt, ştie foarte bine, dar este oprit de prejudecăţi. Insul ascuns sub pseudonimul Roberto R. Grant este un om care se apropie de 60. **Un moş în toată puterea cuvântului. Ce să caute printre noi? Un dinozaur de pe vremea comunismului. Ce dacă a avut şi el o găselniţă? Asta nu înseamnă nimic. Noi suntem tineri, creativi. Neuronii lui s-au dus pe apa sâmbetei. Un deşeu, realmente. Mai simulează şi el că trăieşte şi gândeşte. În realitate, este o legumă. Ce să caute printre noi? Şi apoi, ifosele lui de om cultivat. Absolut enervante. Dacă n-ar fi urmat filologia, poate că ar mai fi fost ceva de făcut cu el. Noi dovedim că, de fapt, cultura umanistă este o piedică în calea literaturii adevărate. La fel cum studiile sistematice de muzică împiedică adevărata creaţie. Care stea a rockului a făcut conservatorul? Există doar câteva excepţii. Spre confirmarea regulei. Studiile sistematice ucid creativitatea.**

Aceste gânduri apar simultan în toate minţile celor prezenţi, ca şi cum ar fi acţionat un fenomen de contagiune psihică.

În aceeaşi zi din anul 1997 îl caut pe Roberto R. Grant. Am aceeaşi înfăţişare de la şedinţa de brainstorming.

– Sunt un editor din provincie, mă prezint. Mă numesc Zamfirescu. Am o editură mică. De obicei scot lucrări sponsorizate. Din când în când, însă, îmi pot permite să risc.

– Şi v-aţi gândit la mine...

Anumite semne psihofiziologice mă determină să conchid: omul este *ironic.*

– Da, spun. Am auzit că aveţi un manuscris...

– Am mai multe.

– Mă interesează cel despre viitorul României.

– Cel cu ţiganii?

– Da.

– De unde aţi auzit de el? – Redevine *ironic.* – Dacă nu cumva vă deranjează întrebarea...

– Am cunoscut nişte autori. Membrii unui grup. Scriu în colectiv. Fac şedinţe de brainstorming. V-au amintit numele.

– Şi adresa? De unde?

Găsesc o formulă potrivită situaţiei. Spun, *înveselit*:

– Totul se află până la urmă.

– Asta aşa este.

Grant este un bărbat de 58 de ani. După standardele pământenilor nu are nimic deosebit. Mintea lui, constat, nu este atât de erodată precum cred cei din Grupul Rebelilor. Încă mai reuşeşte să gândească mulţumitor. Nu mai este creativ, dar deţine ingeniozitatea de a combina prefabricate literare. În acest domeniu, este oarecum competitiv. În tinereţe şi-a cheltuit energia intelectuală perfecţionându-se într-un joc numit şah.

– Să vă aduc manuscrisul? – În glasul lui decelez *scepticismul*. – Este cam prost dactilografiat. Mă întreb dacă nu cumva o să vă pună probleme, la lectură.

– Nu mă deranjează, spun.

Îmi pune înainte un teanc de hârtii destul de zdrenţuite pe margini. Zâmbeşte stânjenit:

– Nu am decât un singur exemplar. L-am dat unor prieteni. Hârtia nu este prea bună. Asta-i situaţia. – Îşi recapătă buna dispoziţie. – Doriţi cumva o cafea?

Răspund afirmativ. În timp ce dispare pe uşa dinspre bucătărie, parcurg manuscrisul. Când se întoarce, mă găseşte adâncit în lectura celei de a patra pagini.

– Ce spune? mă întreabă. Tonalitatea... Cum vă sună textul?

– Îmi place. Este o lume ciudată, după câte pot să-mi dau seama. Cum de v-aţi oprit la un asemenea subiect?

Nu-mi răspunde imediat. **Omul ăsta cumsecade... Parcă văd, n-o să ne mai întâlnim niciodată. Am mai primit promisiuni de la nişte editori. Unul mi-a dat chiar un avans. M-am plictisit să tot repet aceleaşi cuvinte.** Vorbeşte resemnat:

– Am locuit într-un cartier de ţigani. M-a interesat etnia. Modul ei de a ne fagocita, dacă-mi permiteţi termenul. Sub raportul mentalităţilor, bineînţeles. Mi s-a părut că nu noi îi asimilăm pe ei, ci invers.

– Cum aşa?

– Nu sunt şovin sau cine ştie, în acest gen. Mi s-a părut doar că românii încep să-i imite. Asta-i tot. Poate este o fantezie de filolog. De exemplu, jargonul adolescenţilor, al liceenilor. Au preluat expresii curat ţigăneşti.

– Şi ce este rău în asta?

– Nimic, evident. Limbile se amestecă între ele. De ce-ar fi engleza superioară limbii române? Toate idiomurile sunt egale între ele. Dar nu asta... Nu neapărat preluările... Am observat o ţigănire a românilor. O iluzie, poate... Una în plus.

Aştept liniştit să continue. Ştiu ce-mi va spune, dar rolul meu este cel al unui intelectual de provincie puţintel *naiv*. Zice, alegându-şi vorbele:

– Am făcut şi nişte calcule demografice. A rezultat că peste vreo şaizeci de ani românii vor deveni minoritari. Bineînţeles, nici asta n-ar fi o tragedie. În definitiv, într-o Europă a viitorului, toate etniile vor fi egale.

Ultimele cuvinte le spune *ironic*. Mă priveşte întrebător. Spun:

– Nu spun nimic.

Văd în conştiinţa lui efortul de-a fi obiectiv. Spune:

– Nu am nimic împotriva ţiganilor, evident. Totuşi, nu pot să nu constat că această etnie se află în expansiune. Şansele ei de succes sunt mari. Nu numai datorită prolificităţii. Mai este ceva.

– Ce anume?

– Ţiganii deţin o anumită inerţie. Desigur, de vină sunt împrejurările istorice. Au fost nedreptăţiţi, trataţi discriminatoriu şi aşa mai departe. Totuşi, este imposibil să nu observi că vitalitatea lor extraordinară îi ajută să nu se modifice interior, să treacă prin epoci neschimbaţi în esenţa lor umană. Astfel se exprimă vocaţia lor istorică. Românii sunt mult mai adaptabili. Iată de ce au început să-i imite pe ţigani şi chiar să facă act de vasalitate în faţa lor.

– Nu cumva exageraţi?

Suspină:

– Poate că da. Oricum, părerile mele nu contează.

Zâmbesc. Schimb vorba, întrebându-l:

– Şi cum vedeţi continuarea?

– Păi, volumul acesta se termină în coadă de peşte. Am lăsat loc pentru mai multe urmări. Mă gândesc la un fel de reflux istoric. Ţiganii, din nişte motive oarecare, să le facă loc românilor. Aceştia să iasă din apatie şi să preia din nou puterea. Poate este o schemă naivă, dar n-am reuşit să imaginez una mai bună.

– În istorie s-au mai văzut asemenea mişcări.

– Evident. Nimic nu este nou sub Soare.

– Dar mecanismul? De ce intră ţiganii în reflux? Trebuie ceva concret. Un impuls iniţial.

– M-am gândit la ceva. Un fenomen inexplicabil prin mijloace ştiinţifice. Ceva paranormal. – Mă priveşte cercetător. – Scrieţi şi dumneavoastră? Parcă n-aş crede.

– Ideea... Nu cumva să v-o fur? Puteţi fi liniştit. Nu scriu şi nici n-am de gând să mă apuc de scris.

– Păi, atunci... Ar fi vorba despre...

(Continuare în numărul viitor)

Scriitori SF şi scriitori „nonfiction"

Mă gândesc că printre cei care citesc aceste pagini vor fi şi unii care aspiră la a-şi vedea, dacă nu azi, atunci mâine, numele tipărit pe volume de povestiri ori chiar romane SF. Sau, de ce nu, pe un volum „nonfiction". Îmi vine în minte surpriza pe care am avut-o când, intrând în câteva librării din ţări anglofone am constatat cât de netă este distincţia dintre raioanele de „fiction" şi „nonfiction". Mai mult, am observat şi că pe cotorul cărţilor din a doua categorie scria invariabil (deşi cu litere minuscule) „nonfiction". Printre acestea erau cărţi care istoriseau întâmplări, la prima vedere incredibile, din domeniul OZN, fenomene paranormale etc. În raionul de vizavi, alte cărţi, de astă dată „fiction", relatau adesea istorii asemănătoare, deşi nu neapărat mai stranii, dar cu mai multe conflicte şi caractere, uneori chiar cu un plus de inventivitate.

Au existat şi autori care au încercat să exceleze în ambele domenii. Exemplul cel mai la îndemână este Isaac Asimov. Totuşi, cititorul de la noi îl cunoaşte în primul rând ca genial autor de „fiction" al ciclului *Fundaţiei* şi al povestirilor cu roboţi. Stanislav Lem, pe care nu are rost să-l prezentăm, este un alt celebru autor SF. Câţi ştiu oare la noi că el a scris în 1967 şi o importantă carte „nonfiction", intitulată *Summa Tehnologiae*, în care evaluează consecinţele posibile ale cuceririlor ştiinţei la momentul respectiv, inclusiv din punct de vedere filosofic. Pentru noi el rămâne, în primul rând, inegalabilul autor al *Ciberiadei* şi al romanului *Solaris*.

Există şi situaţia inversă. Carl Sagan a fost un astronom excepţional, laureat al premiului Pulitzer pentru eseuri ştiinţifice, autor al unor cărţi precum *Cosmos* (devenit şi un serial de televiziune), *Creierul lui Broca, Dragonii din Eden,* ca şi al altora mai puţin cunoscute cititorului român. Dar el a scris şi romanul SF *Contact*, care n-ar fi ajuns cunoscut la noi dacă n-ar fi existat filmul omonim, creat după acesta, film care încă se mai află în „box office".

Este vorba însă de excepţii, şi nici măcar de excepţii foarte convingătoare. Cazuri asemănătoare sunt, desigur, mult mai multe, dar exemplele date sunt suficiente pentru ceea ce dorim să demonstrăm. Pentru marele public, Asimov sau Lem vor rămâne în tabăra „fiction", iar Sagan în tabăra „nonfiction". Încercările lor, remarcabile altminteri, de a sparge această imagine, nu au fost de natură să răstoarne împărţirea făcută.

Cred că explicaţia stă în faptul că autorii citaţi, în fapt toţi autorii, sunt, prin structura lor, fie de tip „fiction", fie „nonfiction", chiar dacă unii (excepţia care confirmă regula) reuşesc să exceleze în ambele direcţii. Pentru a avea argumente să ilustrez această idee aş cere permisiunea ca la aceste celebre personalităţi să adaug şi câteva crâmpeie de experienţă personală. Sunt conştient de lipsa mea de modestie, dar îmi asum acest risc în speranţa că cititorul va reţine câteva sugestii utile şi, poate, chiar mai mult decât atât.

Aşadar, în urmă cu exact o jumătate de veac, mi-am „publicat" prima operă. Una „nonfiction". Era croită din nişte foi lipite meşteşugit între ele, ca pentru a alcătui o carte. Pe copertă desenasem ceva care trebuia să sugereze un peisaj cosmic, iar pe cele nu multe pagini am inclus (cu litere

mari de tipar) câte o scurtă descriere a planetelor Sistemului Solar şi a altor câteva corpuri cereşti. La scurt timp după aceasta mi-am alcătuit şi primele scurte lucrări „fiction", care au avut un oarecare succes în rândul colegilor de şcoală...

Au trecut vreo cincisprezece ani până când mi-a fost dat să-l întâlnesc pe neuitatul Adrian Rogoz. S-a întâmplat la redacţia revistei *Ştiinţa şi Tehnică*, de care ţinea şi *Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice* (precursoarea prezentei reviste *Anticipaţia*). Venisem cu câteva povestiri „fiction", care i-au plăcut lui Adrian Rogoz şi au şi fost publicate în două numere din 1966 şi 1967. În acelaşi timp, însă, redactorul şef de atunci, Ion Chiţu, mi-a cerut şi nişte articole „nonfiction", care au apărut în *Ştiinţă şi Tehnică* mai repede chiar decât textele SF. La un moment dat, prin 1967, dl Chiţu chiar m-a închis în biroul său, cu un teanc de reviste de popularizare străine, spunând că nu voi pleca de acolo până nu-i voi da titlul şi termenul următorului meu articol.

Peste vreo alţi cincisprezece sau douăzeci de ani aveam de-acum primele mele cărţi „nonfiction", publicate în toată regula. Îmi apăruse şi un număr de povestiri SF prin reviste şi almanahuri; aveam şi o oarecare activitate cenaclistă. Asta m-a făcut să mă prezint cu un volum de povestiri la o cunoscută editură, cu care colaborasem bine înainte. După o foarte lungă ezitare mi s-a spus că dacă scrierile mele „nonfiction" erau publicabile, în schimb cele „fiction" nu erau. Mai mult, mi s-a spus că ar fi trebuit să-mi fie evident de la bun început că poţi fi bun în „nonfiction", dar în acelaşi timp mediocru în „fiction". Întrucât aveam suficiente alte planuri pe vremea aceea, n-am mai insistat, dar am rămas să meditez asupra acestei lecţii.

Există, într-adevăr, aşa cum sugeram şi la începutul acestui articol, abilităţi care recomandă un autor de „fiction" şi altele care-l recomandă pe cel de „nonfiction". Confuzia dintre cele două categorii a dus nu o dată la promovarea unor povestiri SF (zise uneori „hard"), în care totul se reducea la gadgetăria tehnico-ştiinţifică. Această confuzie s-a manifestat la noi mai ales într-o anumită perioadă, prin istorisiri seci în care totul se reducea la faptul că un cutare erou pozitiv inventa o nouă maşinărie bazată pe un nou principiu al fizicii ş.a.m.d. Alteori, la noi şi aiurea, s-a mai practicat, în acelaşi spirit, literatura SF bazată exclusiv pe supralicitarea hipertrofiată a unor clişee existente (o navă care ajunge în Cosmos mai departe decât celelalte, exploratori care se întâlnesc cu nişte extratereştri mai mari şi mai înspăimântători decât în alte povestiri, catastrofe de dimensiuni mai monstruoase care ameninţă Pământul etc.). Este clar că cei ce promovau acest gen de literatură proveneau, în special, dintre cei cărora le-ar fi stat mai bine în zona „nonfiction".

Literatura „ştiinţifico-fantastică", în accepţiunea românească a termenului, ar trebui să fie chiar ceea ce spune numele său, deci, înainte de toate, *literatură*, în care să existe *fantasticul*, fără însă a abdica de la spiritul *ştiinţific*. Evident, aş cădea în ridicol dacă aş dori să definesc aici ce se înţelege, în sens îngust, prin literatură beletristică. Dacă aş fi obligat totuşi să dau o definiţie proprie, aş sublinia că, pe de o parte, o operă literară nu se justifică *decât* în măsura în care descrie, mai altfel şi mai convingător decât au făcut-o alţii, caractere omeneşti, frumoase şi urâte, în toată diversitatea lor şi în toată diversitatea situaţiilor de viaţă în care s-ar putea afla. Iar pe de altă parte, în urma unui astfel de text. cititorul trebuie să rămână cu un mesaj implicit, care să-l facă mai bun şi mai frumos. Dar cred că toată lumea ştie să facă deosebirea între o literatură bună şi una proastă. Iar dacă nu, timpul, tirajele, poate chiar critica, pot face clar distincţia. În acest sens, literatura SF

nu are voie să fie altfel decât orice altă literatură bună. Cu alte cuvinte, într-un text SF o idee, oricât de genială din punct de vedere ştiinţific sau tehnic, nu va scuza personajele şablon, acţiunea trenantă, stângăciile de stil ori mesajul confuz.

Din păcate, pentru a depăşi aceste din urmă capcane, nu sunt suficiente doar exerciţiul şi bunăvoinţa... Există, se pare, trăsături, poate chiar înnăscute, care deosebesc pe autorul capabil să scrie o astfel de literatură de cei care nu sunt capabili.

Ştim că încă din şcoală unii excelează în abstracţiuni (cei cărora le plac, de pildă, matematicile, logica ori filosofia), alţii, în schimb, sunt buni la materiile care abundă în date: istoria, geografia, zoologia, literatura. Primii au memoria ceva mai slabă, în schimb au o viteză mare în efectuarea de raţionamente. Ceilalţi judecă ceva mai încet, în schimb reţin foarte multe detalii. Paradoxal, poate, la anumite materii pot fi la fel de buni. Aceştia din urmă reţin, de pildă, toate formulele de fizică, inclusiv toate cazurile particulare în care ele se aplică, în timp ce primii nu ţin minte decât esenţialul, restul urmând să fie „dedus" atunci când este necesar. Dar diferenţa dintre cele două tipuri nu se manifestă doar la nivelul memoriei. Cei din prima categorie urăsc detaliile şi iubesc doar raţionamentele abstracte, căutând peste tot legităţile generale, pe când cei din categoria a doua fac, dimpotrivă, o pasiune pentru cazul particular, arătând, ori de câte ori au ocazia, că ceea ce contează este diversitatea, iar generalizările sunt înşelătoare. Pentru primii scurgerea timpului nu face decât să repete, cu detalii schimbătoare nesemnificative, nişte scheme abstracte imuabile, pentru ceilalţi epicul derulării particulare, irepetabile, a întâmplărilor este totul. Dintre primii s-a recrutat în antichitate atomistul Democrit, cel care, se zice, şi-ar fi scos ochii la bătrâneţe, pentru ca impresiile vizuale să nu-i tulbure construcţiile minţii. Dintre aceştia din urmă fac parte, în schimb, marii consumatori de literatură. Pe primii îi poţi convinge cu o formulă matematică, pe ceilalţi doar cu o pildă colorată şi bine aleasă.

Din păcate, se pare că şi un autor bun de literatură nu poate veni decât din această a doua categorie de oameni, dintre cei care au voluptatea să reţină sute de detalii mai mult sau mai puţin semnificative, cele care fac ca o poveste să pară nu doar verosimilă, ci şi savuroasă, capabilă să-şi ducă mesajul la cât mai mulţi destinatari. Pentru că, bineînţeles, în lipsa unui mesaj uman, a unui adevăr important care trebuie transmis pe calea istoriei pilduitoare, în loc de literatură vom avea un joc gratuit de vorbe.

Nu uităm, desigur, că autorul SF mai trebuie să aibă şi apetenţă pentru *fantastic*, ceea ce, de regulă, nu este foarte dificil la iubitorul de detalii. Mai greu este cu următoarea cerinţă – *spiritul ştiinţific* –, mai ales când vine vorba de un anumit spirit critic. Fiind vorba de o calitate diametral opusă celorlalte amintite, autorul de *literatură autentică* SF de multe ori doar mimează rigoarea ştiinţifică, făcând erori elementare, care pot fi depistate cu două-trei raţionamente succesive; pe acestea, însă, nu le face, de regulă, aproape nici unul dintre cititori, iar cei ce le fac sunt gata să treacă îngăduitori cu vederea inconsistenţele de dragul frumuseţii acţiunii, a caracterelor sau a textului. E drept, mai există şi autori de literatură bună care reuşesc să fie şi convingători pe plan ştiinţific. Dar, vai, cât de puţini sunt ei!

Oricum, se pare că, totuşi, mai lesne întâlnim un autentic scriitor care posedă spirit ştiinţific, decât un autor cu o solidă gândire inginerească în stare să-şi însuşească, ori măcar să mimeze, calităţile necesare unei bune opere literare. Cinste, desigur, excepţiilor.

CORNEL ROBU

O cheie pentru science-fiction

Prima parte a acestui articol a apărut în „Almanah Anticipaţia 1998".

(2) Preliminarii. Ştiinţa din ştiinţificţiune

Identitatea ireductibilă şi inconfundabilă a literaturii sf ca modalitate aparte de expresie artistică, legitimitatea sa de a exista ca un „altceva" cu drepturi egale în „republica literelor" – îşi află pilonii de susţinere deopotrivă în factorul *„science"* şi în factorul *„fiction"* din science-fiction.

Iată, mai întâi, ştiinţa din science-fiction, ştiinţa din ştiinţificţiune, adică din „proza de ştiinţă" sau „literatura de ştiinţă" – cum s-ar putea transpune, în traducere literală, sintagma „science fiction": o definiţie a genului la fel de bună ca oricare alta se poate axa tocmai pe acest prim element constitutiv, aşa cum face, printre alţii, scriitorul american Ben Bova:

«Când spun „science fiction" mă gândesc la acea proză *(fiction)* în care un element oarecare al ştiinţei sau tehnologiei viitoare este atât de integrat fabulaţiei *(tale)* încât trama narativă (story) s-ar prăbuşi dacă acel element de ştiinţă sau tehnologie ar fi dislocat din ea.»[1]

Şi într-adevăr, ancorarea în ştiinţă, asimilarea şi asumarea imaginii universului aşa cum rezultă aceasta din ştiinţa în necontenită dezvoltare a secolului XX – asigură literaturii sf resurse nelimitate de *a figura infinitul*, resurse faţă de care alte forme ale expresiei literare nu se află într-o aşa de strânsă proximitate. Infinit care, odată cu Pascal, în secolul al XVII-lea, se înscrie ca indislocabilă piatră de hotar în istoria ideii de sublim; infinit care deţine un rol-cheie în înţelegerea şi definirea sublimului încă din secolul al XVIII-lea, de la Burke, Kant şi Schiller încoace.

Ce-i drept, estetica secolului nostru pare mai dispusă a accepta premisa infinitului, în definirea sublimului, mai degrabă sub forma atenuată a infinitului „practic"[2], care nu presupune propriu-zis nemărginirea, infinitatea, suspendarea oricror limite, ci doar existenţa unor magnitudini suficient de mari pentru a nu putea fi cuprinse global de intuiţie, de percepţia prin simţuri, pe care în acest fel o copleşesc, covârşesc: „copleşitorul", „covârşitor-de-marele" (*„das Überwältigende"*, *„das Überragende"*, *„das Überragend Grosse"*)[3] constituie, de exemplu, punctul de plecare al definiţiei pe care o dă sublimului Nicolai Hartmann, în parţial dezacord cu Kant:

«Dacă privim în ansamblu aceste determinaţii ale lui Kant, ele ne lasă nesatisfăcuţi pe două laturi. (...)

Al doilea: în obiect, totul este, fără îndoială, prea mult pus pe socoteala infinităţii. Jocul acesta puţin cam uşuratic cu infinitul este în gustul de epocă al romantismului timpuriu. Nu este deloc nevoie de el: prima formulare, „ceea ce este mare în mod absolut", este mai bună, decât o putem înţelege drept „ceea ce produce efectul de absolut mare", fără a ne referi la gradul cât este de mare sau de mic, în realitate.»[4]

Situaţia fusese, de altfel, anticipată încă de Burke, în 1756, cu câteva decenii înainte de apariţia „analiticii sublimului" din *Critica facultăţii de judecare* (1790) a lui Kant:

«O altă sursă a sublimului a constituie nemărginirea (*infinity*); dacă nu cumva sublimul chiar ţine de ea. Nemărginirea are tendinţe de a umple mintea omului cu acel gen de spaimă încântătoare (*that sort of delightful horror*) care constituie efectul cel mai autentic şi testul cel mai adevărat al sublimului. Există prea puţine lucruri care să poată deveni obiect al simţurilor noastre şi care să fie cu adevărat infinite prin însăşi natura lor. Dar ochiul nefiind capabil să perceapă limitele multor lucruri, acestea

par nemărginite şi produc aceleaşi efecte ca şi cum ar fi cu adevărat infinite.»[5]

Deşi este, categoric, „la el acasă“ în science-fiction ca oriunde în sublim, deşi este accesibil aici mai mult decât în alte „genuri“ şi forme ale expresiei artistice, infinitul rămâne totuşi dispensabil, „facultativ“ în science-fiction, care se poate descurca şi în lipsa lui, întocmai ca şi sublimul. Chiar abţinându-se de la „jocul acesta puţin cam uşuratic cu infinitul“, joc care „este în gustul de epocă al romantismului timpuriu“[6], sf-ul – ca şi sublimul, iarăşi – rămâne perfect apt a-şi realiza pe deplin virtualităţile-i intrinseci şi efectul specific. Căci „covârşitor-de-marele“[7] – fie în ce priveşte mărimea, fie în ce priveşte forţa – rămâne, aşa zicând, un „carburant“ suficient pentru a întreţine combustia sublimului. „Căci tot ce e covârşitor este generator de sens prin sine însuşi.“[8]

Această virtualitate, această sursă latentă este captată, în science-fiction, şi prin valenţele literare native ale acestuia, pe care le vom vedea mai încolo, dar şi graţie faptului că *ştiinţa* intervine, în dialectica sublimului din ştiinţificţiune, ca un factor decisiv, declanşator.

În science-fiction, ca peste tot în sublim, efectul specific şi definitoriu, „sublimarea“ estetică se produce numai dacă şi numai atunci când raţiunea umană ia act de propria sa libertate şi de propria sa superioritate calitativă în faţa naturii, reale sau imaginare, care-o covârşeşte cantitativ. Covârşit de imensitatea – dacă nu de infinitatea – universului fizic, omul se vede constrâns să recurgă la o ripostă ne-fizică, la ideea libertăţii raţiunii sale – facultate suprasensibilă, ireductibilă la natură şi mai presus de aceasta: căci – spune Kant – „pentru *a putea măcar gândi* fără contradicţie infinitul dat este necesar ca sufletul uman să conţină o facultate care să fie ea însăşi suprasensibilă“.[9] Or, ceea ce ne constrânge *să gândim infinitul*, în science-fiction, este tocmai ştiinţa.

În science-fiction, *ştiinţa constrânge la sublim*.

Acest fior ontologic al fiinţei finite în atingere cu infinitul, această „plăcere izvorâtă din neplăcere, din suferinţă (*Lust durch Unlust, pleasure in pain*), specifică sublimului, se declanşează atunci când – spune Kant – „neputinţa proprie trezeşte conştiinţa unei facultăţi nelimitate a subiectului“[10]; dar – adaugă Schiller – „trebuie să fie ceva serios, măcar în percepţia prin simţuri (*wenigstens in der Empfindung*), pentru ca raţiunea să recurgă la ideea libertăţii ei“[11]. Or, tocmai acest suport ori alibi „serios“ îl furnizează iluziei ficţionale şi emoţiei estetice „ştiinţa din ştiinţificţiune“, acel „efort către *verosimilitate* în aplicarea principiilor ştiinţifice“ despre care vorbea, programatic, Edgar Allan Poe.[12] Altfel – va relua ideea, peste un secol şi jumătate, Kingsley Amis – „Pot admira, dar mă lasă rece ceea ce percep a fi o irealitate suprapusă în exces peste o altă irealitate: am nevoie de o bază fermă pentru a mă lăsa surprins şi impresionat.“[13]

Afinitatea dintre sublim şi ştiinţă este nu numai demonstrată teoretic, dar şi atestată istoric. Blaise Pascal, ale cărui *Cugetări* dau o atât de cutremurătoare expresie trăirii sublimului, a fost nu numai un gânditor creştin, dar şi unul dintre cei mai străluciţi oameni de ştiinţă ai vremii sale.[14] Mintea genială a unui Newton a fecundat decisiv efervescentul climat intelectual al Angliei secolului al XVIII-lea, climat care a făcut posibilă cristalizarea conceptului modern al sublimului, în versurile poeţilor şi în eseurile gânditorilor, dintre care Edmund Burke este numai unul, cel mai celebru, e drept, şi cel care avea să devină cel mai influent în posteritate, dar nu singurul şi, cronologic, nu primul.[15]

În secolul nostru, estetica filosofică a devenit conştientă de această afinitate între sublim şi ştiinţă.

«Mai întâi, sublimul există în felurite fenomene ale naturii, în furtună, în spargerea de stânci a valurilor mării, în cascadă, în întinderile de zăpadă de pe munţi, în pustie, în tăcerea câmpiei, în cerul înstelat. Acestea sunt exemple de mult cunoscute. Pentru omul de ştiinţă, multe alte lucruri pot fi şi ele cu adevărat sublime: construcţia internă a atomului sau mişcările subtile din nucleul celulei – întocmai ca şi legile statistice ale lumii stelelor.»[16]

Dar cine ar putea spune câte alte aspecte ale naturii, potenţial sublime, a mai descoperit ştiinţa între timp, în peste o jumătate de secol care s-a scurs din 1945, când scria aceste rânduri filosoful german Nicolai Hartmann (1882-1950), cel care a dat conceptului de sublim una din cele mai memo-

rabile formulări din secolul XX? În 1974, când trecuseră deci numai trei decenii, universitarul american Thomas Weiskel, ce avea să moară tânăr, chiar la sfârşitul acelui an, 1974, când înscrisese în istoria modernă a conceptului de sublim o altă memorabilă formulare, fără să fi auzit măcar de Hartmann, mai adăuga pe lista acestuia câteva alte aspecte ale naturii pe care ştiinţa le revelase deja ca sublime:

«Golurile negre (*black holes*), vom fi probabil cu toţii de acord, oferă, în stadiul actual al cunoaşterii, un prilej pentru sublim; dar ce s-ar putea spune despre magnitudinea de necuprins a bombei cu hidrogen? – probabil acelaşi lucru. Şi apoi, ce s-ar putea spune despre computerul electronic, apoteoza însăşi a capacităţii de înţelegere, pe care însă puţini o înţeleg: este computerul sublim? Fără îndoială, pentru unii este, dar este, nu mai puţin, şi simbolul determinismului.»[17]

Note şi trimiteri bibliografice

1) «When I say „science fiction", I mean fiction in which some element of future science or technology is so integral to the tale that the story would collepse if the science or tehnology element were removed from it.» (Ben Bova, „Science in Science Fiction", în vol. *L. Ron Hubbard presents Writers of the Future*, Volume VI, Edited by Algis Budrys, Bridge Publications Inc., Los Angeles, 1990, pp. 265-276; pasajul citat e la pag 267).

2) Ilie Pârvu, *Infinitul şi infinitatea lumii*. Studiu epistemologic, Editura Politică, Bucureşti, 1985, p. 22.

3) Nicolai Hartman, *Estetica* (*Ästhetik*, 1953), în româneşte de Constantin Floru, cu un studiu introductiv de Alexandru Boboc, Editura Univers, Bucureşti, 1974, passim.

4) Nicolai Hatmann, op. cit., p. 410.

5) «Another source of the sublime is *infinity*; if it does not rather belong to the last. Infinity has a tendency to fill the mind with that sort of delightful horror which is the most genuine effect and truest test of the sublime. There are scarce any things which can become the obiects of our senses that are really and in their own nature infinite. But the eye not being able to perceive the bounds of many things, they seem to be infinite, and they produce the same effects as if they were really so.» Edmund Burke, *Despre sublim şi frumos. Cercetare filosofică a originii ideilor (A Philosophical Inquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful*, 1756). Traducere de Anda Teodorescu şi Andrei Bantaş. Prefaţă de Dan Grigorescu, Editura Meridine, Bucureşti, 1981, p. 112.

6). N. Hartmann. loc. cit. (v. supra, nota 4).

7) N. Hartmann, loc. cit. (v. supra, nota 3).

8) «Denn alles Überragende ist sinngebend durch sich selbst.» (N. Hartmann, Estetica, p. 375 în original, p. 416 în ediţia românească.

9) Immanuel Kant, *Critica facultăţii de judecare* (*Kritik der Urteilskraft*, 1790), trad. rom. Vasile Dem Zamfirescu şi Alexandru Surdu, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1981, p. 148.

10) Immanuel Kant, op. cit., p. 153.

11) Friedrich Schiller, *Ideea de sublim. Contribuţii la dezvoltarea unor idei kantiene* (*Vom Erhabenen. Zur weitern Ausführung einiger Kantischen Ideen*, 1793), în vol. *Scrieri estetice*, traducere şi note de Gheorghe Ciorogaru, Editura Univers, Bucureşti, 1981, pp. 82-83.

12) „attempt at *verisimilitude* in the application of scientific principles" (Edgar Allan Poe, *Notă* finală la *Nemaipomenita aventură a unui anume Hans Pfaall* (The Unparalleled Adventure of One Hans Pfaall, 1835).

13) «I admire, but am left cold by, what I see as unreality piled on unreality. I need a firm base to be astonished out of.» (Kingsley Amis, „Introduction" la *The Golden Age of Science Fiction*. An anthology. Selected and introduced by Kingsley Amis. Hutchinson Publishing Group, London Melbourne – Sydney – Auckland – Johannesburg, 1981, p. 24.

14) Blaise Pascal, *Pensées* (1657-1661). *Cugetări. Provinciale. Opere ştiinţifice* (titlu pe copertă: *Scrieri alese*), traducere de George Iancu Ghidu, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1967; *Cugetări* (Texte alese), traducere şi comentarii de Ioan Alexandru Badea, Editura Univers, Bucureşti, 1978.

15) Edmund Burke, *Despre sublim şi frumos* (v. supra, nota 5). A se vedea, în această privinţă, şi: Marjorie Hope Nicolson, *Aesthetic Implications of Newton's „Opticks"* cap. V din *Newton Demands the Muse: Newton's „Opticks" and the Eighteenth Century Poets*, Princeton University Press, 1946), în vol. *Eighteenth-Century English Literature*. Modern Essays in Criticism, Edited by James L. Clifford, Oxford University Press, London – Oxford – New York, 1959 (reprint 1967), pp. 194-211.

16) Nicolai Hartmann, op. cit., p. 404.

17) Thomas Weiskel, *The Romantic Sublime. Studies in the Structure and Psychology of Transcendence*, The Johns Hopkins University Press, Baltimore and London, 1976; Second Edition, 1986, p. 35.

Fandomul românesc vrea altceva

Este clar. Criticul literar suferă de sindromul „clasificărilor". Are loc o „dezosare" a textului literar. Dacă în urma acestui lucru scheletul rămas este recognoscibil, atunci scriitorul este bun. Dacă este „prea" recognoscibil, scriitorul nu este original şi, în fine, dacă scheletul rămas nu aparţine vreunui regn anume atunci ori este genial, ori a stricat hârtia degeaba.

La fel de clar este şi faptul că scriitorul român de science-fiction refuză clasificările, fie din rebeliune, fie din demnitate. Rezultatul pentru el este oricum acelaşi: scriitura SF rămâne o enclavă literară atâta timp cât poartă sigla „SF", cu toate că în prezent asperităţile dintre genurile literare au dispărut, s-au erodat. Cine mai scrie astăzi science-fiction, în sensul strict al titulaturii genului? Frontierele literare s-au diluat până întracolo, încât autorul SF autohton chiar vrea cu ostentaţie să fie „altceva". În această situaţie ne putem explica multe...

Ne putem explica dezamăgirea lui Liviu Radu în faţa lucrărilor lui Aurel Cărăşel care eludează voit chiar regulile de bază ale construcţiei textului de roman. Ne explicăm eşecul cyberpunk-ului şi, prin rezonanţă, al *Jurnalului SF*. Ne explicăm de ce găsim prea puţini autori SF în concursurile literare de profil sau altele decât cele organizate de reţeaua cenaclistă a fandomului românesc.

Ar mai fi aici şi o nuanţă îngrijorătoare. Mă refer la atitudinea multor autori SF cu „ştaif" care, de câţiva ani încoace, chiar îşi doresc să fie „altceva". Nu în sensul originalităţii cu orice preţ, ci chiar în sensul propriu-zis al cuvântului. Adică altceva decât autori SF. De unde altfel teama lui Cristian Tudor Popescu, care, chiar dacă nu o spune, i se citeşte în ochi atunci când vreun interlocutor din emisiunile televizate unde participă îi reaminteşte de trecutul său pe tărâmul literaturii SF? Teamă de discreditare? De ce discreditare? Este SF-ul ceva condamnabil...? De unde dorinţa lui Mihail Grămescu de a scrie o carte cu un caracter autobiografic, la o vârstă la care mai are încă multe de spus şi de făcut (fără să mai punem la socoteală că în ultima vreme este tot mai prezent în revistele literare şi de cultură, în timp ce revistele SF îi publică texte vechi sau puţin semnificative pentru acest unic scriitor român de science-fiction)? Dorinţă de împlinire literară? De unde senzaţia aceasta de insatisfacţie pe care o oferă mediul SF? Lipsa reală de competiţie, caricaturizarea RomCon-ului, moartea publicaţiilor SF şi lipsa de evoluţie a acestora, costurile prohibitive de editare atunci când vine vorba de cărţile SF&F, funcţionarea fandomului, interesele mărunte şi purulente, plata drepturilor de autor, înlocuirea valorii cu spiritul protecţionist de gaşcă, absenţa informaţiilor de profil, dispariţia liderilor... Care dintre ele contribuie la insatisfacţia autorului român? Ce să mai vorbim, toate puse la un loc arată că se duce pe apa sâmbetei şi ceea ce s-a mai făcut bun în ultimii ani.

Sincer, nu mi se par a fi deloc afirmaţii gratuite atâta timp cât până şi comunicarea dintre cenacluri, eficientă între anii '93-'96, este în prezent cvasideficitară. Cum ne putem explica faptul că în modul cel mai contraproductiv, manifestările naţionale se suprapun în aceleaşi perioade, în aşa fel încât niciuna să nu iasă bine? Concurenţa, veţi spune. Nimic mai fals. Ea trebuie să existe în plan creativ şi nu în privinţa puţinelor momente când ne putem întâlni pentru a schimba şi confrunta idei, experienţe şi opinii...

În acelaşi context, închipuiţi-vă stupefacţia cenacliştilor brăileni de la „Sfera", de care mă simt cel mai legat, când citesc în *Forum SF* nr. 2 că Fundaţia Geneze din Buzău are nu ştiu câte filiale în Brăila, fără ca măcar un brăilean să fi avut habar de aşa ceva, cu toate că am fi putut organiza schimburi culturale cel puţin interesante, dacă nu chiar manifestări SF. La fel ne-a cuprins nedumerirea aflând că Lucian Băbeanu înfiinţează cluburi „Carmen Cozea" în Bucureşti şi Giurgiu fără să adreseze un cuvinţel cenaclului Sfera, locul unde s-a format şi a evoluat regretata noastră prietenă, ani de zile, până la prematura şi nedreapta ei dispariţie. Evident, ne-am fi oferit cu toată energia să sprijinim această iniţiativă, fără să avem nici o pretenţie...

Nu voi prelungi aceste regrete la nesfârşit, dar nimic nu mi se pare mai trist decât să constat că ceea ce defineşte în prezent fandomul românesc este lipsa de coeziune, de minimă afectivitate şi sinceritate pe care, după atâţia ani de colaborare, le merităm, bineînţeles, cu toţii. Sau, revenind la opinia persistentă din acest text, poate că fandomul românesc vrea „altceva", şi dacă vrea „altceva", atunci să-i oferim o schimbare cu adevărat credibilă, pornind mai întâi de la noi înşine.

POŞTA REDACŢIEI

Stimată redacţie,

Numele meu este Bogdan Tabarcea, sunt din Bucureşti şi am 24 de ani. Mă adresez dumneavoastră ca debutant al genului SF *scris* (subliniez acest lucru deoarece, până în prezent, singurul meu contact cu SF-ul erau filmele) şi ţin să vă spun că acest debut l-am făcut cu ajutorul revistei ***Anticipaţia***.

[...]

Revista este (...) o dovadă clară că nu numai autorii străini pot să scrie SF de calitate. Dacă mi s-ar cere să alcătuiesc un top al povestirilor din acest număr (548/549 – n.red.), mi-ar fi imposibil, pentru că toate au farmecul, frumuseţea şi profunzimea lor. Am să menţionez, totuşi, povestirea *Locul Prăbuşirii*, nu pentru că este scrisă de un autor străin, ci pentru că subiectul abordat mi-a captat atenţia în mod special, eu fiind şi un împătimit al lecturilor cu extratereştri şi OZN-uri (este vorba de cărţi documentare). Prin urmare, şi povestirile ce tratează acest domeniu al SF-ului mă vor încânta mereu.

[...]

În încheiere aş dori să vă pun o întrebare care mă frământă mai de mult, dar nu am găsit încă pe nimeni în măsură să-mi poată răspunde la ea: aveţi cunoştinţă cumva de existenţa unui club SF sau ceva de genul acesta, care primeşte membri, unde poate omul să discute SF fără să fie considerat picat din nori (sau cu capul în nori) şi care caută să descopere şi să evidenţieze noi talente ale genului? Dacă da, cum aş putea lua legătura cu un astfel de club? Vă mulţumesc!

Stimată redacţie,

Mă numesc Berea Anamaria şi sunt studentă în anul al II-lea la Facultatea de Relaţii Economice Internaţionale (REI). De asemeni, sunt un „sf-ist“ convins şi citesc cu reală plăcere revista dumneavoastră, ca o completare a lecturilor mele clasice din domeniu. Consider că „Anticipaţia“ simte cel mai bine pulsul SF-ului din România şi din lume la ora actuală. M-a impresionat foarte mult articolul domnului Mihnea Columbeanu, „SF-ul a murit, trăiască... cine?“, din *Almanahul Anticipaţia 1998*. Tot acest articol m-a determinat să scriu următoarele consideraţii proprii.

Ce înseamnă **acum** SF-ul? Mai este acel *heroic-fantasy* de la începutul secolului? Mai este doar viitorologie, speculaţie asupra evoluţionismului? Este artă sau ştiinţă? Poate fi, oare, un limbaj universal?

Ce-ar fi să detaşăm „romanul SF“ sau „povestirea SF“ de conceptul literar şi să-i spunem, simplu, SF, fără a fi roman, artă sau cinematografie? Astfel, un science-fictionist profesionist va trebui să aibă cunoştinţe de enciclopedist pentru a putea crea o întreagă nouă lume, un întreg nou univers, care să nu mai aibă deloc la bază empirismul. El îşi asumă rolul de Dumnezeu mai mult ca oricare alt artist sau om de ştiinţă. El trebuie să ştie totul despre universul pe care îl creează, astfel încât fiecare element prin care exprimă acest univers (*cuvântul* pentru scriitori, *linia* pentru desenatori, *imaginea* pentru regizori) să nu mai reprezinte, instinctiv, o proiecţie în realitatea noastră psihologică, ci un control al propriei originalităţi. Am observat că **toţi** scriitorii de SF folosesc cel mai mult, ca figură de stil, **comparaţia**. Adică lumea creată de ei se află în permanenţă în paralel cu ceea ce deja există. Este un „cum ar fi fost dacă...“. Dar eu cred că SF-ul nu mai trebuie să demonstreze nimic, nici să cerceteze, nici să facă supoziţii, ci doar *să existe* ca o stare de fapt a tot ceea ce *nu există* şi ne place nouă să **creăm** pentru a ne atinge propria condiţie de umanitate.

SF-ul este domeniul de legătură dintre realitate şi virtualitate, se află la intersecţia dintre două feed-back-uri: creier uman-mediu exterior şi creier uman-creier uman. SF-ul nu mai este doar acel „dincolo de mâine“, deoarece cred că a depăşit faza temporalităţii, a cronologiei. De asemeni, a depăşit şi faza spaţialităţii, „lumile“ sale nemaifiind planete sau sisteme solare îndepărtate, nici măcar Pământul. Ideea de SF se află acum în stare pură, căci ce mai înseamnă o „greşeală“ ştiinţifică sau logică sau epistemologică pentru o lume SF? Mai există ilogicitatea sau raportul cauză-efect? Totul este posibil în trasarea limitelor sale, legilor sale, în construirea fiziologiei unei noi lumi SF. Da, trăim în lumea SF a celor dinaintea noastră, dar poate că noi suntem capabili să creăm o lume SF pentru eternitate.

Vă mulţumesc.

Nota redacţiei: **Răspundem întrebării cititorului nostru: Cenaclul „PLANETAR Science-Fiction“, care îşi desfăşoară activitatea la Observatorul Astronomic „Amiral Vasile Urseanu“, este deschis întotdeauna pentru noi membri. Şedinţe: în fiecare vineri, ora 19:00; preşedinte, Traian Bădulescu.**